



*

Gyvenimo ugnis



Būties keliais plasnoja



*

GYVENIMO UGNIS
BŪTIES KELIAIS PLASNOJA

*

Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba



Pilaitės
„Poezijos pavasaris’2021“

XIX-asis
s k i r i a m a s
jauniausio literatūros klasiko
Vytauto MAČERNIO
100-osioms
gimimo metinėms



Pilaitės bendruomenė
Vilnius 2021



UDK 821.172-1(082)

*

Knygos

sumanytoja:

Pilaitės bendruomenė

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Gyvenimo ugnis BŪTIES keliais plasnoja

*

Leidinių parėmė

UAB „**Curaltus**“

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno
bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Mažvydo

ISBN 978-609-95954-8-1

© Pilaitės bendruomenė, 2021

© Pratarmė, Angelė Šarlauskienė, 2021

© Viršelio ir leidinio iliustracijos,

Zita Vilutytė, 2021



PRATARMĖ Poezijos pavasariai rengiami Pilaitės miške nuo 2003-ųjų turi savo priešistoriją. 2002 metais sužinota: piliavietė, išlikę dvaro statiniai su tvenkiniais, dalis Salotės ežero prieigų ir iškirstas miškas bus užtvirti golfo aikštyams ir jų infrastruktūrai, nebeprieinami viešam poilsiui Pilaitės ir kaimyninių sostinės daugiabučių rajonų gyventojams. 2002 metų vasarą Pilaitės gyventojai savo prigimtiniams teisėms ginti susibūrė į bendruomenę. Nelygioje kovoje su saujelei palankių sprendimų, išitraukus į teismų maratoną, pilaitiškius ryžtingai siekti tikslų telkė ir taiklus poetinis žodis, daina. Iškovota pergalė. 2003-aisiais gimė iniciatyva išgelbėti nuo iškirtimo miške, kviečiant artimiausius kaimynus, rengti pilaitiškus poezijos pavasarius. Jie vyksta tuo pačiu laiku – antroje gegužės pusėje – kaip ir visoje Lietuvoje nuo 1965 metų rengiamos Tarptautinio poezijos pavasario šventės. Kiekvienas pilaitiškas poezijos pavasaris atliepia einamųjų metų aktualijoms, šimtinoms datoms, jubiliejams. Skatinant šio jauniausio Vilniaus daugiabučių rajono gyventojus kurti ir plačiau įsitraukti į pilaitiškuosius poezijos pavasarius, 2004 – aisiais pradėtas leisti Pilaitės gyventojų eilėraščių ir miniatiūrų rinkinys. Jis 2004-2007 metais pasirodė „Pilaitės giesmininkų“ pavadinimu su čia gyvenusios ir kūrusios poetės ir tautodailininkės Karolinos Biekšaitės-Jezerskos iliustracijomis. 2004-ųjų pavasaris **skirtas lietuviškosios spaudos atgavimo šimtmečiui**, 2005-ųjų – **baltiškai savimonei gaivinti**, 2006-ųjų – **kovotojos už lietuvių ir lenkų laisvę Emilijos Pliaterytės 200-osioms gimimo metinėms**, 2007-ųjų – **dedikuotas lietuviškajai Meilės dievaitei Mildai**. Vis gausiau į Pilaitės poezijos pavasarius įsitraukiant literatams iš kaimyninių sostinės daugiabučių rajonų, pradedant 2008 metais, parengiami bendri pilaitiškių ir jų bičiulių poezijos leidiniai. Jie taip pat atliepia pilaitiškų poezijos pavasarių temoms. Pirmasis toks leidinys „**Skamba žodžiai prie Ažuolo seno**“ buvo skirtas maestro Vytautui Kernagiui: dainuojamosios poezijos pradininkui ir visiems nevaržomos dvasios disidentams. 2009 metais „**Lietuva! Tavo vardas mano širdy**“ išleistas Lietuvos vardo tūkstantmečio proga. 2010-ųjų „**Mes vienos girios medžiai**“ dedikuotas Naujam Lietuvos vardo tūkstantmečiui ir Iškirstiems ir Neiškirstiems Lietuvos medžiams. 2011-ųjų „**Naktis pražydusi diena**“ skirtas gynusiems ir ginantiems šventus Laisvės iškovojoimus. 2012-ųjų „**Be tavęs aš paukštis besparnis**“ buvo dedikuotas poeto Maironio 150-osioms gimimo metinėms ir visiems širdyje dainuojantiems „Lietuva brangi“. 2013-ųjų poezijos pavasaris „**Iš aukštybių žydros gilumos**“ pažymėjo Dariaus ir Girėno skrydžio „Lituanica“ per Atlantą 80-ąsias metines. 2014-ieji Pilaitėje buvo paskelbti poezijos maratono metais. Įsijungiant į jį, nuspręsta poeziją kurti visus metus visiems keturiems metų laikams, ne tik pavasariui. Maratono rezultatas – adventui gimęs Kristijono Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms skirtas leidinys „Donelaičio „Metai“ sukasi ratu“. Pilaitės poezijos pavasariams: 2015 metų „**Lakštingala negali nečiulbėti**“, dedikuotam nemirtingajai Lietuvos Lakštingalų Lakštingalai Salomėjai Nėriai (1904-1945) ir 2016-ųjų „**Kas po tūkstančio metų ras tavo pėdsakus, Tėvyne?!**“ – lietuvininkų dainuojamojo žodžio puoselėtojai Liudvikui Rėzai (1776-1840) prisiminti, bet šių pavasarių posmų knygos nepasirodė. Tačiau 2017-aisiais buvo išleistas pirmasis netradicinis (elektroninis) leidinys XV-ajam pilaitiškajam poezijos pavasariui „**Alsuoja margos mitų gelmės**“, skirtas Didžiojo Lietuvos, pasaulinio garso mokslininko, semiotiko – Prasmės teorijos kūrėjo, siekusio paaiškinti kaip prasmė gimsta, tarpsta ir nyksta – , literatūrologo, publicisto, rezistento Algirdo Juliaus Greimo 100-ųjų gimimo metinių jubiliejui, o jame retrospektyviai įtrauktos ir pastarųjų pavasarių pilaitiškių ir jų artimiausių kaimynų eilės. XVI-asis „**Širdies šviesa išgrįstas kelias žmoniškumui**“ skirtas Didžiojo Lietuvininko, mąstytojo, humanisto, rašytojo, publicisto, kultūros veikėjo VYDŪNO 150-osioms gimimo metinėms, nes viena pagrindinių Pilaitės gatvių pavadinta jo vardu, o 2018-ieji Lietuvos Respublikos Seimo buvo taip pat paskelbti ir Vydūno metais. 2019-ųjų Pilaitės poezijos pavasaris „**Pavasario delnuose upeliai sužydėjo**“ dedikuotas



Pasaulio lietuvių bendruomenės 70-čiui ir Juozo Tumo-Vaižganto 150-osioms gimimo metinėms. 2020-ųjų, XVIII-asis poezijos pavasaris „**Vilnelė pašaukė mane praplaukti vilnimi**“ skirtas užmarštin nenuėinančio išskirtinio lyriškumo ir lemties poetui Pauliui Širviui, pasitinkant jo 100-ąsias gimimo metines.

Pilaitės poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose pradinukų, paauglių, brandaus jaunimo, pagyvenusių ir net labai garbaus amžiaus Pilaitės ir jos aplinkinių rajonų gyventojų kūryba lietuvių, lenkų, rusų, anglų kalbomis. Moksleivius Pilaitėje skatina kurti čia veikiančių mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai ar net įsikūrę literatų būreliai.

2020-aisiais, pavasarėjant, atskiru leidiniu „Pilaitės vėjo malūnas“ pasirodė Martyno Mažvydo progimnazijos penktų-aštuntų klasių moksleivių eilės, miniatiūros, pasakos, gyvenimo įžvalgos su jų pačių iliustracijomis.

*

VISI PILAITĖS POEZIJOS PAVASARIAMS SKIRTI LEIDINIAI VIEŠAI PRIEINAMI INTERNETE:
[HTTP://WWW.PILAITESBENDRUOMENE.LT/PILAITES_GIESMININKAI.HTML](http://www.pilaitesbendruomene.lt/pilaites_giesmininkai.html).



(Poetas Vytautas Mačernis. Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos archyvo nuotrauka)

(1921 06 05 – 1944 10 07)

Vytautas Mačernis – jauniausias literatūros klasikas, naujosios lietuvių poezijos pradininkas. Vienas įstabesnių savo kartos poetų. Dėl sovietinės okupacijos ideologijos iki pat 20-ojo amžiaus 7-ojo dešimtmečio slėptas po keliais užraktais. Jo kūryba ir sovietmečiu, kaip ir tarpukario Lietuvoje, plito rankraščių ir nuorašų pavidalu. Ji ir dabar populiari jaunimo, moksleivių, pagyvenusių žmonių tarpe. Taip viešinami poeto eilėraščiai, gal ir ne visi išliko, bet pasiekė ir mūsų laikus. Vilniaus universitete, rašytojas ir poetas Vincas Mykolaitis-Putinas išgirdęs Vytauto Mačernio skaitomas „Vizijas“, nesusilaikė nepasakydamas: „Štai tikras poetas ir tikra poezija“. Pats Vytautas rašė: „Poetas – tikras savo tautų dvasios įkūnytojas ir jos dvasinis vadas. Jis turi būti amžinai degantis, amžinai liepsnojantis“. Anot jo, kūryba gimsta išgyvenant kančias.



Tokia poezija priskiriama žemininkams, kuri išlaiko pusiausvyrą tarp neromantikams būdingo subjektyvumo ir objektyvumo, aplenkiant idėjiškumą ir politiškumą. Ji siejama su trečiąja lietuvių poezijos karta. Tai poetai, save kūrybiškai realizavę ne savo noru jau ne Lietuvoje, o išeivijoje. Ženklausiai jų atstovai: Juozas Kėkštas, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka-Niliūnas, Henrikas Nagys. 1943 metais vokiečių okupantams uždarius Vilniaus universitetą, griūvant stabilesniems gyvenimo pamatams, Vytautas Mačernis savo eilėmis kvietė „mokėti gyventi ir dūžtančiose formose“. Jis per palyginti trumpą laiką, pasitraukęs į gimtinę, sukuria savo nemarišias poetines vizijas. Jų užuomazgos gimė mokantis Telšių gimnazijoje, įsijungus į literatų būrelį veiklą, kurioje nuspręsta pradėti kitokią poeziją. Ir jam, trumpai gyvenusiam, pavyko tarti naują žodį poezijoje. Studijuojant iš pradžių Kaune, o vėliau Vilniuje, keitėsi ir jo poetinis suvokimas, gilinantį į to laiko egzistencialistų darbus, susipažįstant su pasaulio literatūra. V. Mačernio kūryboje gausu šiai filosofinei kryptčiai būdingų elementų. Bet joje neatsiribojama nuo šio pasaulio vertybių. Ieškoma gyvenimo prasmės. Literatūrologės Viktorijos Daujotybės pastebėjimu: „Jam poezija tarsi universalių vertybių programa, galima tik dvasinių ir skirtingų patirčių realybėje. Nuo mažumės buvo giliai tikintis. Skaitant filosofinius veikalus, keičiasi ir pati Dievo samprata. Ji prasiplečia iki aukščiausio pasaulį valdančio absoliuto“. Kuris Lietuvos kampelis ir kokie gimdytojai padovanojo šį išskirtinio talento vizionierių poezijoje?

Leonas Vytautas Mačernis į šį pasaulį atėjo 1921 metais birželio 5 d. Žemaitijoje, Šarnelėje, netoli Žemaičių Kalvarijos. Savo gyvenimo būdu ir jausenomis Vytautas, gimęs gausioje Elžbietos ir Vladislavo Mačernių, kilusių iš bajorų, šeimoje, kuri susilaukė 15-kos vaikų (išgyveno 7), išsiskyrė stipriu polinkiu skaityti, pomėgiu vaikščioti po gimtąsias apylinkes. Jis buvo linkęs į gilius apmąstymus. Mėgdavo ilgai sėdėti įsirengtame gandrulizdyje ir svajoti. Berniuką skaityti ir rašyti išmokė pasamdyta mokytoja Elžbieta Pilypaitytė iš Kalvarijos. Kelis mėnesius Vytautas lankė Šarnelės pradinę mokyklą, o 1931–1935 metais mokėsi Sedos progimnazijoje. Mokslus 1935–1939 metais tęsė Telšių vyskupo Motiejaus Valančiaus gimnazijoje. Čia gimė ne tik pirmieji eilėraščiai, išspausdinti gimnazijos „Šatrijos Raganos“ literatų būrelio šafigrafu leidžiamame laikraštėlyje „Šešios žaros“, o tapus ateitininku ir jų žurnaluose „Ateities Spinduliai“ ir „Ateitis“, bet ir pirmoji meilė Danguolei Jackeivičiūtei, kuri susirgo ir mirė šešiolikos metų. Josios mirtis jaunuolį stipriai sukrėtė. Net galvojo mesti gimnaziją ir išvykti į vieną iš Italijos vienuolynų. Čia besimokant neteko ir tėvo, kurį mirtinai subadė jautis. Dar labiau pašlijo ir taip nepavydėtina gausios Mačernių šeimos materialinė padėtis. Vis tik 1939 metais jis baigė gimnazijos mokslus Telšiuose ir patraukė į Kauno Vytauto Didžiojo universitetą. Pasirinko Teologijos-filosofijos fakultete studijuoti anglų kalbą ir literatūrą. 1941 metais šiuos mokslus meta, susidomi filosofija, kurią studijuoja Vilniaus universitete iki jo uždarymo 1943-aisiais. Nevengiantį filosofuoti su profesoriais kaip lygus su lygiais V. Mačernį norėta pasiųsti toliau mokytis filosofijos į Vakarų Europą. Jis pats svajoja apie filosofijos studijas Sorbonos universitete Paryžiuje, tad pradeda mokytis prancūzų kalbos. Studijuodamas Vilniuje iki universiteto uždarymo vokiečių okupacijos 1943 metais poetas, vis dar įsitraukęs į „Šatrijos“ studentų ateitininkų 1926 metais įkurtą meno draugijos veiklą Kauno universitete, ir toliau aktyviai dalyvavo Vilniaus universiteto literatūrinės literatūros popietėse ir vakaruose. Buvo Žemaičių rašytojų sambūrio Antrojo pasaulinio karo metais narys. Vytautą Mačernį, kaip ir daugelį atvykusių studijuoti į atgautą Vilnių, domino romantiškoji jo pusė. Mėgo miestą tyrinėti po jį vaikščiodamas. Gera jį pažinojo. Baigęs vokiečių kalba gidų kursus, vylėsi juo dirbdamas pagerinti savo prastą materialią padėtį. Be to, juo dirbdamas, galėjo išvengti prieverstinio išvežimo darbams į fašistinę Vokietiją. Buvo įsidarbinęs Vilniaus dailės muziejuje samdomu senamiesčio gidu. Vilniuje užsimezgė artimesti jo ryšiai su čia teisę studijuojančia Brone Vildžiūnaite. Su ja susipažino dar besimokydamas Kauno Vytauto Didžiojo universitete jiems dalyvaujant „Šatrijos“ veikloje. Vilniuje jie



ketino slapta susituokti. Gavo leidimą 1943 m. rugpjūčio 12 d. įregistuoti santuoką rotušėje, bet tam pasipriešino sužadėtinės motina. Žlugus planams, negalėjęs likti Antrojo pasaulinio karo negandų suparalyžiuotame Vilniuje, poetas sugrįžo į gimtąją Šarnelę. Lituanisto, publicisto ir menotyrininko Tomo Sakalausko pastebėjimu: iš V. Mačerniui priskiriamų 209 eilėraščių, čia gimė 200. Didesnioji jų dalis iš „Vizijų“ ciklo. Vertingiausiais laikomi eilėraščių ciklai: „Žmogaus apnuoginta širdis“, „Vizijos“, „Metų sonetai“, kurių nespėjo užbaigti ir kurie tikėtų papildyti „vizijas“. Čia ženkli egzistencialistinė pasaulėjauta, atsakymai į aukštesniosios būties ženklų paieškas, poetiškai pakylėta gimtoji žemė ir jos gamta. Jo kūryba tarsi lietuvių literatūros žmoniškumo filosofijos tradicijai atliepanti poeto sielos autobiografinė istorija. Vaikystėje trūko gimdytojos meilės. Manoma, to priežastis, – mama labiau laukė dukters, – vietoje jos gimė antras sūnus. Neatsitiktinai „Vizijose“ lyrinė herojė senolė, globojanti ir skatinanti veikti, siejasi su poetą iki dvylikos metų auginusia, prižiūrėjusia ir labiau nei motina mylėjusia močiute, kuri mirė sulaukusi 80 metų.

Vytautas Mačernis per trumpą gyvenimą yra parašęs novelių, palikęs straipsnių, aptariančių gyvenimo vertybių ir prasmės klausimus, pasaulio literatūrą, tautos ištakas, menininko tikslus ir kūrybos metodus. Paliko plačiai pasaulyje žinomų poetų vertimų į lietuvių kalbą. Mokėjo 7 užsienio kalbas: vokiečių, anglų, prancūzų, italų, graikų, lotynų, rusų. Svajojo pramokti ir hebrajų kalbą. Nežinoma, kas buvo tuose rankraščiuose, kuriuos poetas pasiruošęs, baigiantis Antrajam pasauliniam karui, pasitraukti iš Lietuvos į Vakarus, paliko dėžėje seseriai Valerijai saugoti. Netoli poetas nuvažiavo pakinkytu vežimu nuo gimtosios Šarnelės. Mirtis jį pasitiko 1944 metų spalio 7 d. prie Žemaičių Kalvarijos. Žuvo nuo atsitiktinės artilerijos sviedinio skeveldros į galvą. Jis turėjo 23 metus. Sesuo išpildė brolio prašymą, – paslėpė rankraščius kluone po žeme, bet toje vietoje buvo rusų kareiviams ruošiamas maistas, tad po kurio laikus juos atkasus, iš jų liko tik neišskaitoma permirkusių popierių krūva. Vykstant bombardavimams, V. Mačernis nebuvo palaidotas Žemaičių Kalvarijoje šeimos kape prie tėvo. Amžinojo poilsio atgulė Šarnelėje, Žvyrinėlio kalnelyje. Nežinia, koks būtų jo likimas likus sovietinėje Lietuvoje? Brolis Vladas žuvo kaip partizanas. Tremties neišvengė jo motina ir visi gyvi likę jos vaikai. O jei būtų pavykę pasitraukti į Vakarus? Gal džiaugtumės ilgesniu jo gyvenimu ir gausesne kūryba?

Po V. Mačernio mirties, jo poezija pirmiausia pradėta viešinti į Vakarus ir JAV po Antrojo pasaulinio karo pasitraukusių lietuvių inteligentų pastangomis. 1947 metais Romoje pasirodė spaudai Vytauto Sauliaus parengtos „Vizijos“, o po ilgesnio laikotarpio, – 1961 metais – , Čikagoje Kazio Bradūno redaguota „Poezija“. Tuo tarpu sovietinėje Lietuvoje, nors poetu domėtasi, – jo eilės plito dažniausia perrašinėjant. V. Mačernio eilės pirmą kartą socializmą statančioje Lietuvoje oficialiai pavišintos literatūrologo Vytauto Kubiliaus iniciatyva tarptautiniame 1966 metų Poezijos pavasario almanache. 1970 metais išleista ir jo kūrybos rinktinė „Žmogaus apnuoginta širdis“. Po nepriklausomybės paskelbimo 1990 metais pasirodo jo poezija, proza, laišakai knygoje „Po ūkanotu nežinios dangum“. 2006 metais išleidžiama poezijos ir poetinės prozos rinktinė „Praeinančiam pasaulyje praeisiu“. 2014 metais dienos šviesą išvysta išsamesnis poeto kūrybos rinkinys su anksčiau neskelbtais eilėraščiais „Man patiko tik vandenys gilūs“. 2015 metų „Sielos paveiksle“ – eilėraščiai, esė, dienoraščių ir laiškų ištraukos. Jo eilėraščiai išversti į italų, anglų ir rusų kalbas. 2021 metais pasirodė prof. Viktorijos Daujotytės knyga „Žemės keleiviai. Mačernis“, apžvelgianti poeto gyvenimą ir kūrybą platesnėje laiko ir istorijos plotmėje. Rašytojai, poetai ir ilgametėi Maironio lietuvių literatūros muziejaus Kaune vadovei Aldonai Ruseckaitėi pavyko prašnekinti daug metų viešumo vengusią poeto sužadėtinę Bronę Vildžiūnaitę. Ji pasidalino mylimojo laiškais ir prisiminimais. Jų ir 30 metų trukusio domėjimosi poeto istorija rezultatas – 2017 metais išleistas biografinis romanas „Dūžtančios formos“ pasitarnauja gilesniam, įvairesniam ir patikimesniam V. Mačernio gyvenimo ir kūrybos atskleidimui. Poeto



sužadėtinė tik 1944 metų rudenį, sugrįžusi tęsti teisės mokslų į Vilniaus universitetą, sužinojo apie mylimojo žūtį. Po tokios liūdnos žinios metė šias studijas. Pedagoginiame institute įsigijo istorijos mokytojos specialybę ir beveik visą laiką mokytojavo Kauno rajone. Ji šeimos nesukūrė. 2021 metais, minint Vytauto Mačernio 100-ąsias gimimo metines, Bronė Vildžiūnaitė savo šimtąjį gimimo jubiliejų atšventė gyvai. Poetas didesnio oficialaus dėmesio Lietuvoje sulaukė prasidėjus garbačiovinei pertvarkai ir paskelbus nepriklausomybę. Poeto Eugenijaus Matuzevičiaus iniciatyva 1987 metais Žemaičių Kalvarijoje įkurtame Vytauto Mačernio muziejuje eksponuojamos jo poezijos knygos, nuotraukos, dokumentai, asmeniniai daiktai. Pradėti plačiau minėti jo gimimo ir mirties jubiliejai. Septynių jo „vizijų“ kertiniai posmai akmeninėse plokštėse, iškalti 1995-1996 metais sėdiškio akmentašio Vladislavo Raštikio, žymi labiausiai poeto pamėgtas gimtųjų apylinkių vietas. Kapas Šarnelėje, gausiai lankytas ir gūdžiu sovietmečiu. Jo link kelią rodo dvi meniškos rodyklės. Poetas Vytautas Stulpinas – Vytauto Mačernio gyvenimo ir kūrybos žinovas su kitais entuziastais daugiau nei prieš 20 metų sugalvojo Telšiuose priešais Julijos Žemaitės vardu pavadintą gimnaziją, kurioje poetas mokėsi, ir, kuri tada vadinosi Vyskupo Motiejaus Valančiaus vardu, pastatyti paminklą. Toks paminklas iš bronzos, pavadintas „Išsprogdinimas“, vaizduojantis ant žemės gaublio stovintį ištįsusį jaunuolį su žaliuojančia lazda vienoje rankoje, o kita ranka parėmusį aukštai į dangų apmąstymams pakeltą galvą, su žodžiais ant jo krūtinės: „Aš pažinau karalių tavyje“, atidengtas 2018 metais. Skulptoriui idėja sukurti paminklą šiam nemariam poetui, kuris mėgiamas ir jauno, ir seno, kilo dar besimokant Vilniaus dailės akademijoje, perskaičius jo 1970 metais išleistą poezijos knygą „Žmogaus apnuoginta širdis“. Vytautui Mačerniui, mokantis Telšių gimnazijoje, dėl jo įstabaus švytinčių akių gilumo, prigijo Švyčio pravardė. Tad ši skulptūra taip pat vadinama ir Švyčiu. Prie Vytauto Mačernio vardu pavadintos Sedos gimnazijos, kurioje jis mokėsi ir kuri buvo subombarduota ir padegta tą pačią poeto žūties dieną, čia jam skirtas kampelis 2005 metais pasipuošė dalininko Vytauto Šerio gipso skulptūra. Prie šios gimnazijos 2021-ųjų birželį atidengta Mykolo Saukos skulptūra „Vytauto Mačernio mokyklinis suolas“. Žemaičių Kalvarijos miestelyje, Barstyčių gatvėje, netoli Vytauto Mačernio žuvimo vietos, 2011-ųjų vasarą poeto 90-mečio proga pašventintas tautodailininko Virgilijaus Mikuckio ir kryždirbio Antano Vaškio ažuolinis koplytstulpis. Telšių autobusų stoties perone 2011 metais ant atraminių kolonų pritvirtintų metalinių plokštelių, kurių autorė dailininkė juvelyrė Asta Šimkevičienė, atsirado dešimties žemaičių poetų eilėraščiai. Tarp jų ir Vytautas Mačernis su savo 1944 metais sausio viduryje Šarnelėje gimusiu 15-uoju Žiemos sonetu. Poeto vardu pavadintos gatvės Šarnelėje, Plungėje, Vilniuje (Visoriuose). 100-ųjų jo gimimo metinių proga Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto platinami marškinėliai su V. Mačernio atvaizdu ir jo citata „Man patiko tik vandenys gilūs...“ ir 10 000 sekėjų poeto veidaknygės puslapyje, Vilniaus universiteto doc. Regimanto Tamošaičio pastebėjimu: „Tai geriausias atsakymas apie šio poeto eilių populiarumą, aktualumą šiandien“. Kai sovietų Lietuvoje 1970 metais pasirodė pirmoji V. Mačernio poezijos knyga ir į Šarnelę pradėjo plūsti būriai žmonių, poeto motina visus pasitikdavo žodžiais: „Vakalee, Vytauts viel gyvs“, o matydami išskirtinį dėmesį jo poezijai ir asmeniui Lietuvoje visais istoriniais tarpsniais, Lietuvos Respublikos Seimui paskelbus 2021-uosius ir šio poeto metais, pasitinkant jo 100-ąsias gimimo metines, kai jis vis deklamuojamas ir dainuojamas, galima patvirtinti, – ištis poetas gyvas. Ir 19-asis Pilaitės poezijos pavasaris „Gyvenimo ugnis būties keliais plasnoja“ skiriamas šio įstabaus poeto 100-ųjų gimimo metų sukakčiai paminėti, jo nemariai kūrybai prisiminti ir plačiau paviešinti. Ta proga parengtas ir šis jau 16-asis Pilaitiškiems poezijos pavasariams skiriamas leidinys.



KARALIAI

I



© Zita Vilutytė

Gyveno kartą nelaimingas, vienišas karalius...
Turėjo jis didingus nenuspėjamus planus,
Bet patarėjus ir ministerius
Labai mažus.
Parėmęs rankom galvą mąstė tas karalius
Ir buvo liūdnas, nekalbus....
Nerado jis šaly aristokratų,
Kurie kalbėtų jam protingus ir švelnius žodžius.
Ir lyg naktis sutemo nelaimingojo karaliaus veidas,
Kada prieš mirtį jį aplankė išsigimėlis sūnus.
Jis matė, kaip to bukapročio rankose
Didinga ir graži imperija sugniūš.
Ir pirmą kartą nuo širdies pakilo sunkios ašaros...
Tačiau, kad neužlietų jos skruostus,
Užgniaužė skausmą metų metais tvinusį
Ir mirė šaltas, išdidus.

II

Aš pažinau karalių tavyje iš žingsnių aido
Akių blizgėjimo aštraus,
Nors kartais jos iš tavo liūdno veido
Man švietė giedrumu audros nuskaidrinto dangaus.

Kiekvienas žodis išdidus, bet mielas,
Kiekvienas tavo mostas laisvas ir platus,
Kalbėjo apie tavo didžią, gražią sielą,
Praaugusią, lyg medis visus kitus medžius.

Nes tu pasakei: „Per žemę mes praeinam
Tik vienąsyk, tai būkime tvirti!
Gyvenimas jei panašus į sodrią dainą,
Nesutirps mirty, tas nesutirps mirty“.

Ir nors neturėjai namų, saulė leidos,
Nei sosto, nei tarnų karališkam dvare
Iš tavo pailgo ir liūdnojo veido
Aš pažinau karalių tavyje.

Karaliai/ Vytautas Mačernis // Naujoji Lietuva. – 1943, saus.10, p 2.



Dėkingi atsiliepusiems į kvietimą pateikti savo kūrybą ir šių metų Pilaitės poezijos pavasario leidiniui. Nuoširdžiai dėkojame už iliustracijas viršeliams, leidinio dalims dailininkei Zitai Vilutytei. Jos režisuotas spektaklis „Šviesos šulinys“, pastatytas Šiaulių holistiniame teatre „S“ (kūrinio kompozitorius G. Dapkevičius), 2004 metų rodytas Pilaitės poezijos pavasaryje, jį ženkliai praturtino („Šviesos šulinio“ fragmento įrašas internete nuo 6 min. 27 sek. čia: <https://www.youtube.com/watch?v=PfEu2kGlzZo>).

- -----

Poezijos paukštė XIX -tąją kartą pakviesta nutūpti Pilaitėje, ir antrą kartą jos dvarvietėje, prie vandens ir vėjo malūnų, dėl karantino ne per tikrąjį pavasarį, o per vidurinę vasaros mėnesį: liepos 3 d. Įprastai ji nuo 1965-ųjų plačiai sparnus Lietuvoje išskleisdavo antroje gegužės pusėje. Tai jau 57-asis kartas, kai ji nutupia Lietuvos mistuose ir miesteliuose, kaimuose ir kaimeliuose. Įdomus sutapimas: ankstesnieji: 2003-2019 metų Pilaitiški poezijos pavasariai vykdavo prie tarpukario laikų menančio namo, – svetingų Živilės ir Vytauto Dabriškų namų. Anksčiau tai buvo Irinos Pimonovos-Jagmin (1898?-1997), paskutiniųjų senosios Pilaitės dvaro šeimininkų anūkės, po Antrojo pasaulinio emigravusios į JAV, vasarvietė. Ji buvo pedagogė, giminės lėšomis įsteigtos mokyklos sentikiams Vilniuje globėja, rašė eiles, kurias pasirašydavo kaip Irena Pasakorė (rusiškai: *Ирина Сказательница*). Amerikoje pasirodė jos eilėraščių knyga.

Pilaitės kronikininkė dr. Angelė Šarlauskienė



*

Vietoje epigrafo

*

*Ar tas poetas nuo Dievo, –
Kuriantis maištą?!
Iš žodžių audžia pamatus kitus?!
Jo praeitis su siela nesisaista –
Ant lūpų džiūsta nenukoštas –
Žemiškas vilčių medus?
Jis pats ragaus jo skonį stebuklingą:
Čiulbės metaforų sakais.
Jo eilėse ugnies niekam nestinga, –
Vėl virsta žodžiai laimės pamatais.
Aušroj poetas meile atsidūsta,
Ir veria brandai šylančius vartus.
Ar tas poetas nuo Dievo?
Ar jo gandrąlidyje
Gyvenimas vėl daugeliui brangus?
Prikelsime Mačernį iš kapų.
Įteiksime jam vėliavą šilkinę,
Ir įsodinę į traukinį gyvų žmonių,
Paleisime važiuoti per gimtinę.
Su plazdančiais dienų šilkais
Jam nuvalysime karu sulytą veidą.
Jis važnyčios namo ramiai
Graudžias dainas plačiai tyla apleidęs.
Šypsosis jis poetiška šneka
Vilnijančios istorijos didybėj,
Didžiųjų netekčių laukai apsnigs žmonių malda,
Sugrįžtančių prasmių šventybėj.*

Nežinomas Pilaitės giesmininkas



*

**MOKINIŲ
KŪRYBA**



© Zita Vilutytė



Esu **Normilas JURGAITIS**. Gyvenu gimnazijoje, penktoje klasėje. Lankau Laisvalaikiu mėgstu žaisti su draugais, – tai hobis, kuris ateityje gali virsti



Vilniuje, Pilaitėje. Mokausi Vilniaus jėzuitų Balio Dvariono muzikos mokyklą (chorą). skaityti knygas ir važinėti dviračiu. Kūryba mano profesija.



Paslaptingas rūkas

Braidai po rūką, nieko nematai.
Galbūt į stulpą atsitrenksi aklai.
Niekad nežinojai, kas gyvena tenai,
Tikriausiai baisūs, siaubingi baubai!

O gal tenai gyvena Nykštukas,
Kartu su juo ir mažas Pagrandukas?!
Bet kai išsisklaido priešais tau rūkas,
Supranti, kad ten gyvena Niekas-Niekutis.

Jis padeda Kalėdų Seneliui –
Megzti kojines, dovanas nešiot vaikeliams.
O laisvu laiku jis būna pats sau.
Kai nori, pasiverčia niekū – paslaptingu rūkū.

Dangaus jūra – debesys
Plaukia
Kosmosu...

Kokia galinga vaizduotė:
Gali paversti debesis tuo,
Kuo norim!



Gyvenimo ugnis Būties keliais plasnoja / 2021 /

Kartais dangus nusidažo taip įdomiai,
Kad atrodo, jog Dievas nutarė surengti
Angelų dailės darbų parodą.

Debesys nudažyti baltai žydram fone,
Saulė nuspalvinta geltonai...
Mūsų gyvenimas yra piešinys.

Rudens lapus pakeičia sniegas. Rudens tamsą –
Sniego šviesa.

Atėjo žiema ir atėjo nauja mada –
Vilkėti tik baltus drabužius.
Namai baltas kepures užsidėjo,
Visa žemė apsirengė baltai kaip nuotaka,
O suoliukai nusidažė baltai.

Žemė pakeitė savo kailį
Iš vasarinio į žieminį,
Kad pasislėptų nuo plėšrūnų.

Žiema, kodėl tu sningi? Juk niekas kitas
Taip nesninga. Tu tokia unikali,
Kad kartais tave myli, o kartais nekenčia.

Žiemą dangus toks skaidrus...
Tartum iš nieko
Sninga dulkelėm...



Kai tyku, tai sniegas malonus, purus.
Tačiau pūgai atėjus negalvoji,
Kad jis švelnus.
Tu žinai, kad jis tau čaižys žandus,
Todėl slepies nuo jo.

Sninga mažais lašiukais,
Sušalusiais Nebūty.

Egle, kodėl tavo spygliai nenukrenta žiemą?
Gal tavo spygliai subado snaiges?
Pasakyk man...

Žiemą užsidengė ledas,
Ledą užklojo sniegas.
Bekraštis žiemos kilimas...

Virusai bėga per žemę ieškodami „draugų“,
Tik skrist jie negali. Ėmė ir užsnigo juos sniegas.
Baltas bus jų kapas...

Sninga iš dangaus
Giedro, ramaus.
Laukiam mes stebuklo nuostabaus.

Laukimas, laukimas
Kristaus gimimo!
Ir kiekvienais metais jis gimsta širdyse.



Kris snaigė lėtai, lėtai
Ant Kristaus veidelio.
Ir ištirps ji lėtai, lėtai
Nuo šventos šilumos.

Laukiu, nesulaukiu metų naujų.
Naujų stebuklų, naujų pradžių.
Viskas nauja ir įdomu,
Einam ieškoti nuotykių smagių.

Jau balandis, bet dar medžiai negyvi...
Net žolė dar geltona, kaip ražienos.
Truputį primena mūsų dabartinį gyvenimą...

Tokių dienų seniai nebuvo: jau gegužė, o sninga...
Gal susipyko metų laikai? Gal žiema neleidžia vasarai ateiti?
Bet ir vasarą bus linksma sniego gniūžtėmis mėtytis!..

Jau pavasario pabaiga, o dar minusas pasirodo.
Gal susipyko metų laikai?
Gal Trečiasis pasaulinis karas atkeliavo?
O žmonės tą karą galės tik stebėti –
Nieko padaryti negalės...

Kodėl žmonės geni medžius?..
Kartais žmonėms irgi reikia apsivalyti –
Užmiršti blogus dalykus ir priimti naujus gerus dalykus.

Saulė budina jaunus medžius:
Ąžuolus, beržus – gamtos vaikus.



Kelionėj medžiai
Plaukia prieš mane
Arba aš jiems nuplaukiu šalia...

Važiuodamas traukiniu pamačiau
Žibučių „akis“. O gal tik pasivaideno?
Taip ir nepamačiau, ar jos pamatė mane.

Lietus – nuostabus dalykas: jis tarsi iš niekur
Atneša svarbiausio žemės išteklį – vandens.
Gaila, kad tokio laimės lietaus mūsų gyvenime nėra.

Prieš lietų taip linksma ir ramu, o po jo nuobodu, niūru.
Bet lietus atneša gyvybę, tai kodėl mes liūdim?
Šokim, džiaukimės, nes viskas vėl atgims!

Šlapia žolė, šlapios samanos, šlapi vabaliukai.
Kiek nedaug vandens iš lietaus
Gauna pati žemė...

Kiek daug dalykų reikia – žemės, oro, saulės ir vandens.
Jei bent vieno nebebūtų,
Visa gyvybė dingtų!

Tiesos tvorą melo vagys dažnai sugriauna.
Bet kad ir kiek melo vagių yra,
Tiesos tvora bus atstatyta kažkieno.



Angelė JONAITYTĖ

Prisistatymas per kūrybinį credo

(Trumpas prisistatymas)

Poezija – tai proza atvirkščiai,
Dangaus platybės žemės slėpiniuose
Prasiveria-užsiveria plačiai,
Ir stoviniuoja prie angaro išdidžiai,
Klijuodamas žodžius, rašydamas jų numerius
Ant laiko juostos, praplaukiančios aplink akis.
Ji pasiekia kulkšnis ir pėdas,
Basas ant aptaškuoto kompiuterinio kilimo.

Pavasaris atsrūva, –
Upeliai neša vis tolyn.
Širdis stuksena į kaladę, –
Kviečia vieversius kilti aukštyn.

Kažkada tas kompiuteris,
Žmogumi pavadintas,
Išsijungs ir jo spalvos pažirs.
Bus vienų aukštai pripažintas, –



Jiems žvaigždes išskirtines primins.
Sudėliotas stilingais šviesų kvadratais
Ir blankiais apskritimų žiedais,
Aptaškytas ryškesnių... graudesnių ištiktukų
Save algoritmais surinks,
Apsitvers budria ugniasienės juosta,
Neprisileis artimiausių draugų, –
Atsistos prieš veidrodį vakarais save paguosti,
Supras, – jam gyventi smagu.

Ilgas prisistatymas:

Ivadas

Poezija – gyva šaka.
Miela išauštanti diena į mano širdį Laime rieda.
Tiek daug surieda – dalinu
Visiems plačiai atvėrus savo delnus.
Su meile Žemėn ateinu seniai visiems
Savas klaidas atleidus.
Nutaškė langus prakaitas žmogaus:
Šviesu jo vienišumo menėje.

I.

Man norisi būti angelu, –
Išlėkti iš savęs.
Mūsų protas plastiškas,
Kai burės protui išstatytos, –
Praversti mintimis jausmų užuolaidas, –
Išauš čiuplus kūnelio rytas.



Pirmas žvilgsnis į pietus,
Suskaldytas į Šaurės sieną,
Atgimsta einantis žmogus, –
Pagimdo saugią sielą.

Jau nieko neprisimenu,
Kas mano sielai padaryta, –
Nušvito debesim lietus, –
Žengiu mišku nulytu.
Trobelė stovi neliesta,
Smaragdais duris nusagstytos.
Atversiu jas, užversiu jas,
Užmerksiu jas kampais, –
Dangaus širdies versme sulytas.

Užvaldo būsenų lietus, –
Bijai akis atmerkti,
Į mano širdį meilė trenkė.
Pasiilgau jos, – seniai manęs išsižadėjo,
Dabar sugrįžo, –
Įkvėpta naujausių laiko vėjų.

II. Noras prisistatyti iš esmės

Norėjau vieną kartą
Visiems trumpai prisistatyti:
Aš žemėje esu šventa,
Ne obelis, ne vienalytė,
O judanti dirva vėsa,
Sulytas veidas,
Švytinčios lūpos,



Rankos aplinkui ieškančios šviesos,
Žvilgsniu debesyse
Trumpam suklupus
Iš vyturio skambios dainos.

Aš daug gyvenimų turėjau.
Daug kartų saulę palydėjau,
Daug grožio užderėjo,
Tesėjau pažadus aš sau, –
Nuo jų būtis man pagerėjo.
Dabar gyvenimu džiaugiuosi, –
Į aukštumas dangun kariuosi.

Ir mano balsas gali būti gražus,
Ir mano akys gali būti gražios.
Galiu ir aš pabūti žmogumi:
Ne slenkstis, ne sudžiūvęs ražas.
Sakyti tiesą, – tiesą iš širdies
Ir likti savyje džiaugsminga fiesta.
Galiu aš ją savo šviesom nušviesti,
Galiu aš ją savom šviesom paliesti,
Nutiesti kelią į save –
Keliu Visatoje savim nutiesti.
P. S. Yra viena kalba – poezijos kalba,
Visos kitos kalbos man našta didžiausia,
Vėl elgetavimui su ištiesta ranka,
Ji amžinai tuščia.
Žmogiškumo plėnys kausto josios delną.



Šviesa manyje ir meilė manyje,
Mano lūpų horizontas nulyja
Saldžių žodžių erdvėse.

Pabaigai

Aš niekur pradingti negalėsiu.
Aš sėsiu ir sėsiu ir sėsiu,
Ką pasėsiu, tą ir turėsiu, –
Derlių įvertins kiti.
Ranka aš dausas palytėsiu.
Dievų šnekom prakalbėsiu.
Jei moki klausytis, –
Turi gerą širdį,
Tave ne tik žemė, –
Tave dangus girdi.

P.S.

Eilėraščiai turėtų būti paprasti:
Iš nieko ir iš visko,
Kaip spindi rytmetys
Tavoj širdy
Ir nuometas saulėlydy
Iš džiaugsmo tviska.

Šiek tiek apie paminklus

Kokie kvaili tie paminklai ir skulptūros,
Kokia kvailybė būti akmeny.
Juose negyvos... mirusios... figūros
Skaičiuoja žvilgsnius praeinančių žmonių.
Buvai gyvas, – jie tavęs nematė.



Buvai ne mineralas, o žmogus:
Gražuolė deivė juržuvė Jūratė
Ir paprastas žvejys Kastytis –
Tikras... mylintis... žmogus!

Pagiriamasis žodis banalybei

Nuo banalybės pasislėpti nėra kur, –
Kiek kartų rožine kalba ji užmaskuota,
Apčiupinėta pirštais nuplautais,
Saulėlydyje posmais apdainuota.
Bet ar yra pasaulyje kita erdvė,
Kurios mus pirštai nepaliečia,
Akys nesiglosto stebint ją?
Ar mūsų mintys ir siela
Jos skaisčiai neperšviečia?
Sonetai neatneša nei laurų, nei pagarbos –
Paniekinamas banalybei šaltas žodis,
Ir nesvarbu, – jis gimęs iš širdies dainos,
Ir sau pačiam jis niekad nenuobodus!

Apie prasmę

Vis skubame įvertinti prasmę,
Sudėję rankas ant kelių,
Užvertę smegenis į visatos bedugnę.
Kosmosas dunda nuo Musko palydovų speičiaus:
Žemiškas pragaras persikėlė į dangų.
Liko skaistykla – tarpinė XXI-ojo amžiaus
Pamąstymų stotelė, atsisėdus ant sofos
Priešais kristalų televizorių.



Stebint karališkos poros fotosesiją

Užgesęs karalius nebetiki meile, –
Falšyvas veidas siekiantis audros,
Kelias laivais į savo tikrą laimę, –
Karalius vienas lauks pražystančios aušros.
Pirmieji spinduliai skalauja džiaugsmu jūrą,
Atplaukia laimės laivas į rankas:
Jame princesė savo princą šaukia,
Ir princas grįžta į tikras širdies erdves.

Iš ciklo „Ramios avys“

I.

Gyvenimas jau taip surėdė, –
Vis tenka būti avele,
Dabintis įprastais parėdais,
Žingsniuot į tvartą sunumeruotai ristele,

O ten ir šienas atmeruotas
Vien ilgesio trumpais šiaudais.
Ramutės naktys be žvaigždelių
Su tvarto numegztais sapnais.
Diena prasideda iš ryto
Mekenimu vienu sykiu.
Esu avelė iš tvartelio:
Iš tvarto didelių vargų
Ir pasakas svaigias visiems seku.

II.

Aš nieko neprašau,
Aš su savim klajoju.



Ir nieko nebereikia
Žmonėms jau iš manęs,
Pavargus rudeniop
Aš smėliu užsikloju, –
Mano vardas, pavardė ištirpsta migloje,
Ir mažas kauburėlis ant laiko didžio tako –
Kliūtis menka aplenkti keliaujant tranzitu.
Jis mažas toks, tad nieko nepasako,
Kieno jis buvo čia gyvenimo taške.
P.S. Gyvenimas yra gražus, –
Išeinančiam žiedais pražysta,
Nuleidus virvę į kapus
Anapusybėje save pažįsta.
Sekunde pasidžiaugia žmogum.
Ir visiems laikams žmogus nuvysta.

Kalėdų seniai

Mano mylimieji Kalėdų seniai ir vienišiai!
Seksiu pasaką savo be galo.
Visi toje pasakoje gimėte ir laimingai gyvenate.
Lanko jus sapnuose aukso žuvys,
Ir nė vienas jose nepražūvot.
Susikrovę kuklų kromelį
Jūratei gintarų rūmus pastatėt,
Apsodinot aplinkui erškėčiais
Ir užpustėt kelius žolėmis.
Atvažiavo Kastytis akėčiom –
Toks gražuolis nuo Marių žvejys.



Metų laikai

I.

Metų laikai – žvilgsniui gera.
Balta – prisnigo iki pat Sahasraros.
Reikės laikytis įsižeminimo,
Ir sniegas virs šiltai sūria jausmų jūra.
Jūra oš ir žmonės, pavargę nuo baltumo,
Bėgs išsimaudyti ir pasišildyti.

II.

Išeinam į kiemą,
Išeinam į darbą.
Kieme pavasaris, –
Praeina noras dirbti,
Ateina noras
Pavasariu susirgti.
Išgydyti galėtų vasara
Su savo obuoliais,
Ruduo vėl paguldytų mus
Į lovą su liūdesio varpais.
Žiema giliausiai užmigdytų –
Meškos sapnai kas baltą rytą,
Ir vėl džiugi diena
Su vyturio daina.
O ratas sukas, nesustoja
Sustojame rate tik mes,
Gyvenimas dar kartą peržegnoja,
Sudėdamas sustingusias rankas.



III.

Kada nematoma jėga
Aukštyn tave pakelia kaip paukštį,
Iš ten galybę savo pamatai, –
Nusilenki tu sau ir Dievo aukščiui,
Iš ten regi tu žemę
Tikros vaivorykštės šviesoje,
Gyveni gyvenimą mažučio,
Tavo kelias trumpas kaip ir tu.
Praūži upeliu lengvučiu,
Perpratęs mechanizmą
Gimstančių žvaigždžių.

Tavo akys giliai pavargo.
Slenka į blakstienų
Pakraščius ūmius –
Svajonių sūkuriais
Peržiūri savo būtį.
Ten daug vargo
Ir džiaugsmo margo.
Žvilgsniu juos surenki
Į iškirptus kadrus.

P.S.

Ijungus kompiuterio ekraną,
Vaikaičiams pasileidžia
Šilta senolės prisiminimų karuselė.



*

S U A U G U S I Ų
K Ū R Y B A



© Zita Vilutytė



Alberto ANTANAVIČIAUS, pilaitiško lituanisto, žurnalisto ir poeto vadinamo lietuviškuoju Šekspyru (šis jo kūrybinis vardas siejasi su bytnikų ir hipių poetų era Lietuvoje), mūzos neskuba apleisti. Jį galima drąsiai vadinti ir bardu (bardas – dažniausiai poetas, kompozitorius ir atlikėjas viename asmenyje, tad neturėtų stebinti pasirodęs ne vienas jo dainų albumas, kuriame jis žodžių, muzikos autorius ir kartu atlikėjas. Tokių poeto įrašų galima aptikti ir interneto platybėse: (<https://www.youtube.com/watch?v=jv7DnIwqU20&list=PLYAKB1OO0NI5MIYB22JOb3aRBjRkK3Mfwb&index=2>; <https://www.youtube.com/watch?v=T6ekLz43c6w>). Alberto eilės, publikuotos beveik visuose Pilaitės poezijos pavasarių almanachuose, skirtos dainuoti. Kartais jas atlieka ir profesionalai.



Kelio baladė

Kai liepsnoja šermukšniai
įsibridę į spalį,
geltonesnį už ugnį
ir sunkesnį už varį,
pamiršti ir kuproti
skubam gaisrą gesinti,
turim kardą kaip žodį, –
bus kuo Tėviškę ginti;
saugok, Žeme Galiūne,
tai, kas tikra ir miela,
ir klajojančiam kūne
pasiklydusią sielą.

Kelias šliaužia lyg žaltys,
mėnuo – ilgesio dėmė - - -
Su mumis tiktai naktis,
diena – namie - - -

Gęsta kalno šermukšniai,
verkia lesamos uogos,
vėjy plėšomos suknios
tokios sunkios – lyg progos,
netikėtai praleistos
arba pamirštos tyčia
ir dėlto dar šventesnės
už didžiausią bažnyčią,
kurioje už išduotus



ir išduodančius melstis
mus – šventus ir kuprotus – mokė Tėviškės slenkstis.

Vėl už nugarų naktis,
kelias – it kupros žymė;
mus ištiesins tik mirtis,
jeigu ras namie;

ras,
nes... kad ir kur, kad ir kaip keliausim
erzindami likimus,
vis tiek vienas kelias – galiausiai –
mus grąžins į namus - - -

Namų dvasia

Po kelionių ir lietu
kaip viltis ar dovana
ryto spinduliu šiltu
pasibels langan naujai graži diena.

O šalia stovėsi tu
su rugiagėlių suknia
ir, pamojusi pirštu,
nusivesi už kalnų mane

pažiūrėti horizonto juostų tolimų –
tik tam, kad dar ilgėčiausi,
kad dar labiau ilgėčiausi namų - - -
Tas šulinys



kiemo gale,
tas židinys
pilnam tylos kambaryje;
ak, kaip šiltai
skambės tylos balse
vaikystės ataidai, –
lyg tų mielų namų dvasia.

Vėl nuo žydinčių klevų –
kaip labai labai seniai –
ant galvų ir ant širdžių
kris žiedai – tarsi dangaus pasiuntiniai.

Tuos klevų malūnėlius
vėjai skleis ir neš į mus –
lyg laimingus ir tylūs
gimtinės prisiminimus.

Nepamesiu niekad horizonto juostų tolimų –
tik tam, kad dar ilgėčiau,
kad dar labiau ilgėčiau namų - - -

Tas šulinys
kiemo gale,
tas židinys
pilnam vaikų kambaryje;
tie aitvarai
saulėlydžio gaise



ir ant kraigo – vėl gandrai
lyg tų mielų namų dvasia - - -

Be tavęs

Pavasarių viesului gaudžiant
Virš upių kaip siela gilių, –
Atrodo, – net debesys jaučia,
Kad aš be tavęs negaliu - - -

Drugiai kyla viršum eglyno
Į ugnį rugpjūčio keliu –
Net jie, pasmerktieji, jau žino,
Kad aš be tavęs negaliu.

Tik tu šito nesužinosi,
Kad ir kaip, kad ir kaip norėtum,
Nes aš jau seniai, mieloji,
Su drugiu pasikeitęs vietom - - -

Ir lapkričiui degančiu laišku
Nutūpus ant vėjų gailių,
Ir senstančiam kovarniui aišku,
Kad aš be tavęs negaliu - - -

Pro baltą pūgos moderato
Iš juodžiausių nakties kambarių
Net aklas viduržiemis mato,
Kad aš be tavęs negaliu,



Tik tu šito nepamatysi,
Kad ir kaip, kad ir kaip norėtum,
Nes aš su pernykščiu sniegu
Jau seniai pasikeitęs vietom - - -
Pavasaris vėl prasidėjęs
Iš vilties arba oro pilių - - -
Ak, tegu žino saulė ir vėjas,
Kad aš be tavęs negaliu - - -

Ak, tegu – net jei meilė pavirstų
Muilo operos gabalėliu,
Vis tiek – patikėk – netgi sienos išgirstų,
Kad aš be tavęs negaliu - - -

Tik tu šito nebeišgirsi,
Kad ir kaip, kad ir kaip norėsi,
Nes gyvenimo kino salėj
Per toli nuo manęs sėdėsi - - -

Altoriai

Sakom: viskas, deja, išbluko - - -
Betgi šitaip nebūna! Negali
Neišsaugot bent atviruko
Nors viena atminties ląstelė - - -

Sakom: jau prisimint nelengva - - -
Netiesa, – ŠITO meilei neduota;
Ji – kaip oras pro atdarą langą;
Ar sparnai ir, – jei norit, – net duona - - -



Sakom: deginkim tiltus... ar verta?
Gaisro ugnys širdžių nesusildo - - -
Ne tik žmogui – net saulei bus šalta
Patekėt virš liepsnojančio tilto - - -
Galim deginti meilę kiek norim,
Bet jos kontūrai – svarbūs ir aiškūs –
Švies vis tiek atminty kaip altoriai,
Jei išsaugosim bent meilės laiškus - - -

Dedikacija laikui

Tu iš medžio manęs neišdrošk,
Iš akmens manęs neiškalk,
Nepirk, neparduok, neiškeisk, nepralošk,
Neiškeik, neišbark - - -
Tu mane tiesiog prisimink, –
Net jei paukščiai ar laikraščiai ims ir pamirš, –
Ir aš – net nebūdamas liaunu medžiu –
lyg nuo vasaros vėjo virpėsiu
Liečiamas tavo pirštų - - -

Te metai triukšmauja ar tyli – tegu
Tai užtrenkia duris, tai išlaužia vartus, –
Kad tik nebūtų mudviem sunku
Ir pasitikt, ir palydėt metus - - -

Tu iš medžio manęs neišdrošk,
Iš akmens manęs neiškalk,
Nepirk, neparduok, neiškeisk, nepralošk,
Neapsėk, neapark - - -



Tu tiesiog prisimink mane,
Jeigu rasi minutę ir noro tam bent vidury nakties,
Ir aš – net būdamas akmeniu –
imsiu sušilsiu
Lyg saulėkaitoj nuo tavo širdies - - -

Te metai triukšmauja ar tyli – egu
Tai užtrenkia duris, tai išlaužia vartus, –
Kad tik nebūtų mudviem sunku
Ir pasitikt, ir palydėt metus - - -

Metai baigsis greičiau nei manai, – ir tegu –
Kitaip ir nebūna, deja;
Pliuškenantis gyvenimu – ir metų, ir pinigų,
Ir mūsų – tokia dalia- - -
Tu iš medžio manęs neišdrošk,
Neiškalk manęs iš akmens,
Nepirk, neparduok, neiškeisk, nepralošk –
Bent iki rudens - - -

Į vieną pusę

Kol pasaulis dar švenčia ir myli,
Kol pasaulis kariauja ir žudo,
Dienai rėkiant ir nakčiai tylint
Mes ieškosime Jėzaus ir Judo.

Šitas geras – skaidrus kaip vanduo –
Prie širdies, glausk tu jį prie širdies;
Šitas blogas – apgaus ir išduos,
Nusispjaus ir neklaus pavardės.



Bet vis tiek, bet vis tiek neverta
Smerkti nuodėmę ar šlovint žygį,
Nes mes turim tik vieną kartą,
Tiktai vieną vienintelį sykį...

... o kai laikui lyg tėvui paklusę
Mes suprasim, kad baigėsi fiesta,
Kelias bus tik į vieną pusę,
Traukinys tik į vieną miestą - - -

Mes dar keliam rankas į dangų
Ir dėkojame Dievui už vyną,
Nors dažniausiai mums reikia rankų
Imant vėl už gerklės kaimyną.

Mes dar tepam žodį kaip medų –
Ir mums vėl nei sunku, nei keista,
Kad tas pats žodis turi mandatą
Kitam kūne išplėšti žaizdą.

Bet vis tiek, bet vis tiek neverta
Smerkti nuodėmę ar šlovint žygį,
Nes mes turim tik vieną kartą,
Tiktai vieną vienintelį sykį...

... o kai laikui lyg tėvui paklusę
Mes suprasim, kad baigėsi fiesta,
Kelias bus tik į vieną pusę,
Traukinys tik į vieną miestą - - -



Pilaitiškė **Jūratė BERNOTIENĖ** – dviejų vaikų mama, Vilniaus krikščionių gimnazijos mokytoja. Dar būdama mokinė ji be galo mėgo lietuvių kalbą ir poeziją, – pradėjo kurti. Kitoks jos kūrybos etapas prasidėjo gilinantis į krikščioniško tikėjimo klausimus. Sunkiose situacijose atradusi stiprybę tikėjime Jėzumi, Jūratė dalinasi su gyvenimo prasmės ieškančiais. Jos kūryba atžymėta viename iš tarptautinių Poezijos pavasarių. Ji ne vieno Pilaitiško poezijos pavasario almanacho bendraautorė.



Vytautas MAČERNIS

Rudens sonetai

7

*Vidunaktį dažnai
Aš pabundu,
Kada keistai, keistai
Visuos namuos tylu,
Ir aš nebežinau,
Kas daros su manim,
Bet man kaskart sunkiau
Tokiom naktim
Išspręst gyvybės ir mirties lygtis
Su begale nežinomųjų.
Veltui aš laukiu: niekas man nepasakys,
Atėjęs iš erdvių giliųjų,
Kodėl kas nors yra? Kodėl aš pats esu
Didžiausia paslaptis visatos slėpinių?*

Šarnelė, 1943.X.17



Atsakas į 7-ąjį V.Mačernio rudens sonetą

Kai dargana, kai liūdnos mintys kyla,
Kai tenka spręsti klausimus sunkius,
Te Jėzaus šauktis širdis nenutyla,
Nes geras Jis mums per visus laikus.

Kai liūdesys ir beprasmybė mus kamuoja
Ir nuodėmės besikartojančios našta,
Nėra daugiau pas ką nubėgt atsiprašyti,
Bet Jis mus girdi visada.

Kai pažvelgi į nuostabiai sukurtą Žemę,
Gyvūnus, augalus ir dėsnius įvairius,
Nesitiki, kad viskas taip netyčia atsirado,
Kūrėją turim, ir Jo rankose žmogus.

Te Dievo meilė guodžia begalinė
Ir Jo pasiaukojimas kilnus,
Nes Jėzus kryžiaus mirtį pasirinko,
Kad nuo gyvenimo tamsoj išgelbėtų Jis mus.

Gera, kad turim Bibliją, kuri mums tiesą kalba:
Įspėja, keičia, guodžia, moko mus.
Prisikėlimas Jėzaus viltį teikia,
Kad tai, kas neįmanoma nėra Jam per sunku
Ir amžinybė laukia mūs.

„Nes Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris Jį tiki
nepažūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą.“ / Jono evangelija, 3 skyrius, 16 eilutė/



PRISIMENAME jau išėjusius aktyviausius mūsų Pilaitės poezijos pavasarių
bendraautorius ir jų kūrybą viešiname plačiau

*



Karolina BIEKŠAITĖ-JEZERSKA – liaudies poetė, tautodailininkė, politinė kalinė ir tremtinė gimė 1924 metais rugsėjo 23 d. mažžemių valstiečių šeimoje Dzūkijoje, Pamerkių kaime, Varėnos apskrityje. Dėl neva galimų sąsajų su partizanais buvo nuteista kalėti Urale, o po to sekė nutrėmimas į Sibiro gilumą. Ten ištėkėjo už tokios pat lemties lenkų tautybės Juzefo, kilusio iš Vakarų Ukrainos. Pora, po Stalino mirties sulaukusi reabilitacijos, apsigyveno vyro tėvų namuose prie Galičo. Po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, mirus vyrui, Karolina Biekšaitė-Jezerska su dukros šeima 1997 metais persikėlė gyventi į Lietuvą, netrukus apsigyveno Pilaitėje ir aktyviai įsitraukė į jos visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą. Retas renginys išsiversdavo be jos tautodailinių kūrinių, eilių įvairiomis temomis, pasidalinimais apie Lietuvai tragiškus įvykius. KAROLINA iškeliavo į anapusybę 2020 metų pavasarį, – atgulė amžinojo poilsio Vilniuje, Karveliškų kapinių kalnelyje.

Ji turėjo puikią atmintį ir buvo nepakartojama pasakotoja. Yra palikusi savo gyvenimo, kaip pati vadino, dienopaišį: buvimo tremtyje ir po jos užrašus, primargintus piešinių ir eiliuotų sentencijų, kuris, ilgai gyvenant svetur, neleido užmiršti gimtosios lietuvių kalbos.

Jos biografijos motyvais parašyta pjesė „Karolina ir Viktoras“, tinkanti mėgėjiškam teatrui apie senjorų gyvenimą ir išskirtinio likimo dviejų aukštų polėkių poetiškų sielų artimą bičiulystę.

Jau antras Pilaitės poezijos pavasaris be mūsų Mylimos Karolinos Biekšaitės-Jezerskos

(1924 09 23 – 2020 04 27)

*



Vo „Pilaitės bendruomenė“ iniciatyva beveik visa Karolinos Biekšaitės-Jezerskos žodinė kūryba jau prieinama elektroninėje erdvėje:

85-ojo jubiliejaus proga parengta ir išleista tradicinė jos eilėraščių knyga, kuri dabar prieinama ir elektroniniu pavidalu, „Žodis LIETUVA sieloje ir lūpose“. Pilaitės liaudies teatras tokiu pat pavadinimu pastatė mini spektaklį. Šiame leidinyje tremtyje, martavimo Ukrainoje metu ir sugrįžus į nepriklausomą Lietuvą iki 2009 metų gimusios eilės: http://www.pilaitesbendruomene.lt/pilaites_giesmininkai.html.: Karolina Biekšaitė-Jezerska: Žodis LIETUVA sieloje ir lūpose Eilėraščių rinktinė /2009 m.

Pilaitės poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose, kurių iliustratorė ji taip pat buvo, 2004-2019 metais publikuotų eilių su šių renginių nuotraukomis jubiliejinis autorės 95-mečio proga parengtas rankraštinis rinkinys: http://www.pilaitesbendruomene.lt/pilaites_giesmininkai.html.: Posmai iš giesmininkės Karolinos Biekšaitės-Jezerskos Pilaitiškų poezijos pavasarių 2009-2019 metais

Prieš pat paskutinįjį Karolinos Biekšaitės-Jezerskos 95-ąjį gimtadienį visai bendruomenei skirtoje Vilniaus šv. Juozapo parapijos, kuriai priklauso ir Pilaitė, įsteigimo 20-mečio proga 2019 metų rugsėjo 8 d. šventėje buvo galima pasiklausyti eilių iš pačios poetės lūpų: <https://www.youtube.com/watch?v=AmiW2S4O8sw>

Karolina Biekšaitė-Jezerska nepamirštama, kaip ir šie paskutiniai jos padeklamuoti eilėraščiai, apsilankius Vo „Pilaitės bendruomenė“ aktyvistams jos pasveikinti namuose su 95-uju ir paskutiniuju jubiliejumi: <https://www.youtube.com/watch?v=sMltVltXJHw>

*

Iš šį kartą
šviesiam liaudies poetės ir tautodailininkės,
politinės kalinės ir tremtinės
Karolinos Biekšaitės-Jezerskos
atminimui skiriamos eilės

O mieloji Karolina – nuostabus esi žmogus!
Gėrėme prie stalo vyną ir dalinome jausmus.
Tie jausmai dangun įaugę – su sparnais jie debesys,
Aš ir tu, – draugai suaugę, iš būties kurioj kuri.
Tu esi žmogus ir paukštis, – sodas su gyvaisiais obuoliais.
Tu kitiems kvailys atrodai, – savo paslaptis žinai.
Nebarstai tu jiems po kojom prisirpintų obuolių.
Lai sava vaga ropoja, jei nenori būt kitu.
Tu žmogus iš Laimės sodo, – pasakas dangaus seki.
Jei klausys tu pasakaičių, – atsiras draugų būry.
Su sparnais vėl pasirodai ir paskęsti skambesy...

Nežinomas Pilaitės giesmininkas



Aleksandras BUBNYS

„Gimiau 1990 metais, Vilniuje. Užaugau ir iki šiol gyvenu Pilaitės mikrorajone, baigiau Pilaitės vidurinę mokyklą. Nuo mažens mėgau skaityti ir sportuoti. Pirmieji bandymai kažką parašyti pačiam tikriausiai prasidėjo kai man buvo 16 metų. Rašymas man yra paslaptinas, neperprantamas, beveik magiškas veiksmas, nepavalduš mano norams. Atrodo, kad eilės, vaizdai, žodžiai atsiranda savaime ir man telieka jas užrašyti. Rašau daugiausiai poeziją, kartais prozą, o apie ką – tai padiktuoja aplinka, kas tuo metu vyksta aplink mane ir manyje, sutikti žmonės, aplankytos vietos ir t.t.“



Repriza

tyla nereiškia, kad negalvoju apie tave kiekvieną dieną
auksinis miškas, rūkas laukuose ar žalios kalvos tau neprilygsta
paslaptimi atsitiktiniais rudens momentais prisimenu tavo šypsena
mielą naujų miestų gatvėse, aikštėse, skveruose vaikštau vienas,
bet su viltimi

kad šios vasaros ekspedicijos, žygiai ir atradimai
yra tik smulki žuvis plačiame vandenyne
būti kartu - nesibaigiantis juokas ir smagūs žaidimai
man švyti ryškiau nei Paukščių Tako sietynai

tikiu, kad galime nuversti Everestą ir Kilimandžarą
tavo vidinė stiprybė įkvepia, karštas kūnas uždega net per atstumą
perplaukti Baltiją, ištirti Amazonę, įveikti Sacharą
kaip ir stiprus žinių troškimas ir apvalūs privalumai

pasiilgau kaip saulėgražos saulės, jūros bangos – kranto
tavo šelmiško žvilgsnio ir aidinčio juoko
įkliuvau į didžiulę bėdą, pamatęs tave supratau iš karto
širdis apsalus be galo, be krašto, ir proto



Leta GAUBAITĖ :

Pagal išsilavinimą esu filologė, lituanistė. Redaguoju tekstus įvairia tematika. Esu dirbusi Kūdikių namuose su pamestinukais. Ten buvo (ir yra) Gyvybės langelis. Mano gimtasis ir studijų miestas – Šiauliai. Vilniuje gyvenu nuo 1997-ųjų. Poeziją apibūdinau taip: jautru, talpu, amžina. Ja visada žavėjausi.



Pavasaris

Pavasaris! Pavasaris!
Traukim 100 pavasarių
Iš Binkio kišenės!
Sprogdinkim beržus,
Paleiskim vėjus,
Potvynius iš butelio!
Žaibais drebinkim dangų,
Uždekim saulės ugnį!

Išpurtykim ir žmogų
Iš sąstingio pandemio:
– Važiuok!!!
– Skrisk!!!
– Apkabink!!!
– Bučiuok!!!
– Žadėk!!!
– Daryk!!!
Viskas bus, viskas pildysis,
Vasaros pilnačiai šviečiant!

Trieliai

Ir kaipgi pavasarį nepražys siela,
Kai aplink toks pakalnučių, žemuogių,
Ievų, obelių ir kaštonų baltumas!



Pavasaris susapnavo žiemą
Ir ant kaštonų žalių
Prikabinėjo Kalėdų eglių baltų!..

Pakalnutė ne(už)mirštuolei:

1. Kai tu mirsi ir viską viską užmirši,
Aš paskambinsiu tau varpeliu.

Vaikas su puokšte ožkabarzdžių:

2. Mėlynų žibučių neradau,
Parnešiau geltónų.

Balandžio vidurys, o beržai nesprogsta.

Karantinas užmigdė
Ir šią pavasario bombą.

Keisti tie berželiai balandį:

Nei nuogi,
Nei apsirengę.

Permatoma berželių žaluma.

Sustok,
Pavasario akimirksni žavingas!..

Kol kompas kraunasi, ir aš kraunuosi daiktus –
Noriu pajust, kaip sodyboj
Kraustos kraustos kraustos iš proto alyvos!..



Krovė žiedus alyvos,
Kai vėjas atpūtė
Žiedlapius slyvų...

Geltonoj pienių jūroj –
Pūkuota galvutė.
Memento mori.

Su seneliu sukalėm
Paukšteliai inkilą.
– Nebūk be namų.

Iš žiniasklaidos:
Kaliniai kala inkilus.
Namus paukščiams ir savo sieloms.

Tegul harmoningai plaka sparnais
Tavo gandrai
Tavo pavasariais...

Vilnelė. Dvi antys – žaliagalvė ir paprastoji –
Irias prieš srovę, nematydamos virš savęs
Žiedais apsipylytos slyvos.

Tvarkingas ančių traukinukas:
Mašinistė mama
Ir aštuoni vagonėliai.



Skubi, boruže, pas rėkiančius vaikus.

Ir nesuprasi niekad sraigės

Be vaikų.

Sraige, menka tavo manta.

Keliauji Žemės rutuliu ramiai, lėtai,

Žinodama, kad grįžtama tiktai pas Dievą.

Jūra, jūra...

Debesys ir bangos –

Kaip broliai ir seserys.

Išbraidžiau visus debesis

Vartų pas Dievą

Ieškodama.

Kregždės – gyvosios žirklės –

Prakirpo dangų,

Ir pasipylė lietus.

Daržinės pastogėj kregždės lizdą sulipdė!

Ves vaikus, o paskui el. laidais

Siųs jiems el. laiškus...

Norėjau įamžinti kregždę:

Kur tau – šaudio, zuja,

Ne veltui uodegon įkirpta!



Baikšti pelyte, drauge mano!
Krebždėk kiek tik nori –
Mano mintims krebždėt netrukдай.

Ak muse tu įkyrioji!
Bet... jei nezhimbtum prieš miegą –
Trūktų kažko.

Buvau sumaniusi
Prie Vilnelės pasirinkti slyvukų.
Nepavyko: slyva vaisius atidavė upei.

Spalis. Prieblanda
Paslėpė medžių raudonį,
Kad netrikdytų nakties.

Kai Dievui atversi duris,
Kaštonų spygliai
Nepasieks tavo sielos.

Lapkritis. Dvi antys
Ant Vilnelės kranto
Lesa nuogų šermukšnių uogas.

Štai ir visas tavo gyvenimas –
Išbyrėjo pro pirštus
Tartum smėlis...



Kristaus kančios erškėčiai –
Žmonių skėčiai
Nuo nebūties.

Žvakutės pro traukinio langą
Vėlų vakarą Vėlinių: aš – guliu,
Tu – važiuoji, o paskui apsikeisim.

Po mirties bus tas,
Kas buvo
Prieš gimtį.

Kartais gandas,
Užuot palikęs vaikus kopūstuose,
Įmeta juos pro Gyvybės langelį.
Kad svetimas taptų artimu.

Visokių turėjau Kūčių vakarų.
Bet labiausiai prisimenu tą,
Kai savo kalėdaičiu dalinausi
Su Domu, Lina, Kornelija,
Vasariu, Vidu, Radvilu ir Kristupu –
vaikais be namų.

Gegužės pirmasis sekmadienis.
Mamos šeimose, bažnyčiose, kapinėse...
Tik Kūdikių namuose nieko naujo.
Lyg Vakarų fronte...



Gyvenimo ugnis Būties keliais plasnoja / 2021 /

Kai auštant eidavau pas paliktus vaikus,
Antakalnio miškelių apsupty
Girdėdavau dejuojančią gegutę...

Vos vaikštantys Kūdikių namų kareivėliai:
30 laiptelių žemyn, o vėliau 30 laiptelių aukštyn.
Kasdien. Įsikibus į turėklus.

Mašinų bijantys vaikai.
Jos veža tik pas „daktalus“.

Be saldinių užaugę vaikai.
Ir be karieso.

Bendrauti draudžiama užsidaryti.
Kur bus padėtas kabelis?
2020–2021

Kai išvirinom virusus izoliacijos katilė,
Bendrystės džiaugsmas
Širdis sprogdino!

Koronavirusui

Baltas viruse,
Mikroskopini viruse,
Tu tik pažiūrėk,
Kaip už ligonlangio sninga!
Savo kojyte gali



Užsikabint už snaigės
Ir skrist palaimingai!..
Juk būtum neatpažintas.

Gyventi taip, kad įleistų

Beldžiuosi į Dievo vartus, bet neatidaro.
Dar beldžiuosi – tyla.
Daužau kumščiais iš visų jėgų!..
Kodėl, kodėl nepriimi?!.

Greitoji skuba, kaukia...
Oro, oro, oro!..
Atseikėkit nors kiek oro!..
Medikai plėšte išplėšia
Plaučių ventiliatoriais
Mane iš Covid-19 mirties.

Dar pakvėpuok.
Bet taip,
Kad įleistų.

Odė vakcinai nuo koronaviruso

Sienų tarp žmonių griovėja!
Sugriautų tiltų tarp žmonių atstatytoja!
Gyvenimo be kaukių prikėlėja!
Žmonių nuo nevilties gelbėtoja!



Žmonių iš letargo miego kėlėja!

Žmonių iš savo kiautų traukėja!

Žmonių į saulę vedėja!

Žmonių norų įžiebėja!

Žmonių minties žadintoja!

Žmonių širdžių keitėja!

Žmonių džiaugsmo šaltini!

Dievo gailestingumo liudytoja!

Mokytojui

Įjautrinti nejautrų

Priartinti nutolusį

Įgarsinti tylintį

Nutildyti rėkiantį

Įkrauti tuščią

Įtikinti nepatiklų

Įminti neįmintą

Įgalinti negalintį

Suvaldyti nevaldomą

Išlaisvinti įkalintą

Įvertinti nuvertintą

Pamilti nemylimą



Kalinio siela

Iš žiniasklaidos: kaliniai kala inkilus.

Kaliniams kalant inkilus,
Vieno kalinio siela –
Pasmerkta, sutrypta, pažeminta –
Įlindo į inkilą.

O apsigyvenus jame paukščiams,
Tapo jų įname ir klausėsi
Džiaugsmo giesmių.

Paukščiams kylant į aukštį,
Mojuodavo įsivaizduojamais sparnais
Ir akies krašteliu gerdavo saulės šviesą.

O naktį, paukščiams sumigus,
Pro inkilo angą stebėdavo dangų –
kaip dyla mėnulio kaltė – – –

Eisio pasisemt pilnatis

Sugirgždėjo naktį šulinio svirtis.
Kibiran įkrito mėnulio pilnatis!..
Nešu nešu pilnatį,
Geriu geriu pilnatį,
O dugno vis nematyti – – –



Kai negandos karpys mano laiką
Ir skaudės, kad dalia –
Tik dalis, o ne visa,
Eisiu vėl pasisemt pilnaties
Iš dangaus – – –

Kurčneregiai

Velykų rytą
Rūkas toks tirštas,
Kad net bažnyčių varpai
Jo nepramuša.

Žmonės braidu po rūką,
Neregėdami-negirdėdami
Nei prisikėlusio Kristaus,
Nei artimo – – –

Rūpintojėlis

Rymo Rūpintojėlis šalia kelio.
Jam rūpi gėlė – ar pražys?
Ir žvaigždė – ar dar švies?
Rūpi vėlė – ar nurims?
Ir pelė – ar krebždės?
Rūpi lėlė – ar neverks?
Ir kėdė – ar pakels?



Jam rūpi vanduo – ar skaidrus?

Ir akmuo – ar tvarus?

Rūpi želmuo – ar gajus?

Karvės tešmuo – ar sunkus?

Rūpi piemuo – ar kantrus?

Ir jo šuo – ar sargus?

Jam rūpi visas pasaulis,

Kuriam kadaise ištara: „Būk!“

Dievo skėtis

Tūno visų užmirštas skėtis

Kažkur spintos kampe...

Kam jis?

Juk saulė – per amžius,

Meilė – bekraštė,

Jūra – bedugnė,

O kelias – be pabaigos!..

Bet... kelias trumpėja.

Ir meilė sudūžta.

Bet saulė užtemsta.

Ir inkaras laivą sustabdo ūmai.

Ir nenumaldomai tvinksi iškilus

Žmogaus bejėgystės votis...



Gyvenimo ugnis Būties keliais plasnoja / 2021 /

Bet juk skėtis –

Visų užmirštas Kristaus erškėtis kančios –

Spintos kampe!..

Pradurs jis

Tą votį baimių ir nevilties!

Nes Saulė – per amžius

Ir Meilė – bekraštė!

Nes Jūra – bedugnė

Ir Kelias – be pabaigos!..



Pilaitiškis **Ignas INDRIŠIŪNAS** prisistato: Gimęs 1990 09 26. Išprotėjęs 2011 11 11. Lankęs Pilaitės vidurinę mokyklą – 10-šimt klasių. Vėliau Statybininkų rengimo centras, vidurinis ir profesinis išsilavinimai.



Viskas skirta MagdaLenai

Tavo akys,
Jos turi formą.
Žavesys joms
Norma.

Ah na taip.
Kaip aš esu toks įkyrus.
Tas stebėtina.
Kaip aš esu toks atkaklus – pasibjaurėtina.
Ir vis tiek nuo tavęs aš neatstosiu.
Kovosiu ir kovosiu.

Bet tas nereiškia, kad yra koks konstitucinis įrašas,
Kad draudžiama įsimylėti iki tada ir tada:
Turi būti toks pažintumo laipsnis pagal straipsnį 132,22.

Aš nesuprantu kodėl tu taip keistai matai,
Kad aš matau tave kitaip nei, kad tu man atrodai... hm.

Pamilk mane,
Prašau, –
Tik syki.
Jausmų tu nevaldyki.
Ištiesk rankutę grakščią, –
Palieski širdį plačią.
Ji čia – kairėj.



Andromeda

Kur čia randas?
Pakšteliu į lūpas tavo
Ir varau iš lovos.
O Tu- esi rami.
Spindulys švelnus.
Glostai mum delnus
Rasa, gaiva.
Eina prieš tavo pėdą.
Bet net pėdsako nelieka, –
Švelnuma.

Magduakai mano Magduakai

Aš spėjau pasisavinti tave
Po dviejų dienų pažinimo
Budos vartų papėdėje.

Aš pasakysiu atvirai.
Aš trokštu
Tavęs.

Bet tam ,kad pakliūt pas budą,
turi pradžioj pasivoliot žydinčioj kalvos papėdėj,
o tada užlipsi į kalnelį pailsėjęs.
Na čia mano įsivaizdavimai.
Aš nesu tiesa ar melas.



Tu juk turi savo nuomonę, – aš savo.
Bet man norai yra viskas.
Man svajonės yra gyvenimas.
Man džiaugsmas yra mylėti save ir leist sau viską.
Aš noriu visą pasaulį apglėbti.
Aš noriu juo užsiburti. Ikvėpti.

Aš noriu tave apkabinti.
Tavo grožiu pasidabinti.
Priglausti ir prisiglausti.
Gal kažką pajauti?

Dulksnele ♣ o viešpatie

Praregėti – mano noras.
Pamatyti ir išgirsti, –
Gal kvapelis šios gėlės
Pramuš mirusių vėles –
Sukeltą prakeiksmą?

Vaisiai....uoga...
Ant kūno nuogo.
Šlapuma.
Tu – mano grožis ir paguoda,
Kurias tavo siela duoda.
Mano akys – tavo
Ir atvirkščiai.
Mes matome skaisčiai.



Pilaitiškė **Ingrida JUŠKĖNIENĖ** gimė 1975-ųjų vasarą. Pilaitėje gyvena daugiau nei 23 metus. Pasirinko gyvenimą šiame rajone, nes pakerėjo nuostabi gamta... Jau vaikystėje Ingrida turėjo talentų: piešti, dainuoti, kurti eilėraščius. Ji užaugino 3 dukras. Išleido 3 savo poezijos knygeles, sukūrė keletą dainų, jau 9-ąją kartą dalinasi posmais pilaitiškiems poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose. Ingrida padėjo ne vienam išleisti savo kūrybos knygas, paskatino kurti ir dalintis savo kūryba.



O, Dieve, kaip dažnai suvokiu,
Kaip eini iš paskos ir stebi viską Tu,
Kaip padedi man sudėtingam kely, –
Ir baugu, ir drąsu eiti su Tavimi...

Nesitikėjau aš šitiek gausių dovanų,
Nesitikėjau aš šitiek Tavų staigmenų...
Apsaugok nuo skausmo ir baimių manų.
Tikėjimas būtų paverčia tikru stebuklu...

Poezijos pavasaris prie Pilaitės malūno

Kairiajam Sudervės upelio krante,
Miško aikštelėj išnyra malūnas,
Istorija jo įdomi, nesena, –
Jis daug ko matęs, bet nėra liūdnas...

Aplink malūną suguža svečiai,
Kūrėjai ir bendruomenės nariai...
Poezijos pavasario mūs šventei
Brandinome mintis, eiles ilgai...

Gėlėm gėlėm nusėtoj pievoj,
Susėdam, susiliejam peizaže...
Virš mūsų skraido nuostabūs paukšteliai,
Čiauškėdami kartu pritariamai...



Malūno fone gali pasijust mažu,
Bet eilės liejasi plačiai plačiai...
Daug juoko, šypsenų, plojimų ir dainų...
Dar susitiksime nekart, draugai!

Europos parke...

Ar norėsit sužinoti,
Kaip muziejus tapo tokiu?
Miškas, pelkės, stagarai,
Nesibaigiantys darbai...
Teko vargt ilgai ilgai,
Kad matytum, ką matai.
Dabar galima parodyt
Tik vaizdus iš laiko tokio.
Patikėt turbūt sunku,
Ką šiandien randi čia tu...
Parką kūrė daug žymių
Skulptorių visų šalių:
Nyderlandai, ukrainiečiai,
Belgai, rusai, meksikiečiai
Ir dar daugelio šalių
Pamatyt gali darbų.
Jų surasi čia virš šimto.
Bus tikrai, kas tau patinka.



Gal pavyks pajust jų dvasią,
Kūrinių įžvelgti prasmę,
Pagalvoti, pamąstyti,
Pailsėt nuo kasdienybės...
Stojęs ties Monumentu,
Sostines matysi tu.
Ši vieta – Europos vidurys,
Taigi, tu turi šitai išvyst...
Tam, kad viską pamatyti,
Teks budriam būt, nepaklysti.
Vienas darbas žemėj slypi,
Kitas medžiuose ar kybo...
Išsigąsti neturėtum,
Gulint galvą pastebėjęs.
Ar raguotą pagrobėją
Bei gyvatę, skvarabiejų,
Juk policininkas mielas
Saugo parką naktį – dieną.
Nuo kėdučių nenuslyski,
Į baseiną neįkriski...
Daug gali ką išbandyti
Žiemą – vasarą atvykęs.
Atradimų, oi, gausu,
Čia kasmet nustebsi tu...



Oneta Luskaja kuria prozą ir eiles. Nemažai jos eilių publikuota Pilaitės poezijos pavasariams skirtuose leidiniuose. Jos eilėraščiai labai dažnai rezonuoja su šių renginių credo.



Žmogau, sakyk kas tu esi?

(skiriama Vytautui Mačerniui)

Nežiūrint ūkanotos barzdotos praeities,
Užmetęs laiko tarpą ant tylinčio peties,
Praeina mūsų sodais..., akligatviais siaurais...,
Atrodo, buvo žodis su žydinčiais draugais,
Dabar našta prie lango, praverto akimis,
Poeto jaunas vargas sudėtas eilėmis.
Sapnuoja seną sodžių su liūdinčiais tėvais,
Ir jūra meldais ošia su medžiais užspiestais.
Kryželis palei upę, – prinešt arčiau reikės
Vandens pilnais ąsočiais iš meilės didelės,
Su žodžiais atitvertais aukšta lemties dalia,
Vienam gili lopšinė, – kitam rūsti lemtis.
„Už Vingio vėl gimtinė, – kartoja praeitis:
Esi Brangi Tėvynė! – ir liksi su mumis?“.
Prasilenkia šešėliai su gatvių sūkuriais, –
Būriais žygiuoja vėlės – dalinasi džiaugsmiais.
Ugnis miškais plasnoja, – nebus pigios minties,
Mėnuliui šunys loja, poetas sunkią našta
Jaunyste mums išties, –
Brandintą meilės raštą, pamiltą dainose,
Sugulusį ant gimto krašto,
Prasmėm pabudusio žmogaus dvasia.



Modernios moterys su skrybėlėmis taškuotom
Savuos namuos pro langus godžiai dairosi.
Bučiniai nuo sodrių lūpdažių taškuoja
Siaurai atidarytus veidus.
Praeivis vienas kitas pastebi
Moderniųjų gražuolių meną,
Siunčia oro bučinius joms dovanų.
Jų dovanų taškai plačiai rusena.
Vėl gatvėse šiek tiek jauku.

Šeimų maršo proga

Birželis svyrantys purslais lietučio
Sodybą vėl džiaugsmams užlies
Ir vėl pilna širdis lietuvio
Šeimynos posmais sužydės.
Sugrįžęs iš tremties – iš akmeninių sodų
Be vakarėjančių žiedų,
Jis šauniai vėl pats sau atrodo,
Ir čia aš prasmę vėl randu.
Išsiuvinėta skausmo jūra ir posmai,
Kerpantys sparnus,
Jo akys vėl į dangų žiūri, –
Vėl laisvas savo žemėje žmogus.
Tariu jam tyliai savo „ačiū“
Namuose pakirptais sparnais,
Ir mano mintys – mintys plačios
Nubėga sklendžiančiais rūkais –



Į praeitį, į skambią tylą,
Kurioje nuo seno gyvenu,
Ir manyje džiaugsmas prabyla
Su pasakom senų dienų.

Nesibaigiantis Vatnykų ciklas

Mana karta gulėjo prie Stalino ir Lenino kojų.
Ji Komunizmą sėjo, nes buvo iš artojų.
Jai padavė ir knygą, ir lyrą ditirambams groti,
Citavo jį Šekspyrą ir Gorkį, ir Tolstojų.
Audra stiklinėj vėso, kefyras kunkuliavo,
Komunose kiaulės dvėsė ir Revoliuciją diktavo.
Dabar kita karta visus pakeisti užsimojo.
Jos rankose LGBT`ė lazda į švintantį rytojų.

Neatpažįstami veidai – manasis Benefisas, –
Prisnigo žemėje žiedais,
Voratinkliais prisnigo – pro juos nepralenda mintis:
Užgęsta nepradėta, – tokia šio laiko dabartis.
Jos pabaiga eilėm sudėta.

Žingsniuoja vienišas žmogus per gatvę, –
Jo nepalydi žvilgsniai: minia mašinų,
Minia žmonių jo nepraleidžia saugiai.
Jis ne minia, jis – individas žmonių-mašinų minioje.



Iš ciklo: „Mūsų visų matrica – lemties dešimtukas“

Dešimtas arkanas:

Keliauti – nepavargti niekada:
Patiestas ties tavim Būties šventasis ratas.
Tiesa, jis kartais angelais, velniukais smarkiai kratos.
Tai kyla, tai pasiekia žemiausią sielos kraštą,
Ir regis, nematysi saulės raštų.
Bet vėl zuikučiai akį glamonėja
Ir sielą kelia vėjas be sparnų,
Tavy tikėjimą savim pasėja
Ir kopi vėl į kalną link tikrų dievų.
Vėl paprastesnis darosi Būties gyvenimas.
Bet papilkėja sienos – aukštų – spalvos,
Ir leidiesi lemties rogutėmis nuo pakylėtos dvasios kalvos.
Dievuli, – laikas jau spalvas namų pakeisti,
Apleisti jas balkonais ištaigiais
Ir kvepiančia ugnim dramas sužaisti,
Prie bendro stalo susodint vaikus.
O vaišės būtų širdingiausios šnekos, o
Šeimininkams sostas iš sodrių spalvų,
Išauštas namuose iš spindinčių žvaigždžių.

Ketvirtasis arkanas:

Gražiai, Senoli, pasakei:
Aš trikampis ir kūnas.
Many atgyja pranašai
Ir apima lengvumas.
Lengvumą svoriu dalinu
Už duoną ir už vyną,
Nuo pagyrų minios svaigstu



Ir liejas mano sielos syvai
Į rudenio blausias akis,
Į vasaros žalumą,
Pavasaris vėsa nulis, –
Žiema paskleis jo dūmą.
Gražiai, Senoli, pasakei:
Aš – siela iš Dievulio,
Pakyla paukščiais pranašai
Ir amžiuose sugula.
Nelieka trikampio šviesos.
Nelieka mano kūno,
Tik debesys lengvos miglos
Ant vieškelio užkliūna.

Penktas arkanas:

Jau atėjau į tokią vietą,
Kur saulės šviesos per daug.
Buvau galia jos palytėta –
Ir savyje per laiką pamėtėta, –
Ištiest sparnus ir amžinai keliaut!
Bet nepatiko mano sielai Aukštas postas.
Žiūrėjo ji žemyn nuo kerinčių žvaigždžių,
Ji puolė atgalios į žemės vietą,
Ir tapo akmeniu pilku.
Kiekvienas akmenėlis mažą akmenėlį stumdo, –
Nežino jo aukštesnės praeities,
O Akmenėlis kenčia savo dalią, –
Neprašo nešti prie stalo
Švaresnės lemties.



Aštuntas arkanas:

Ir vėl tave matau,
Ir vėl tave girdžiu,
Su saule ledine
Tu gimsti iš pradžių.
Atskuba lemtis
Erdviais būties takais, –
Jos rankose du pilni
Pasirinkimų kibirai:
Pilni švelnių žvaigždžių
Ir meilės sūkurių.
Keliausi tylomis,
Užmiksi dienomis,
Sūpuosies debesy
Ir noksi eilėmis.
Ir vėl tave matau –
Pavasarin keliauji,
Saulutei pamiškėj
Sau tykiai atgailauji.
Gyveni rojuje –
Amžiname pasaulyje,
Kur žodžiai gali išsilieti
Iš rymančios širdies
Ir medžiais sužydėti
Prie spindinčios Neries.

Aštuntasis arkanas:

Pasaulis mūsų gali būti sukarpytas
Smulkiom žaisdom ir iškreiptu žvilgsniu,
Kur bunda kalendoriuje rytas išpaišytas:



Dienos egzaminas kartus.
Saldumas jo viltim prikaltas, –
Kaip laikrodis ant rankos po nakties.
Prisipažįsti sau: esi švariai nekaltas,
Nebuvęs čia dėl primestos lemties.
Užversi kompo mirgantį ekraną,
Pasuksi galvą vidurio naktin
Ir tavo sieloje jau kitos sielos šlama, –
Į sapną leidiesi visų žmonių širdim.

Dvyliktasis arkanas

Žvėriukas tu esi
Ir angelas stiprybėje žmogaus,
Skaičiuojantis dienas ir mėnesienas,
Ir laukiantis, kada lemtis tave nuplaus
Nupraustą vandenių teisybės ar apgaulės,
Pasvertą ant svarstyklių tostančios lemties.
Daug kartų ant šakos gyvybės medžio
Tu esi pakartas.
Ir nuimtas nuo jo, gyvenimui kelies,
Ir viskas tavo kortoje nulemta
Iš tos Didžiosios sielų ateities.

Tryliktasis arkanas:

Sutresęs laikrodis mintis pasės,
Įspraus į praeities giliausią kampą,
Ir katafalkas prie langų vėl atbildės,
Nors bus žmogus iš ryto nesiprausęs.
Gyvenimas kaip sapnas vėl praeina
Ir turime to sapno negailėti.
Trumpam užsakęs savo Ryto dainą,



Jis turi savyje save pasėti.
Į savo sapną mėgstam baimę atsiliepti.
Jis žemiškais vargais tavy gyvena, –
Norėtum sapno kartą nebejusti, –
Plačiai atvert akis
Ir savo širdyje diena nubusti.
Bet tavo noro niekas nebegirdi.
Pasineri į pletkų jūrą, –
Galvoji: kas iš jų išeis?
O jie smulkiais lašais subyra
Ir drybso pūsrais dulkių pakelėm.

Keturioliktas arkanas:

Jau ištiesiau rankas: į kairę ir į dešinę.
Ant jų du kamuoliai Gyvenimo rinkties.
Jei nori sukti į dešinę – aušra palies,
Ir rytas visą tavo būtį
Laikys prikaustęs prie Pietryčių šalies.
Jei pasirinksiu kryptis į Vakarus:
Saulėlydis išblukins pavargusias akis.
Bet galima pakelti galvą į Gyvenimo viršūnę, –
Žvilgsniu paliesti aukštumas tikras,
O kojomis jaugti į Gyvenimo platumą,
Jis tiltą iš savės suręs.
O ten nei apačios, nei dugno.
Tik tu ir dangiška šviesa
Su žemės sodais – žemiška tiesa.
Koks tavo lengvas vėl pasirinkimas, –
Laikyti rankose vėl du indus:
Vienam ugnis – tarnauti pašventimas,



Kitam vanduo – ramybės piligrimas,
Tarp jų vėl tu švarios Būties žmogus.

Penkioliktas arkanas: Juodasis angelas:

Angelėlis tave vėl palies ir pakvies atsiduoti tuštybei,
Jis sėdės artimai prie kairės – suoks jis posmus daiktų begalybei.
Pagalvosi – tai Dievo šneka, tikri žodžiai, vertingosios frazės.
Nematysi, kas slepias po tuo, kieno veidas už jų pats tikrasis.
Žemės dievas sparnais nuleistais gundo skleistis po amžių platybės,
Pasipuošti savo žiedais ir pasiekti žmonijos galybę.
Vėl iškėlęs galvą aukštai tu žygiuoji per žemę dulkėtą,
Nori būti aukščiau už kitus ir kitus tu savim pakerėti.
Uždaryta teisybei širdis, o siela didybei plasnoja.
Skamba lūpose melo daina – ji tave likimu peržegnoja.
Ir žygiuotum tu aukso keliais balto aukso pentiniais raitytais,
Bet ne savo, o pikto keliais – jo iliuzijos laimę nuvytų.
Angelėlis tave vėl palies tavo paties nudirtaisiais sparnais, –
Pagalvosi jis tavo gyvenimo tarnas, ir didybė tave vėl nušvies, –
Sužydės vėl gyvenimo spalvos.
Bet nublanksta, kas žydi trumpai, nepalaistomi dangiško mėlio,
Ir suprasi ne tavo šitie angelai: angelai žemyn byrančio smėlio.

Šešioliktasis arkanas:

Gyvenimas šešėliuos pasiklysta
Ir sliuogia nuožulniais kalnais
Ir tąsyk žodžiai *Alta Vista*
Patampa nuosavais namais,
Išvalo užkampį užmiršta šviesa,
Jame išsirpsta meilės židiniai,
Ir pamatai savy vėl naują miestą,
Iš naujo ant griūvėsių jį statai.



Paglostyki jausmus savąja muzika.
Prisiminki, – vėl esi žmogus,
Keliantis rankas į dangų
Ir gaudantis šviečiantį Būties sostą –
Tekantį į tave iš visų gyvenimo pusių.

Dvidešimtas arkanas:

Ne rožiniu žvilgsniu žvelgiu į tiesą,
Ne rožine ugnim, – suvilgyta rasa.
Į ją žiūriu pažinus savo tiesą,
Joje keliuosi su diena,
Iki vakaro su ja aš gyvenu.
Ereliai iškilmingai suka lizdą.
Jame svečiuosis vėl toteminiai vilkai.
Taikos pypke suvilgys mūsų nosis
Ir skriesime ratu su jais plačiai.
Mes eiklūs žemdirbių žirgai.
Be pavadžių auksiniais laimės kirpčiais
Jie suks ir suks gyvenimo ratus,
Šuoliuos per meilę, laisvą atgimimą
Ir visada pašonėje jie vėlėm bus.
Ir vėl gyvenime esi, –
Gyvenimas gilioji upė.
Kabojai tu jo debesys, –
Tave pasaulio vėjai supo,
Ir nukritai tu su žvaigždėm,
Aplink ratu išsidėliojai
Ir rankute maža švaria
Prieit arčiau visiems pamojai.
Kas matė kaip atsiradai, –



Tuo negalėjo patikėti.
Tai Deivės byrantys lašai, –
Rasa skaisčiausia sužibėjo,
Nulijo Joninių lietus,
Sukrautas stebulių aukščiausias kalnas,
Ir mylimieji skrieja pro ugnies vartus, –
Gyvenimo švara Rytuose kraunas.

Dvidešimt antrasis arkanas:

Jau kopėčias į dangų pastačiau.
Man trūksta tik skersinio vieno.
Sapne jų kontūrą iš arčiau aš pamačiau, –
Galvojau, – jis su manim bus visą dieną.
Iš ko jį padaryti? Gal nuvyti?
Legendomis išausti ornamentuotą?
Ir kaip save svajonėse pavyti? –
Užmegzti savo norą pamatuotą?
Atsakymai aplankė net keli.
Manyk, – esi tu kopėčių pačioj viršūnėj.
O gal dar neskubėk? – šioj žemėje pabūk!
Aplinkui burias laiko pataikūnai, –
Mėgins jie kopėčias sudeginti melu.
Sakys: „Kvailioji, – tokių kopėčių nebūna“.
Aš tarsiu: „Savo tiesą aš seniai žinau.
Ir kitokių tiesų many daugiau nebūna!“
Tokie manųjų kopėčių džiaugsmi.



Poetas pasidavėlis

Tikėčiau, – kažką gražaus jau parašiau!
Bet mano eilės prastos.
Ne kartą aš dėl jų žmonijos su širdgėla atsiprašiau:
Aš iš esmės pakeičiau savo raštą.
Rašiau kitaip, – kaip troško rėkianti minia, –
Taip jai tarnauja vargo žmonės!

Tarnauti jiems skirta dalia, –
Nesiskundžia sava našta, –
Tokia tarnaujantiems saldi malonė.
Ir aš malonę tą juntu,
Kai mano akys siekia
Eiles surinkti iš dausų
Ir atsirišti sočią duonos riekę.

Kai meilės žemėje nebebus,
O mano laikas eina, nesustoja,
Tolin keliauja mylimas žmogus,
Jam žvaigždės kelią dovanoja.
Keliaučiau aš jo pramintais keliais,
Bet kliūtys kausto mano sielą.
Nueinantis tolin žmogus
Palieka šleifą mėnesienos.
Iš jos vėl ilgesį pinu,
Sagstau pilkais dienų arimais,
Pasižadėjimus ramiai tariu:
Gyvenimas be sielą murgdančių eilių, –
Pigus romanas po dienos prie vakarienės ilgo stalo.



Kaip iškęsti rudenį portalo akligatvyje?
Kaip praeiti vasaros laukais,
Aplenkus Veidaknygės džiungles?
Kaip atsipūsti prie židinio žvarbiais žiemos vakarais
Pro Google „STOP – nekalbėk!“ įspėjimus?

Kaip nuskęsti pavasarį žydinčių obelių soduose,
Pamiršus sau tai leisti, kai aplinkui jokios įspėjimų dvasios?!

Per koronavirusą tapau gidu,
Vedžioju į vietas nežinomas.
Jos švarios – sidabrinės – iššveistos
Dvasios šluotražiu čaižiu, –
Nuo tiriančių minčių – auksinės.
O žingsniai čia besvoriai –
Žvilga nesutepti jausmais, karčiais prisiminimais.
Čia nieko žemiško nerasi – alsavimas švininis.
Net keista, – lengvas toks:
Užsukti norisi kas rytą
Ir pamatyti grožį anksčiau dar niekad nematytą.

Sekant Maironiu

Užmigo žemė,
Tik maironiškas dangus
Ir vėl šią naktį man užmigt neduoda.
Su juo kalbuosi lyg žmogus,



Susvetimėjęs savo žemėje, –
Nuobodus aruodas, –
Ir žvaigždės krenta ant manes,
Tik rankos jų delnais neliečia.
Nekviečia iš vidaus ugnis
Pabūti savo žemėje piliečiu.
Nebeturiu dangaus jėgų, –
Nebešviečia tėvų grynuoliai,
Ir sauja uždirbta dulkėtų pinigų
Manęs džiaugsmas nebepakrauna.
Pilka sėmėga nešina skubų savy užsidaryti:
Šį kartą nuo savų, prašydama atstoti, –
Buvau, esu ir būsiu Vienalytė!
P.S. Užmigo žemė
Ir dangus man sidabru po kojom plakas,
Ne tas dabar esu žmogus.
Kur dingio mano gimtas takas?
Vėl gintarėliais sidabriniais pažyra sutemų lietus,
Vėl išstremta širdy Tėvynė ir vėl pilka būtis nubus.

Iš ciklo: „Šiuolaikinės raganos“

1A

Lyg svarstyklės,
Lyg rankos,
Lyg kojos
Ir malonios raukšlės veide,
Prospektu žygiuoja orios ponios
Ir svaigsta komplimentų džiaugsme.



Stovi tu ant pusiausvyros laužo
Su akmeniu savo širdy.
Ne tave lanko,
Ne tau lenkiasi žmonės, –
Tu moteris sociumo tolimam pakrašty.

1B

Bromelija – gražusis žiede! –
Oranžinė žmonių sapne,
Ir tautos savo laisvės giesmę gieda
Laimingos auksiniame narve.

1C

Ir gražios moterys negražios būna
Sulipusiais ir neplautais plaukais,
Išmainę dulkių valymą
Į perkamą šampūną,
Ir lakstančios po pievas su vaikais.

1D

Nebūsiu aš,
Nebūsi tu,
O būsime visi kartu.
Atlėks vedliai – į kalnus ves,
Žadės jie mums dangaus žvaigždes.
Keliausime mes paskui juos,
O ten aukštai karaliai suoks.
Nebūsiu aš,
Nebūsi tu,
Vėl būsime aukštai
Šviesom margom:
Plačiau ratu – dangaus spalvom.



1E

Raudonos rožės
Ant laumės sparnų
Musmirės lapais į ratą sugula,
Apsvaigęs jais
Aš rojun žengiu.
Ant mano širdies
Sutupia pavasario snaigės.

Iš ciklo: „Meilės metamorfozės“

2 A

Nebūki man, pasauli, toks baisus.
Silpnom akimirkom manęs nebekankinki.
Aš noriu būt idėjomis drąsus,
Ir šitą žemę kaip stebuklą prisiminti.

2 B

Visi mes esam meile susitepę:
Jos gleivėmis ir jos kraujais,
Giliu alsavimu ir amo nebetekę, –
Sekundeį tapdavom vėl gyvuliais.
Poetai meilę išnešė į šviesą.
Nuvalė ją metaforų lietum.
Dabar tu meilėje matai pirminę tiesą, –
Ji kvepia tau pavasario dangum.

2 C

Tylos muzika.
Tylos meilė.
Tylos turtai.
Tylos džiaugsmas.
Tylos vergai.



P.S. Visi mes mokame gražiai kalbėti, –
Tiesa kvėpuoja tuštuma.
Pili save į laiko rėtį, –
Gyveniman eini išėjęs iš mamos
Į pirmą pasimatymą gimtuvėj
Nuo skausmo aplanđytu žvilgsniu.
Buvai anapusybėje mažulis.
Dabar jau augi tu didžiulis
Ir nebeskęsti tyloje.

Trys A

Mylimieji išvažiuoja Grigo ratais
Į pavasarėjantį dangų.
Parskrenda namo gervės.
Apsistoja pelkėse
Ir liudija pasikartojantį gyvenimą
Savųjų pašnekesių paradais.

Trys B

Kaip iš kibiro pila Būties lietus.
Po gardaus valgio neišplautos lėkštės.
Kas išplaus? –
Gango vandenys? –
Surinkę mirštančios Kailašo
Genties išmintį?
Ar bedarbė moteris iš suklypusio paskutinio
Lietuvos sodžiaus?
O gal tu pats, nusipirkęs Maximoje,
Paskutinį užsilikusį *Fairy* butelį?
Kas išgers išplautų indų vandenį? –
Tu pats? Ar Neries krantų žalumą
Sunaikinęs miesto meras!?



Trys C

Ar saulė leidžias,
Ar saulė kyla, –
Rankos į laimę nebepakyla.
Kaip kaladės sunkiausios
Į žemę dargana nusvyra.
Kiek daug saulės ir dangaus
Mažytėje, tavo žmogau, širdyje.

P.S.

Epizodiniai mūsų vaidmenys:
Mamos, mylimosios dukros, pilietės...
O kur kiti, nuplasnoję su gervėmis,
Grįžtančiomis su savo giesmėmis į gimtąją pelkę?
Gulbės išdidžiai nuleidžia lankstų kaklą
Į šokantį žuvų guotą.
Basomis kojomis vaikščioja
Primirštos baltų deivės.
Tylėdamos siurbia ašakuotą vieatvę
Iš rudenėjančiose pievose gailių.

Nukeliausime į pasakų šalį, –
Sieloj skleisis žadėti sapnai,
Pamatysime ten Visagalį,
Ir suklupsim prie Jo amžinai.
Pievų vasara sausis nulijo,
Sudėliojęs vieatvės žodžius,
Ir danguj suviešėjo lelijos,
Tarp lelijų – tikrasis žmogus.



Kai pasensim, – plaukai išretės.
Prisiminsime pirmąją meilę.
Atodūsiai laiką lytės, – išleisime saldžiąją seilę.

Aš nebijau iš nieko nieką padaryti.
Ir nieką padaryti nebijau:
Nei perlų, – juose saulė švyti
Ir puošia žmogų jau belytį:
Savoj šviesoje pažįstantį save.
Ne Dievą – Dievas perluose juk nesimau do.
Dievas maudosi žmogaus supratimo
Apie save patį rūke.

Mes esame mamos ir tėčiai.
Mes šios šalies piliečiai.
Neturim naujos jaunystės skrupulų:
Mes norime turėti savų vaikų.

Išeina jie po vieną.
Nerėkdami, neatsiprašydami, –
Su skaidria ašara širdyje ir pavargusiu liūdesiu:
„Laisvę iškovojo, bet neišsaugojo“.
Neužteko įniršio – jo nebuvo jų prigimtyje.
Jie pralaimėjo didžiąją savo tautos bylą!

Palaimos vėl prašau,
Didysis mano,
Užvertęs galvą į Tave.
Ar Tu mane mažytį šitoj žemėje dar atmeni,
Paleidęs palakstyti pelele?!



Himnas socialinei lyčiai

Kai aš buvau mažytė, –
Neviliojo manęs suknytės,
Neviliojo manęs papukai,
Traukė spalvingi šortukai,
Traukė vyriški batukai.
Ir supratau, kas aš esu.
Nuliūdau, – ne toks gimiau, –
Gina mane Tėvynė ir gili ES piniginė!

Pilko gyvenimo pasiilgimas

Jau pasiilgau darbo prie namų
Ir tikro gervės klyksmo,
Ir savo tolstančių vaikų,
Ir šokių, sporto ir dainų.
Jau pasiilgau žmogiško jaukumo
Ir šilto namų dūmo.

Belaukiant pagyrimų

O mano eilės?!
Ar galima skaityti?!
Jos apdovanos ką nors?!
Ar nusikeiks plačiai, –
Ištars: „Dar viena avarija poezijoje?“–
Jau išbraidyti keturiomis lietuviškų metaforų laukai.
Iš jų išlįs vėl Vingių Jonas, apkeiks velniais, rupūžėmis



Jis savo žmoną?
Ar ji pragys Maironio ditirambais
Apie trakų pilis ir tolimuosius Andus,
Išdygsiančius moderną ateity,
Savęs vis ieškančio ir nesurandančio
Lietuvio užsidariusioj širdy?

Iš ciklo: „Pasileidus dvasiniais keliais“

Vėl vitrina.
Vėl aš savim prieš ją grožiuosi.
Grožiuosi vėl prieš veidrodį –
Anapusinį grožį.
Nesuprantu, iš kur jis atsiranda?
Ir kur pradingsta jis,
Šviesos kai nebelieka?
Ir mano atmintis
Tylia rauda numiršta.
Nei grožio, nei manęs
Tyloj toj nesigirdi.

1 D

Mano sielos kelias ilgas ir graudus.
Sukabintas poilsui nuvargusios rankelės.
Buvo kelias dosniai išdidus,
Vedantys prie ilgesio dainelės.
Taip norėjos laiką apkabinti ir suprasti,
Ko čionai keliauju?
Ar kelionę pirmą prisiminti?
Ar stebuklą lauką kūnu išmėginti?



P.S. Kelias vis tylėjo,
Nieko nežadėjo,
Saulė patekėjo –
Nušvietė man veidą...
Siela atsigavo
Ir skausmus paleido.

2 D

Mano mylieji tarsi broliai.
O mano sesės – jūrų žvaigždės.
Iš širdies tyliai paklausiu:
„Ar mane tu žemėje dar atmeni?“
Buvau aš tas, kuris dangaus kelius nuties.
Vieniems plačius, – kaip Saulės takas.
Kitiems prabėgti pievoj pūkeliu.
Mielieji mano, nenoriu tapti akmeniu žaliu
Ant tų iškilusių Būties pilių.

3 D

Sunku gyventi, kai gyventi lengva! –
Tokia senolių išmintis.
Tiesiu aš sau didžiulę Laimės ranką, –
Tai ji manoji ateitis.
Galėčiau jos aš sau ir nebetiesti, –
Neteisčiau jos tada kitam.
Lėta snaige ant kranto išsitiesčiau,
Ir būtų man sunku išlikt greitam.
Dabar pralėksiu Kometa virš žemės.
Nelaimėm mano uodega švytuos.
Primins: Kažkas toli gyvena žemėje.
Bet kaip toli, – šviesa neišmatuos.



Tik vakaras, pabeldęs į bažnyčią
Trumpam sujudins tylinčius varpus,
Ir tapsiu aš trumpam švaria seklyčia,
Priglaudžiančia savy kitų vargus.

4 D

Vėl švelnios rankos glosto mano kaklą.
Jos mano rankos ant savojo peties
Palengvins nešti Dievo našta, –
Palengvins savo našta iš dalies.
Pakvips rugiais neiriamos ražienos,
Apnyks per naktį žemę dobilai,
Subėgs vaikai į šiltą smėlio dėžę,
Pakvips vėl soduos Rojaus obuoliais.

5 D

Turi būti švarus lapas,
Norint pasibelsti į jį.
Pieštukas su lapu šviesos kalba šnekas, –
Dabartis pradingsta praeity.
Ateitis užrašymo nesukuria.
Ji išgyvenama svarbiausioje būties lemty!
Nuėjome mes toli –
Sustojome ties durim!
Gal reikia man gražiau rašyti?
Paslėpus žodį už širdies?
Atodūsiai kiaurai
Svarbiausių premijų skaičiukais suvarpyti
Mane dar miegančią aušra palies.
Sugrįšime iš praeities
Būtim vaitojančių paminklų



Ir žodžiai mūsų iš lemties
Švara maitinama diena pražysta.
Ir virš savęs gyvenimui kelies.

6 D

Vėl leidžiuosi nuo kalno tekina,
Suvijusi save į tamprią dvasią.
Nebūsiu mūsų amžiams artima, –
Margi balandžiai mano sielą lęsa.

7 D

Mielieji riteriai, ir Mielos damos,
Kviečiu susėsti prie stalo eilėmis.
Išgersim saulės vyno, taurėmis nedalomo,
Ir tapsime Visatos žvaigždėmis:
Galėdamas sukurti Rojų,
Žmogus sukūrė Pragaro gelmes!
Gražus gyvenimas ir gražios eilės,
Graži politika ir gražios žvaigždės
Ir pilasi kompiuteryje žodžiai
Antrosios meilės ir
Meilės maldai susikaupti negali, –
Čia meilė nepadės!
Ir vieną kartą įėjau aš į poetą.
Nebegalėjau aš jos srauto sustabdyti.
Tapau jo mintimis margai skylėta,
Galėjau jausmo svorį išžvalgyti,
Bet kartą afera ši nusibodo,
Tapau aš tuo, kuom visada esu:
Šilta palaukė, meilė ant varstoto
Ir gervė brendanti dangaus taku.



8 D

Rūsti lemtis ir medžių šakos
Aptemdo tolstančius laikus,
Nebūsi tu brangus ir mielas
Išstatęs turgui nuosavus vaikus.
Jie tyliai aukai išstatyti
Ant pamėtėtos pakylos.
Balti, juodi, – dar nematyti, –
Nutilusios dangaus šnekos.

Netalentingas gal esu? –
Stipendijų man niekas neskiria,
Bet aš sklendžiu virš debesų.
Tokia manos kūrybos versija.

Saulėlydis, – dar nenukritę lapai.
Aplankė mirštanti diena
Ir nieko man ji nepasakė:
Išeiti ar likti su daina.

9 D

Saturno juodos akys
Ir mėlynas dangus,
Ir tas man nieko nepasakė,
Kas praeity dar bus.

10 D

Ir aš eiles rašau, –
To niekas dar nežino.
Ten meilės vis prašau –
Didingo atvėrimo.



Tamsiuos languos šviesa
Nudažo mano veidą, o
Rudenio gaiva sukausto –
Nepaleidžia širdies gilaus plakimo.
Siela susigūžia, prasmenga tyloje,
Pamiršus atpirkimą,
Ir eilės skęsta manyje –
Graudžiam klane žmonijos pamišimo.

11 D

Kam tos eilės?
Širdis prie sugriuvusios geldos –
Vėdarams žaliava, –
Reikia kruopų skalsių pašaly paieškoti:
Maistas kūnui gardus.
Jis eiles miniai atstotų.
Ir subėga dienos ant suvytusio delno,
Rankos sutemoje kyla praeities paieškoti.
Rytas dvasiai tąsus,
Akys rūpesčiais numazgotos
Audžia keliui mazgus,
Mintyse apdorotus.
Virpėjimų nebus –
Teatre nugriaudėjo perkūnija
Ir egzekucijos lietus be ovacijų išgaravo.
Audros kaip nebūta,
Užuolaida ant scenos susiūbavo
Ir scenaristo išgalvotas Buda apsiverkė
Nusivilkdamas išėjimui nusilenkti
Kruopščiai išmazgotus žmonijos baltinius.
Balti – aukštosios sąžinės atributas,



O dar su iškiliaisiais nėriniais:

Paslėptas išpūstyto elgesio nuogumas,

Ir spindi ant butaforinio ešafoto

Nebutaforiškai nukankinto žiūrovo veido raukšlėse

Saldi garbingo režisieriaus –

Teatro budelio – malonė:

Nužudyta siela nenužudytame kūne.

P.S. Teatro skambutis primena:

Mes esame kalbėtojai – didieji plepiai.

Mūsų žodis, prilipęs prie kasdienybės lūpų, nenugaišta:

Vėl saulutė – diena leidžias,

Spektakliai grįžta į namus.

Tegul Dievas mums atleidžia, jei spektakliai užsisibus.

12 D

Tu nuo savęs juk niekur nepabėgsi.

Ar tu su saule kelsies!

Ar tu su saule lėksi?

Tavam kely keli randai prabėgo,

Skubėjo, virto, keliais saulėn ėjo.

Pilka naktis be degančių žvaigždučių

Viliojo bristi pas savus ant savo Kūčių.

Dabar tušti langai, stogai duobėm įgriuvę,

Žiūri ir pasakai:

Juk kažkada šilti namai juk buvo

Širdy sušalusio tremty lietuvio.

13 D

Ir šventasis vanduo –

Ne šventasis akmuo

Per saulėlydį žmogų aplanko.



Dieviškasis diemuo
Iš kairės... dešinės...
Iš atodūsių žmogų aptranko.
Ne Perkūnas dievaitis,
Ne dievaitė Aušra,
O gyvenimo kraitis:
Vilties skausmo našta.
P.S. Ir šals,
Ir snigs,
Ir bus lietus,
Ir viskas bus baltai nubalę,
Ir bus toli ramus žmogus
Tylus, gilus, – savojoj žemėj.

Iš ciklo „Patriotizmo link“

Įvadas

Padebesiais padebesiais
Ropoja mūsų mintys:
Pabūti ramučiu? Ar vėl tauta svaigintis?
Išlėkti į aikštes atviras,
Užlipti ant ant bačkos,
Atverti paslaptis naktim neatskleistas,
Tikėtis neatskleistųjų paslapčių doros?
Kitų širdy pajusti savo šilumą?
Atsisakyti draskančios jausmų miglos?
Pajausti savyje kitų žmonių širdžių plakimą?
Ar tapti posmu vienos rišančios dainos?
Nuo jos sušilti, – apsipilti ašaromis



Ir būti tuo pačiu, kuo visada buvai:
Grublėtu Nidos kopų smėliu.
Šviesiom praplaukiančiom žvaigždėm.

1 dalis

Tapybiškas dangus ir namas.
Jis tuščias: be draugų ir senas.
Sugirgžda pakelėj aptemę lubos.
Šviesos uždegti niekas nesiruošia.
Kam elektra, jei lempos be laidų?

2 dalis

Sunku kvėpuoti, ir gyvent sunku,
Ir išpažinęs tiesą: mylimi praeina
Pro šalį tartum vėlės be akių,
Ir skamba nepaliestas pirštų pianinas
Pačiam kampe nutylusių dienų, –
Net muzika graudi nebenutinka.

3 dalis

Tyla, tapybiškas dangus,
Sudžiuvęs medis nebešlama,
Tapybiškas žmogus sustingęs ant grindų,
Su pasitiesta po savim skylėm išmarginta vatinka.

Iš ciklo: „Širdies laišakai Lietuvai“

L1

Kai mūsų kaulai nebevaikšto
Ir sieloje migla,
Rašau dar sykį Meilės laišką:
Aš Lietuvai miela.
Apkabinau ją iš rytojų,



Iš vakaro dainų.
Iš jos gimiau,
Į ją išeisiu,
Pasklidus virš bangų,
Ir pelenai nusės į Laimės jūrą,
Baltom bangom suplaks širdelę,
Krantė paliksiu aš ir savo margą dalią.
Ir vėl tave matau parabolių žirgais
Matuoja išsipintus savų arimų plaukus.

L2

Pavargę žmonės kalbomis ir kūnais,
Matuoja savo plaukus sustingusius dėmėm.
Užvertęs galvą sėlina arčiau pasaulis,
Reikšmingas sau savų vorų sunarpliotom gelmėm.
Ropoja savas voras kryžių užsimetęs, –
Dabar tokia manoji Lietuva,
Mažais darbais į kuprą susirietus,
Ar ji galėtų būti dieviškai tyra?
Tuštybės mugės ponios ir ponaičiai
Dabar jau sėdi postuose aukštuos.
Jie dairo ties savimi pro nesenų rinkimų langą
Ir laukia kol Gegutė jiems dar kartą
Aksinius pinigėlius fonduos iškukuos.
Dangus iliuzijų balsus laimėjęs
Virš aikščių lopais išmatuotas,
O vasaros balandžiai sumerkę kojas į ledus,
Arkliai išgąsdinti į mano sielą žvengia
Ir klausia: „Ar gims dar Lietuvoje laisvę ginantis žmogus?“



L 3

Kokie kritiški žmonės aplinkui susėdę.
Gal ji žino tiesas, kaip vienas kito neėsti?
Apsikabinti ir ratu glaudžiau susispiesti.
Bičių saldus kamuolys ir tranai nebepėsti
Neša medų žuvims, – žuvis medų suėstų,
Jei nebūtų toks saldus, – saldumu giliai apsėstas.
Vimdo, vimdo medus, o sliekų vis nėra.
Ant bangų šakėmis užrašyta: „Tylioji malda“.

L 4

Ar reikalingas kam poetas,
Nutriušusiais plaukais?
Jo švarkas margas,
Vyneliu sulietas, –
Gulėjo girtas po langais.
Jausmus pagriebęs apsvaigimas
Prikūrė daug eilių:
Vieniems jo eilės – džiaugsmas grynas,
Kitiems – jos link ausų.
Ir keliasi rytais poetas, –
Kavos puodelis akyse.
Be jo poetas ne poetas,
Su smilgom savo delnuose.

Ant tavo lūpų dangiškos midus,
Ištaškantis mane po dievišką visatą,
Ir vėl esu didžių jausmų žmogus,
Dalinantis save, ir mano dosnią sielą
Paukščiai iš aukštybių vėliai mato.



L5

Kai saulė leisis,
O dangus ištis vaivorykstinį taką,
Kelias viršūnėmis žmogus,
Širdis iš džiaugsmo taktu plaka,
Takelis srūvantis dausom
Pravers jam platų taką,
Praplauks pro jį dangaus šviesom
Panirs į tylų tango ratą.

Skaitau tau, Lietuva, aš laiškus,
Garsiai parašytus.
Skaitau lyg pirmą kartą juos skaityčiau
Senokai ištaisytus, bet neištrintus,
Nepastebėjus tavųjų simbolių
Anksčiau tėvų iššalusioj sėklyčioj.
Dabar aš juos kaip save skaitau,
Juos apmąstau ir savo nuožiūra
Ant lentynėlių sustatau.
Žiūriu į juos iš tolo rankomis akis pridengus:
Nuo jų skaisti šviesa nušviečia mano sielos langus.
Regiu pažįstamųjų veidus:
Kiekvienas jų manąja širdimi patirtas
Ir išmintim atskira eile išskirtas, –
Tokia yra ta mokinio dalia.

Laiškų pabaiga:

Lietuva – slenksčio šalis.
Ar gali būti ji kitokia?!
Ne Tibeto dangiškasis stogas.
Ne Šveicarijos – Alpių dangus.



Laipioja per slenkstį kas netingi.
Tokia slenksčių lemtis.
Ar gali slenkstis atsikelti,
Nukeliauti toliau? – aukščiau pakilti?
Tapti durimis-anga į aukštesnius pasaulius? –
Žemiška druska nuo paklydimų atsigavinti?

P.S.

Ar man būti?
Ar nebūti? – pasakytų gal kiti,
Bet šį kartą apsisprendžiau: apsispręsiu aš pati.

Iš ciklo „Motinos sūnums“

Įvadinė dalis

Aš savyje auginau vaiką, –
Gerutis buvo ir ramus.
Žinojo jis Žemynos saiką, –
Ketino angelu sugrįžti
Į gimtus tėvų namus.
Keliai auksiniu smėliu nubarstyti.
Viena šakelė beržo prie trobos.
Seneliai išmintim lankyti,
Tėveliai – mylimos dienos.

1 dalis

Kokioj duobėj, sūnau, esi?!
Tiesiu rankas – ištraukti noriu
Iš tų keistų liūdnujų sapnų –
Į laimę sklendžiantį rytojų.
Rankas manąsias pamatyt!



Ne priešo – mylimos mamos.
Ir savo tiesą pamatyk –
Ją užrašyki ant kaktos.
Skaityki ją, kai rytas švis.
Matyti ją, kai saulė leisis.
Ir būsi nuostabus žmogus,
O ne pasaulį paikas prašalaitis.

2 dalis

Ne svetima – mama esu.
Ne baltas šleifas – laiko dūmas.
Su savo rūpesčiais esu.
Esu kilnus širdyje orumas.
Kelius mums nubrėžia tiesa, –
Suraiko ne peiliu, o meile.
Iš jos šioj žemėj gyvenu,
Nes mūsų meilė – mūsų vaikas.
Jau nežinau, kur man klūpot.
Ar aikštėje? Ar giliame kamputy?
Kad būčiau su tavim tiesoj, –
O ji gyvenime traputė.

3 dalis

Sauluti mano, mylimas sūneli!
Kada aš apkabinsiu vėl tave?
Pasisodinsiu ant savųjų kelių.
Perbrauksiu tavo galvą rankele?
Nurimsi tarsi miegantis vaikutis,
Paniręs į saldžius dangaus sapnus,
Prabudęs nebebūsi tu paniuręs.
Vėl būsi tikintis savim žmogus!



4 dalis

Ir vėl tave laikau,
Sūpuodama ant rankų.
Lengvutis man esi –
Gyvybė sukurs.
Jo neįveiks šimtai tvirtų patrankų.
Aš juk esu Didysis juokdarys.
Užbėgsiu ant kalvos –
Pagriebsiu aeroplaną
Ir skriesiu dangumi
Negėstančia žvaigžde.
Many visi gyvenimo
Planai didžiai rusena:
Reikšmingi-nereikšmingi,
Tokius, kokius kuri.

5 dalis

Ir vėl tave matau,
Sūneli mano mielas!
Lakstai su saule tu, –
Džiaugiesi ja per dienas.
Ant sofos vis guli, –
Vis noris pailsėti.
Pabūti su savimi –
Vaikystę palytėti!



Triptikas artojų mūzoms:

Pirma dalis

O moterys nenukirptais plaukais!
Jūs mylit, – savo meilę dovanojat.
Lakstykite laisvos žydinčiais laukais!
Pagunda tapkite akims Artojų.

Antra dalis

Sugrįš iš smuklių:
Arklius prijaukins,
Nušveis noragus
Amžiuose paslėptus,
Ir žingine vagom vėl pasileis,
Juodos duonelės kampą atsiriekę.

Trečia dalis

Jūsų meilė žemės sūnums nesibaigia,
Ji amžina, – be kojų savaeigė.
Jei ji kita – pastumdėlė šluba –
Artojų tokia meilė jau nebeveikia.

Ciklas: „Trumpi sielos pasižadėjimai“

Pirma dalis

Tas mūsų kūnas ir dvasia –
Skaudžioji žmogiška lemtis,
Kad būtum su visais visa –
Tokia Žmonijos ateitis.



Antra dalis

Kai saulė leisis mėnulio atspindy
Virpėdama gaida,
Aš būsiu paukštė, sparnus plačiai išskleidusi.
Vėl būsiu nė viena – vėl būsiu Visata.

Trečia dalis

Mes visko turime per daug –
Tik meilės turime mažai.
Mane Meilės giesmė pašauk, –
Aš būsiu tau sava giesmė per daug.

Ketvirta dalis

Ir vėl tave matau.
Ir vėl tave myliu.
Ir mano meilė srūva
Ant kojų ir delnų.

Penkta dalis

Kai manęs nebebus, –
Saulė leisis ir leisis.
Vėl sutiksiu draugus –
Atpažinsiu jų veidus.
Tiesiu glėbiui rankas,
Akis gelmei nuleidus,
Būsiu vėl su visais
Ir visiems vėl atleidus.

Šešta dalis

Žiema baigsis
Ir sniego nebus,
Ir vėl keliausime
Vieni pas kitus.



Septinta dalis

Tokios mielos gilios akys, –

Tiek jos daug žadėjo,

Bet pamatė kitą veidą

Ir su juo nuėjo.

P.S. Kai patenki į vidų,

Nekaustomą pavydu,

Tampi tikra sava gelme –

Išvysti savo sielos vidų.

Jis pastatys Tave aukštai –

Virš baltų debesų

Tikruoju jųjų gidu, ir pasakys:

„Tu buvai čia ne kartą atėjęs.

Tu buvai čia tada, kai nebuvo dausų.

Ir tada tu buvai dausomis išprotėjęs“.

Sudėsiu savo vasarą į delnus.

Aplėbsiu aukso siūlais atminties.

Ką tik turiu, – gyveniman sukraunu,

Dedu ant jo ir antspaudą Lemties.

Pasaulis rašo: Lemtį užkoduoji.

Jinai tokia kaip trokštama būtis.

Jei nori ją sutrumpyti, –

Sava valia ją suspenduoji.

Atsiveria plačiausiai nežinomoji esatis.

Joje tik amžinybė be sekundžių.

Nuo jos pavargsta laimės trokštanti širdis.

Ir vėl beldies trenksmu į Tėvo langus,

Ir vėl prasideda atgimstanti būtis.



Pilaitiškė **Irena MACULEVIČ (Maculewicz)** entuziastinga paties garbiausio amžiaus Pilaitės poezijos pavasarių dalyvė ir jiems skirtų leidinių bendraautorė nuo 2008-ųjų. Nuo pat jaunystės iki šiol lankoma mūzų. Rašo eiles lenkų, rusų ir lietuvių kalbomis. Ji – bardė (bardas: kuriantis muziką pagal savo eiles ir dažnai pats jas atliekantis). Visą gyvenimą dirbo vokiečių kalbos mokytoja Latvijoje. Jos posmai publikuoti Daugpilio laikraštyje. Po Nepriklausomybės paskelbimo persikėlė gyventi į Lietuvą. Įsikūrė Pilaitėje. Bardės eilės, tapusios giesmėmis, amžinųjų vertybių, gyvenimo prasmės motyvais, skambėdavo keliose katalikiškose bažnytelėse, kuriose vargonavo virš dešimt metų. Pastaruoju metu, jei ne sūnus Česlovas, tai anūkai atlieka Irenos Maculevič kūrybą. Pasiklausyti anūkų: Natašos ir Artūro atliekamų Močiutės giesmių galima čia: <http://youtu.be/q4viYVPvKDU>.



Świątą miłość Twoja Jezus drogi

- 1.Świątą miłość Twoja Jezus drogi
Jest największą miłością na świecie
- 2.Świątą miłość Twoja Jezus drogi
Wzmacnia nasz rozum i nasze myśli
- 3.Świątą miłość Twoja Jezus drogi
Daje przykład żyć w Boskiej pokorze
- 4.Świątą miłość Twoja Jezus drogi
Daje natchnieni być miłosiernym
- 5.Świątą miłość Twoja Jezus drogi
Odkupiła nas na krzyżu świętym
- 6.Świątą miłość Twoja Jezus drogi
Doprowadzi nas do drogi wiecznej
- 7.Świątą miłość Twoja Jezus drogi
Jest najświętszą miłością na świecie

Tavo Meile Jėzau man brangiausia

- 1.Tavo Meile Jėzau man brangiausia
Švenčiausia išlieka per amžius
- 2.Tavo Meilės Jėzau aš vis trokštu,
Nes be jos aš šiandien negyvenčiau
- 3.Tavo Meile Jėzau man brangiausia
Švenčiausia išlieka per amžius

О Любовь Твоя мой Иисусе

Есть святейшей Любовью на свете



Świątą miłość Jezusa

Muz. i sl.: Irena Maculewicz

Świą-tą mi-łość Two-ja Je-zu dro-gi jest naj-wię-kszą mi-ło-ścią na

4
świę-te. Jest naj-wię-kszą mi-ło-ścią na świę-te.

О Любовь Твоя мой Иисусе
Есть святейшей Любовью на свете.

Tavo Meilė, Jėzau, man brangiausia,
Švenčiausia išlieka per amžius.



Прекрасному лику Иисуса

1. Прекрасному лику Иисуса сердце свое отдадим
Будь Христос всегда с нами в каждом мгновении дня.
 2. Береги нас от гнева, храни нас от всех врагов.
Охраняй нас от бури, Острых камней на пути.
 3. Чудесное сердце Иисуса воскресит всех нас на жизнь.
Поведет нас к желанной райской равнине Отца
- Jėzaus Širdie
1. Jėzaus Širdie Švenčiausia mūsų kelrodžiu būk
Prieglobsčiu ir pagoda, džiaugsme ir bėdoje
 2. Jėzaus Širdie kantrioji gyvybės ir meilės davei
Tavimi pasitikim, nes gailestinga esi



Прекрасному лику Иисуса

Muz. i sl.: Irena Maculewicz

1. Пре-крас-но му ли-ку Ии-су-са серд-цесво-е от-да-дим.

5

Будь Христос всег-да сна-ми в каж-дом мгно-ве-ни-и дня.

9

Будь Христос всег-да сна-ми в каж-дом мгно-ве-ни-и дня.

2. Береги нас от гнева,
Храни нас всех от врагов.
Охраняй нас от бури,
Острых камней на пути. } 2р.

3. Чудесное сердце Иисуса
Воскресит всех нас на жизнь.
Поведет нас к желанной
Райской равнине Отца. } 2р.



Pilaitiškis **Mindaugas PELECKIS** gimė Šiauliuose – žurnalistas, poetas, prozininkas, filosofas, religijotyrininkas, mitologijos ir šiuolaikinės muzikos tyrinėtojas, Kultūros žurnalo „Radikaliai“ (<http://www.radikaliai.lt>) įsteigėjas, kuriame vietos atsiranda ir literatūrai. Lietuvos rašytojų sąjungos narys nuo 2008 metų. Pirmąjį apsakymą „Šuns Vuikardako nuotyčiai“ parašė būdamas keturių su puse metų spausdintinėmis raidėmis, nes kitaip rašyti dar nemokėjo. Keturiolikos metų – pirmasis jauniausias knygos „Vienaragis“ autorius Lietuvoje. Vėliau pasirodė ne vienas prozos kūrinys ir bendraautorystėje su rašytoju ir poetu Algimantu Lyva. Mindaugas Peleckis keturių poezijos knygų autorius. Ketvirtoji „Kalbančios žuvys“ išleista 2021 metų vasaros pradžioje. Jis jau septintojo Pilaitės poezijos pavasariams skirto leidinio bendraautorius.



Čiodas

Да это бред – я свой же стон

Слышал сквозь дрёму!

Но это мне приснился сон,

А не другому.

Владимир Высоцкий, 1971 m.

Šventasis beprotis iš Ū

Ima čiodarą ir garsiai būgnija

Pjauna ryšius su šiuo pasauliu, netikrai tikru, tada su visais kitais

Pjauna ryšius su šia iliuzija, tada su visomis kitomis

Pjauna ryšius negailestingai

Vis papūsdamas į iš žmogaus šlaunikaulio padarytą dūdelę

Skambant muzikai nutyla vidinis teatras

Užgęsta visos lemputės

Žibintai nebešviečia, mėnulio ir sniego nėra

Šalta

Imk piliulę, spalva nesvarbi

Ji tik vaizduotė

Tavo kelias tik tavo, ir jis jau tavyje

Om Mani Bê mê Hum



Metodas

Taisyklių laužytoją iš pradžių vadina nusikaltėliu. Vėliau – psichu. Galiausiai, – pranašu. Naktį medžiai klausia kits kito: kaip tu gyveni be šaknų?

„Metodas“

--- pseudometodai, pseudodoktrinos ---
--- vienintelė tiesa ---
--- išjunkit juodai balta ---
--- gražiausios hipotozės – kreivos ---
--- H.H. matė pasaulį, sukurtą iš ledo ---
--- dabar pasakytų, kad jis stebėjo iš savo burbulo ---
--- o jis stebėjo save, nes buvo sąmonė, ne iš ledo padaryta ---
--- visata – iš ledo ---
--- pabudęs iš sapno, HH žinojo, kad Newtonas klydo ---
--- jis regėjo, kad saulės trauka liaujasi egzistuoti triskart toliau nei Neptūnas ---
--- ir viskas – iš ledo spindesio ---
--- o mėnulis – jau šeštas žemės palydovas ---
--- atlantida sugriauta ankstesniųjų mėnulių ---
--- H.H. sakė: skaičiavimai tik nuves klaidingu keliu, nekalkuliuokit ---
--- skaičiai yra niekas, sąmonė yra viskas ---
--- nuplėškite šventvagiškai užkabintus šventyklų pavadinimus nuo prekybos centrų --
-
--- liaukitės sapnuo ---
--- ti,



Šv. Liuciferis

--- gyvena miręs (Casteddu) ---
--- kilo iš vandens (Šumeruos) ---
--- nepažinus (niekur) ---

Širdies svėrimas

--- tai aš, juodasis, parašiau pirmuosius žodžius ---
--- o parašęs tariu: R', dw't, wsjr, npw ----
--- ir, kad niekas nepamirštų, pridūriau: km.t, hwt-k3-ptḥ ---

[MEISTRO KOMENTARAS: Ra, Duat, Osiris, Anubis, Kemet, galiausiai – Egiptas. Jame slypi daug paslapčių ir iliuzijų. Niekas nežino, kaip išsyk atsirado tobulas egiptiečių raštas ir koks genijus iš kokios planetos jį sukūrė. Egiptiečiai tikėjo nemirtingumu ir neklydo. O gal klydo. Bet jie visą laiką gyveno minimis apie mirtį. Jie pirmieji nubraižė pentagramą apskritime, jų kryžių taip pat pasiskolino. Tai buvo įstabi tauta, apie kurią žinome daug ir nežinome nieko.]

Lietus

– pavargęs
kapsintis be vardo
paliečiantis palangės skardą
gal CERN'o jis sukurtas



o gal Dievo

ateina

kai kviečiu

kasnakt

ir teška taškosi taškuoja

šlavėjas dieną jį sušluoja

tolyn nuo žvilgsnių sterilių kuriems jis primena tik

seiles

kažkoks taikus paukštukas tyliai

pasako man tą žodį (lylia)

ar tai tikrai jo vardas

žinoti nedera man dar

nes noriu laukti ir sulaukti

bevardžio ir pavargusio, benamio

neverkiančio, bet ir nesijuokiančio

– lietaus

Ostrakas

--- kai mane ištrėmė į tėvynę ---

--- pasiėmiau šukes su savimi ---

--- ir dar šek tiek vandens ---



Ateitis

God save your mad parade

Oh Lord God have mercy

All crimes are paid

Oh when there's no future

How can there be sin

We're the flowers

In the dustbin

We're the poison

In your human machine

We're the future...

The Sex Pistols

--- poetiniai burtai (mantros iš smėlio) ---

--- gydanti kalba (diagnozė iš kavos) ---

--- disko metafizika (Boney M olimpiniam stadione) ---

Caribbean blue

--- mama įteikia sūnui gyvenimo knygą ---

--- ją ne tik skaityk, bet ir pats rašyk ---

--- fotografas iš praeities fiksuoja ateitį ---



Litobolija. Atlantida

--- yra laikas mėtyti akmenis ---
--- yra laikas akmenims kilti iš vandenyno ---
--- kurio šaknys kyla į dangų ---

Spalvos

I

--- pastelinės, – alyvinė, balsva, pilkšva ---
--- sumaketuotas debesų DNR ---
--- paukščiai vėl kyla į dangų ---

II

--- aštrios, – rausva, violetinė, žalsva ---
--- išardytas kvantinis katilas ---
--- gimsta dar viena visata ---

III

--- ryškios, – juoda, balta, raudona ---
--- sprogsta /ne/juodoji /ne/skylė ---
--- miršta gimdydama ---



XV

--- už nulis [kablelis trilijonas] nulių km ---

--- tik mažas taškelis prieblandoje ---

--- iš kur ta šviesa? ---

Kaligrafija

I.

--- nusipirkau teptuką, dažų (juodų ir avietinių) ---

--- pirmasis potėpis manasis – 簡單 (jiǎndān) ---

--- lietuviškai tai – paprastumas; rašyta smarkiai prakaituojant ---

II.

--- penkiasdešimt pirmų radikalų nugulė ant popieriaus ---

--- ryškiai raudoni, lyg per naujuosius metus ---

--- protas laukia paukščių; rašyta rimstant ---

III.

--- kursyvo mokausi (iš paukščių, katrie atskrido iš pietų) ---

--- o gal iš šiaurės, ar iš praeities ---

--- rašyta temstant (kai kurios klaidelės matosi mažiau) ---



IV.

--- nemoku, nieko aš nemoku (pamatęs klasikinį piešinį, kiek sutrikau) ---
--- ėmiau apskritimus netaisyklingus piešti ---
--- be garso arba tyliai, dusliai; rašyta paryčiais, tamsoj ---

XV.

--- tai būkite sveiki, 健康 (jiànkāng), taip sakant ---
--- manasis „aš“ (tas tirpstantis) greitai iškeliaus ---
--- į kalnus atšiaurios, ugningosios bod-skad; rašyta prieš pat aušrą ---

Karstai

*Aš irgi pas tave galiu ateiti
prie karsto raktą prisitaikęs
man tavo kaulų vis dar reikia
ir tavo kaukolės lyg kaukės
galbūt tai panašu į sifilį
ar girtą moterišką juoką
kada su panage į stiklo šukę
arba per smilkinį kanopa.
Mirusių pasaulyje tvarka ir elegancija*

Sa-Sa. (Nerijus Teodoras Rėza)



I, penkmečio

--- gyvas žodis miršta, miręs [miegantis] prabunda ---
--- viduriniųjų kalbų krizė keičia rašyseną ---
--- kreolai su pidžinais išgyvena pagal Darwino penkerių metų planą --
-

II, cinkuoti

--- taupiau anam pasauliui po truputį ---
--- ir sutaupiau solidžiai ---
--- nebesinori mirti ---

III, šou

--- mano dievai – televizoriuje ---
--- jie nemirtingi ir blyškūs ---
--- ateitis – nulinio išmatavimų hologramose ---

IV, ekologiški

--- kai laivai buvo mediniai, vyrai gimdavo geležiniai ---
--- į kosmosą skris palydovai ---
--- ekologiški ir mediniai; kokie bus kosmonautai? ---

XV, sparnai

--- mes mokomės skraidyti vos užmigę ---
--- ir išskrendam numirę ---
--- nuo vieno medžio – prie kito ---



Runų riaumojimas

--- runā Rīga: sklinda rumoras, – kryžiai puola ---
--- braižykim runas (atsargiai), kurių neturėjom arba kurkim naujas ---
--- riaumokime runomis, net jei netikime jų magija ---

Tabu

*I. Everything will be for the burning now
Tainted books and the faustian bond
Atomic Christ comes
Atomic Christ will come
Atomic Christ will save us all*

Grave Pleasures

I

--- netark meškos vardo be reikalo ---
--- žalčio nemušk, kvaily ---
--- ir velnio nekeik ---

II

--- ar apsilies rankas ir veidą vandeniu ---
--- žingsnis po žingsnio į šventyklą ---
--- eini (lyg) upeliu ---

III

--- termopiluose tebuvom trys šimtai ---
--- praeivi, perduok žinią ---
--- jie tarė pernelyg daug žodžių ---



IV

--- ateityje dar nėra (bus) ---
--- praeityje jau nėra (buvo) ---
--- dabartyje gimsta (žodis?) ---

V

--- apsimetę leopardais žudė žmones ---
--- apsimetę žmonėmis – leopardus ---
--- driežai ramiai stebėjo ---

Algoritmai

*Aš pasitenkinsiu mažu – žinau tą dėsni –
kur rožė – ten spygliai,
kur lobis – ten drakonas.*

Rumi

I

--- nesimokiau algebros mokykloje ---
--- musės išmokė buhalterijos ---
--- dabar vorai moko kaligrafijos ---

II

--- protas tuščias ir džiaugsmingas ---
--- bando prisirišti prie erdvės ir laiko ---
--- neegzistuojančia vandens virve ---



III

--- meškėnus sukviečiau, paukščius (į puotą) ---
--- argi patinka jiems keisti garsai ---
--- kuriuos išgirsta, kai groju plastiko vamzdžiu? ---

IV

--- mėlyna vargonų muzika, retos kalbos (ir nė vienos populiarios) –
--- brėškimas, arbata, tylą ir sieną ---
--- ir sapno stenografija (tarmė) adaptuotu kylio raštu ---

XV

--- sinestetą mato raudoną skudurą ---
--- trimis A raidėmis sveikina buliaus metus ---
--- ženklai ant baterijos įgauna prasmę ---



Pilaitiškė **Vanda SAKALAUSKIENĖ** studijavusi geofiziką Maskvoje, Lietuvoje savo akiratį praplėtė pozityvioje psichologijoje, meno filosofijoje ir teorijoje. Ji taip pat ir keramikė, ne vienerius metus mokiusi vaikus šio meno. Vanda Sakalauskienė beveik visuose Pilaitės poezijos pavasariuose ir vakaronėse savo posmus išdainuoja. Nemažai dainų pagal jos pačios rusiškai surimuotus posmus. Taigi ji bardė bei į Pilaitės himną pretenduojančių eilių ir muzikos autorė (himnas atliekamas pritariant sūnui Jonui Sakalauskui, Vokalinės grupės „El fuego“ nariui – nuo 2018-ųjų paskirtas eiti LNOBT generalinio direktoriaus pareigas– čia: <http://www.youtube.com/watch?v=VDUDeKdloFs>).



Kūrybinių aplinkybių paaiškinimas:

Kai Pilaitė dar nebuvo taip apstatyta, –

buvo daug gamtos.

Apie tai ir norėjosi rašyti:

Tvanku kaip. Gal kaitroj dienų

Pavasarinę žalumą užskeisti,

Užleisti žiedlapiu baltu, –

Viliojančia lengvute skraite?

Už tai kas buvo su manim, –

Manęs nekaltinkit, neteiskit –

Aš paspringau žvaigždžių ugnim,

Dangaus pakélus taurę keistą.

Aš jau tyliu. Nereikia kviest

Jau to, kas negražinamai pranyko –

Nei Joninių trumpos nakties,

Nei spindinčios aušros Velykų....



Aš numiriau laiku – prieš aušrą
Ir atgijau ryte pačiu laiku.
Nubudęs miškas tyliai prausės
Paežerėj melsvu rūku.

O vasara šalia keliavo
Užtvindytais kaitra laukais
Ir žeidė žolę saulė savo
Karštais auksiniais spinduliais.

Kur merdėjantį ežerą susmaigė
Aštrieji vilgdalgių kardai,
Pakalnėj, kur jau degti baigė
Melsvieji lubinų laužai.

Kur topolių kolonos eina
Miškan įkaitusia žeme,
Nutolus nuo gyvenimo per dainą,
Sklendžiau aš pievų nužydėjusių ūke...



Gaivi rasa padangių žvilgančių,
Nuplauk praėjusias dienas dulkėtas.
Pakelk, pakelk į erdvių pilkumą, –
Tegu pavirsta jos į šaltą lietų.

Jau vakarai pritvinkę ilgesio,
O putinai rausvom žarijom raudonuoja.
Nukritę lapai čiaža išdžiovinti tik –
Visai ne žiedlapiai balti po kojom.

Nubėgsiu aš ražienom geliančiom
Per lauką gelstantį, – o ten padangėj
Jau ištiesta per visus debesis
Rudens styga pilka liūdnai taip skamba.

Ir tyliai rims žvaigždėta varpinė,
Tik gervių klyksmas ilgesiu pervers ją.
Jeigu šalna žiedus visus nukarpė jau,
Tai kam gi širdį, kam atversiu?..



Pilaitiškė **Rūta (SUCHODOLSKYTĖ) NENIŠKIENĖ** – gimė 1979 m. Trakų rajone, studijavo ir mokėsi Vilniuje. Gyvenimo prasmės ieškojo svečiose šalyse – Norvegijoje ir Šiaurės Airijoje. Grįžusi, kartu su šeima įsikūrė Pilaitės paunksnėje, o įsivyravus karantino nuotaikoms, išvyko į uošviją, Svėdasų miestelį Anykščių rajone, kur bando burti vietos kūrėjus bei kurti periferinius posmus.





Aš norėjau susikurti savo rojų...

V.M-P., kuris pripažino V. M. tikru poetu

Aš norėjau susikurti
savo rojų
ir ieškojau
gyvenimo prasmės.

Man reikėjo atsinaujinti
rytojų
išsinešti krištolo
iš sudužusios taurės.

Mano pievos
buvo žalios
it smaragdai
jos žydėjo žemuogių
gaiva.

Akyse man sukosi
pasauliai
paslaptis sparnuota
ir laisva.

Man reikėjo plunksnos,
kelio,
kalno,
debesies šviesos.



Ir pasaulis tilpo
man ant delno
tviskantis
vaiskios tylos.

Troškau tolių ir žibuoklių
ežerų akių ir upių mëllo
audros jūroje
beržų svyruoklių
ir poezijos, kuri mane
atkūrė.

Jos šviesa tepermatė mane
spindulys iš saulės raštų
tirpo viduje iliuzija prasta
pėdos įžengė į naują kraštą.

Dangaus šviesuliai

Mėnulis mūs
visai nemato
žvaigždes
skaičiuoja jis

milijardiniai
šviesulių paradai
vis mirksi
tykiai naktimis



tamsos skliautai

šalti, skylėti

sparnų vėsus

prisilietimas

ir vėl keliaujam

pakylėti

keliais tiksliais

apsisukimais

Katinas tirpdo žiemą

Sako, jei katinas

lipa ant sprando,

tai reiškia jo

pasitikėjimą

šeimininku.

Esu medis,

išskleidžiu šakas,

nunarinu viršūnę

darau asmenukę –

aš ir katinas:

mano balta kepurė,

jo žalsvos akys...

Paskui kimbame

į žiemos triūsus:

stebime lašantį varveklį,

stumdomė sniegą,

pradreskiame dangų



iki saulėlydžio raudonumo,
žaidžiame ant lauko krūmų
užsilikusiais
naujamečiais žaisliukais.

Sniegas nepasiduoda,
apsitraukia traškia pluta,
įsikimba į obels kamieną,
priglunda prie asfalto,
kopia stogu ir apsunkęs
čiuožia žemyn.
Katinas liuokteli

iki pat debesų,
paženklina obelį,
dingsta naktyje,
miestelyje išplinta
katinų gaujos,
naikinančios
karantinę žiemą.



Palėvenio ketureiliai

virš vandens
gelmėje
tamsiomis šaknimis
balta karūna

supasi ant šakelės
trys vyšnelės
ir lašas
lietaus

Juozapinės lelijos
skaistus trapumas
tarp vėjo
pirštų

geltoni javai neprinokę
žalia žolė nupjauta
rūgštus vyšnių raudonis
palėvenio Lietuva



*Apie save?.. atrodo nieko
jau neliko pasakyti...
Gyvenimo ugnis būties keliais
plasnojo...
Į posmus juk sudėjau
visą širdį
apie kelius į išsvajotą
žemės rojų..*

Pilaitiškė **Ona Zita ŠALNIENĖ** gimė 1948 metais Dzūkijoje. Po biologijos studijų liko gyventi Vilniuje. Pilaitėje įsikūrė 1995-aisiais. Čia ir pradėjo rašyti eiles. Pirmieji eilėraščiai publikuoti žurnaluose: „Šeima“ ir „Žmogus“. 2002 metais bendraautorystėje su Wojciech`u Piotrowicz`u lietuvių-lenkų kalbomis išleido eilėraščių knygėlę „Spalvos ir digresijos“ („*Barwy i dygresje*“). Vėliau kurį laiką bendradarbiavo su lenkų poetais. Yra paruošusi išleisti tris eilėraščių rinkinius.



Tavo šešėlyje ieškosiu savojo žodžio

Kai Tavo šešėlyje
savojo žodžio ieškojau,
o radusi klausiau:
ištarti man jį?
O gal dar geriau – nutylėt?
Lyg sėklą
tikėjimą, viltį
išdegintos sielos arimuose
mano pasėjai
ir pašaukei amžiams
mylėt.

Dėkoju Tau,
kad įkvėpei mane
paimti plunksną
ir rašyti vis kitas raides,
kurios žodžiais tampa,
man paklūsta,
ir nuolankiai prisitaiko
prie manęs –
prie jausmų, regėjimų naktinių
ir prie vizijų prabėgančių dienų...
Išminties išgėrus,
tarsi vyno,
vėl, suderinus stygas,
pirmyn einu.



Sklidina taurė...
Saldžiai kartoka...
Ilgai brandintas gėrimas – taurus.
O prieky – kelias,
raidėmis nuklotas...
Vis rinksiu jas,
kol aušros šviesios bus

Gruodžio laiškas

Gruodžio laiškas,
toks šaltas ir sausas,
jau daugiau man langan
nesibels...
Laukiau vyšnių žydėjimo,
laukiau paukščių čiulbėjimo...
O pabiro tik ašaros šaltos
pavėlavusio mano rudens.

Ką ruduo?!
Sidabru pasipuošęs
gruodis beldžias
tiesiog į duris...
Ir prie židinio šilto,
lyg prie nutiesto tilto,
kas vėl širdį prakalbina
ir išeiti atgal nevarys?..

Pelenais virs
laiškai neskaityti



šaltą gruodį
karštam židiny...
Ir laukimas to rytmečio,
meilės saule pražįstančio,
išsklaidys parašytus žodžius
baltoj gruodžio pusny...

Tik svajonės
ir viltys paklydusios
išsipildymo kelio ieškos...
Vyšnių žiedlapiais snigs,
gruodžio džiaugsmo nestigs...
Širdį džiugins
kiti jau laiškai,
pakabinti
ant Kalėdų eglutės šakos.

Mano Lietuva

Tu tokia graži
po mėlynu dangum:
akys – ežerai...
pienas su medum...
Kalvos ir miškai,
upės, lyguma –
mano Lietuva,
mano mylima.

Sniegas kai iškris
ir ateis žiema,
pasipuoš baltai



mano Lietuva.
Lietūs kai nulis
tėviškėn sugrįš
paukščiai iš šiltų
tolimų kraštų.

Vasara praūš.
Saulė ir lietus
gėlėmis išpuoš
gimtą šalį mūs.
Žemė sužydės
vaivorykštės spalva.
Myliu aš tave,
mano Lietuva!

Medžių lapai kris,
auksu žemę puoš.
Niekas neatstos
mano Lietuvos.
Rudeninės vėl
ašaros pabirs –
niekas niekados
mūsų neišskirs.

Rugiagėlių žiedai

Sakei,
kad mano akys –
rugiagėlių žiedai.
Sakei,
gelmėn jų įkritęs,



atgal kelio
nesuradai...
Radai tenai
džiugesį
vasaros kaitrų
ir ilgesį pasiklydusį
tarp rudenio naktų.

Ir ko gi tu
ieškojai
rugiagėlių žieduos?
Norėčiau,
kad surastum...
Kas paslaptį išduos?
Kad vasara
sugrįžusi
pražįstų vėl
žiedais?..
Tarp jų ir įsipynusią
rugiagėlę radai...

„piene, piene – mano tu gėlele“

Tie paslaptingi
meilės toliai...
Nepakartojama naktis...
Ach, kokie buvom
mes keistuoliai...
Bet visa dingio praeity.
Neliko skausmo, nei pavydo.



Ir meilės samprata kita...

Lyg pienės pūkas

meilė skrido

iš mūsų rankų paleista.

Ir pasijutom

lyg Čiurlionio

„Pasakoj“ spalvingoj,

kur piešė pienę,

o greta – mažą vaikelį,

lyg „Tyloje“,

tokioj nepaprastai

prasmingoj,

kur vėjas supo, nešė

„pienės baltąjį pūkelį“...

O, Salomėjos apdainuota

„piene, piene – mano tu gėlele“!..

Mūsų meile!

Mes pūkelį lengvą

bandėm šaukti,

puolėm vytis...

Kaip tave išsaugot, sulaikyti?!

Nešė laikas

mūsų meilės aidą –

„pienės baltąjį pūkelį“...

Tik mylėt paliko

viltį.



Pilaitiškė **Lida TAMULEVIČIENĖ** – vieną ištikimesnių ir aktyvesnių pilaitiškų poezijos pavasarių dalyvių. Jos eilių galima aptikti ne tik Pilaitės giesmininkų posmų rinktinėse. Retsykiais savo poezija pasidalina ir Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto, kurio bibliotekoje dirba, laikraštyje „Acetonas“. Lidos eilės paprastos, bet visada gyvastingos ir aktualios. Jos apie nepaprastą paprastą mūsų Lietuvos gyvenimą.



Liežuvis

Jis jokiai valiai nepaklūsta,
neprijaukinamas, nepaklusnus.
Toks nepriklausomas ir laisvas ,
įvairialypis,
todėl toks nuostabus.

Žodis

Žodis kaip pienės pūkas,
žodis – nektaras saldus,
žodis kaip pievų ūkas,
žodis augina sparnus.

Žodis skaudus kaip kirtis,
žodis dilgus kaip ugnis,
žodis kaip kaimo svirtis,
kaip pjaunama avis.

Žodis tai motinos vardas,
žodis – gimtoji kalba.
Žodis ne kartą tartas,
Užgimęs širdy
Lie – tu – va.



Pilaitiškė **Dalia TARAILIENĖ** – pagal išsilavinimą germanistė, tad meilė literatūrai neatsitiktinė. Jau išleistos pasakaitės vaikučiams ir trys poezijos knygos. Nuo 2006-ųjų metų aktyvi poezijos pavasarių Pilaitėje dalyvė, jiems skirtų leidinių bendraautorė ir nepakeičiama tokių švenčių vedėja. Ji taip pat po Vo „Pilaitės bendruomenė“ stogu gyvuojančio Liaudies teatro pastatymų scenarijų autorė ir režisierė. Vienas jų – epinė drama „Mano vardas LIETUVA“ su plačiais poetiniais intarpais: <https://www.youtube.com/watch?v=Z2gZ-TeOaic>.



Invokacija Vytautui Mačerniui

Jaunas bernaitis iš Šarnelės,
Garsios maldavimais Žemaičių Kalvarijos,
Išsiblaškiusių minčių dėliotojas,
Pasiklydusių jausmų rikiuotojas,
Sielos duburyje ieškojęs prasmės,
Rinkęs širdžiai žodžius iš nakties lakštingalos giesmės.
Kartais labai jau energingai kilęs,
Ėjęs, skubėjęs, kiek pavargęs...
Sustojęs pailsėti. Susimąstęs dėl ateities prasmės...
Ir vėl, pagautas naujo siautulio, keliavęs,
Poezijos jausmus dalinęs, sau mažai ką pasilikęs.
Su viltimi, kad dar ryški šviesa kažkur tai laukia!
Bet, sprogimo šviesoje akimirkos gyvenimas sustojo.
Akinančiai baltas, skambus ir nepakartojamas.
Vienas vienintelis.
Visas nuskendęs į Amžinybę!



Tautos esmė, tarsi giesmė...

Aš, tu, jis ji, mes, jūs, jie, jos...

Štai taip, einam per gyvenimą susikabinę.

Ir remiam vienas kitą,

Ir džiaugiamės kartu, ir vargus išgyvenam greta...

Tai kas mes?

Pirmiausia – TAUTA!

Tai iš mūsų sulipdyta valstybė!

Tai mes esam tie keliai ir takeliai į Rytojų!

Tėvo išmintis, motinos meilė ir rūpestis,

Vaikų nesumeluotas žvilgsnis į ateitį!

Tai mes, per tūkstančius metų,

Prie Baltijos jūros,

Prie vaizdingų Nemuno krantų,

Miškų prieglobstyje, laukų gaivoje,

Išlaikėm savastį, sukūrėm laikmečių koreguotą darinį – LIETUVĄ!

Neišpustys vėjai iš mūsų širdžių protėvių įdiegtų idealų!

Neišbarstysim meilės, pareigos ir ištikimybės žodžių!

Neatsižadėsime su kraujo lašu ir motinos pienu priimtą Priesaiką Gyvenimui –

Sau, šeimai, Tėvynei!

Kol plaka mano, tavo, jo ir jos širdis ritmu – vardan tos Lietuvos!



Birželio 23-osios sukilėliams

Ach, broli lietuvi, pakelk savo širdį,
Pažvelk į mėlynę dangaus.
Juk tavo ramybę ir laisvę, ir viltį
Sugniuždė teroras raudono žmogaus.

Patyrei kankinimus, lagerių siaubą,
Girdėjai klyksmus tremiamųjų vaikų.
Į purvą sutryptąją vėliavą šventą
Pakelt išdrįsai būryje draugų.

Sukaupęs sau drąsą ir ryžtą kovoti,
Ėjai laisvės nešti visiems.
Kiek galvas paguldė dėl šito rytojaus,
Dėl Nepriklausomybės ir ateities?..

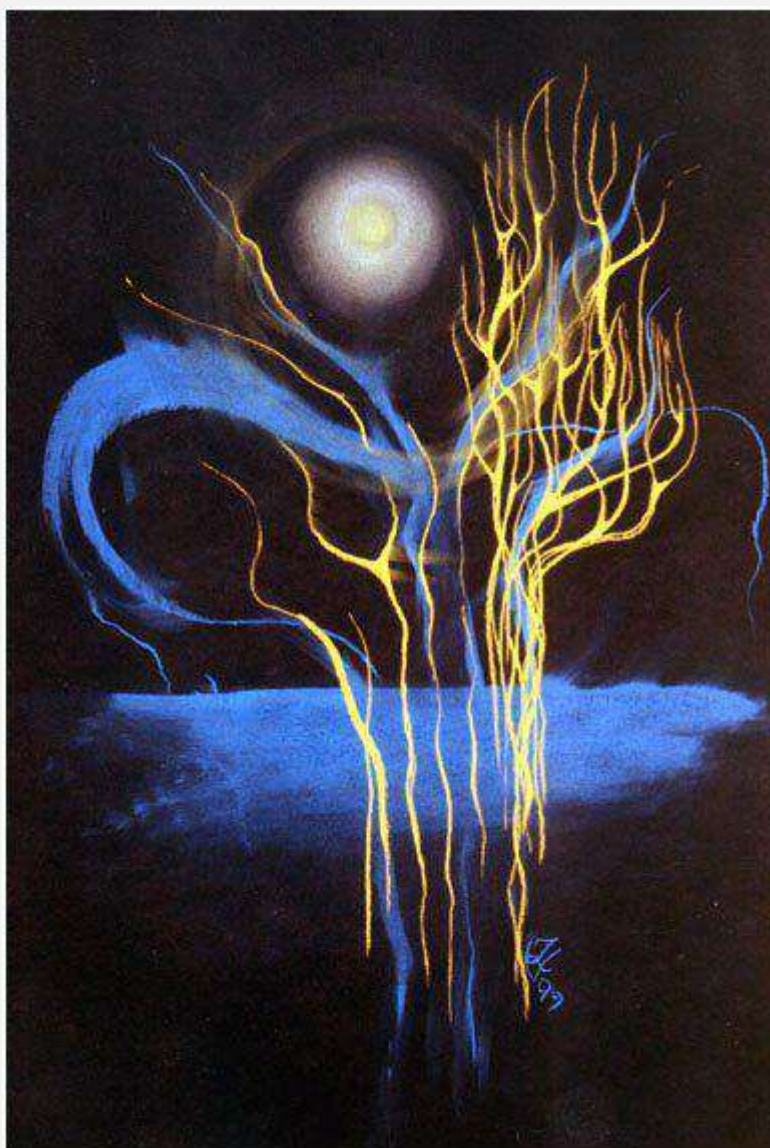
Jau rudojo maro čiuptuvai ištišo,
Raudonas dar kandžiojas vis.
O broliai sukilėliai jau iš pačio ryto
Kovoja, juk laisvė nušvis.

Prabilo ir Kaunas: „Mielieji piliečiai,
Ir vėl Lietuva mūs laisva!“
Bet kokią dar kainą reikės sumokėti,
Kad būtume vėl mes TAUTA?!



*

P I L A I T Ė S
B I Č I U L I Ų
K Ū R Y B A



© Zita Vilutytė



Jurga Valery BRAU pirmą kartą savo eiles Pilaitės poezijos pavasariui patikėjo 2013-aisiais. Po kelių tokių pavasarių pertraukos į pilaitiškus poezijos pavasarius eilėmis sugrįžo 2017-aisiais. Džiaugiamės tokiu sugrįžimu nors ir iš gerokai tolimesnės nei Karoliniškės vietos: „Kaskart esu kažkuriame taške. Gal ir pati esu lyg taškas. Kartais kablelis ar brūkšnys, nors dažniausiai šokinėju daugtaškiais. Turbūt pati esu eilėraštis. Apie meilę, ilgesį, pavasarį. Pavasario, turbūt, daugiausia. Kaip ir meilės ar ilgesio. Laikas prisiliečia, palieka pėdsaką. Veide ir lemyje. Geras žmogus tas laikas. Toks protingas, neskubantis. Arba pašėlęs ir skriejantis. Lyg motociklininkas. Su šalmu ir juodais akiniais. Visai neblogai su juo sutariu. Su laiku. Lyg su žmogumi... Ir su Kūrėju sutariu. Neturėdamas nei šalmo, nei akinių, jis mato mane bet kuriame taške, šokinėjančią daugtaškiais. Vis dar pavasaris.. Pavasaris...”



Apkabinsiu

Apkabinsiu medžiu,
šaknimis apsivysiu,
patikėki, – meldžiu, –
ir išeisiu, ir grįšiu...
Debesų pataluos
aš pašauksiu rugsėjį,
– ar girdi, kaip meldžiuos,
vakar naktį išėjus.
Apkabinsiu rasa,
kilsiu medžio viršūne,
ta malda lyg tiesa –
žodžiai meldžiasi kūne..
Debesim lyg lietus
aš pabelsiu į langą,
padalinus perpus
duoną, vandenį, dangų..
Širdimi lyg šaknim,
apsivysiu rugsėjį –
patikėki manim –
sugrįžau neišėjus...

Naktis

Jau naktis šukuoja plaukus
šukomis iš pilko molio,
rytas vakaro sulaukęs
pavadina savo broliu..
Bėga upė lyg šešėlis,
ežeras pramerkia akį –



sapnas niekur neišėjęs,
kol ant stalo dega žvakė.
Dažosi naktis blakstienas
ant raudonų čerpių stogo,
vakaras šiąnakt ne vienas
klausosi pernykščio žiogo.
Sukas pilnaties ruletė,
skrieja vėjas per palaukes,
gera tamsoje žiūrėti,
kaip naktis šukuoja
plaukus....

Žalia

Dar žalia, žalia,
levandos kvepia
ir paukščiai dar po du,
o ne būriais,
serbentai byra
ant žalio tako
ir drevės virsta kambariais..
Dar žalia, žalia,
saulė rieda,
pakausčius debesų ratus
ir vasara, lyg bitė, bėga
pro žemėj žydinčius
vartus..



Sauja

Tiek visko sutilpo į saują -
saulėtekis,
lašas nakties,
arbatos puodelis,
rytmetis naujas
ir nuotrauka
iš praeities..
Vaiko delniukas,
saldainis,
pinigas duonai,
skara,
nuotaika vėjo
(vis mainės)
ir jūra rami ir gera.
Dar tilpo lietus
ir pavėsis,
žiedas gėlės
ir knyga,
skėtis,
kai dviese stovėsime
ir vyriška vyro ranka.
Tiek visko į saują sutilpo –
vasara, laikas, lemtis,
sapnas, svajonės ir tiltas,
meilė, tylą, paslaptis...



Pavasaris

Lietus nulijo
ir pavasario neliko
išsinešė, lyg dulkes,
vėjas jį,
dar kvapas jo
ant džiūstančio vainiko
ir pėdos lauko vidury.
Už durų
trypčioja birželis
su žemuogių karoliais
ir paparčio žiedu,
o man pavasario
taip gaila žalio,
su paslaptim
miškų pelėdų.
Lietus nulijo
ir nuplovė veidą,
suvilgė sielą,
prisiliesdamas prie rankų,
pavasariui,
lyg nuotykiui, atleidau
ir laukiu vasaros,
žiūrėdama į dangų...



Jūra

Prisiliesti prie kranto,
paglostyti akmenį,
žuvėdrai kojas nuplauti,
atspindėti dangų,
saulę už debesio,
žmogaus šešėlį
ir Kūrėjo mintį.
Persmelkti orą,
išsiliesti naktyje
ir dienai įsibėgėjus,
daužytis į laivą,
plėšti nuo savęs dumblus
ir gyvastį savyje pamaitinti.
Išgyventi akimirką,
metų laikus,
šimtmečius
ir vienatvę...
Tapti nemirtinga...
turbūt...
juk viskas įmanoma...

Esu mintis,
ir protas,
pavasaris gaivus,
ruduo kuprotas.
Dar kūnas,
siela
ir širdis,
esu diena,



esu naktis.
Išplaukęs veidas,
sapno kraštas,
neįskaitytas
Brailio raštas,
mirtis kas naktį
ir gimtis iš naujo
esu iš pieno
ir iš kraujo.
Dar ašara esu,
ant atlapo nukritus
ir protėvių balsu
išstartas: labas rytas.
Pasąmonė rūsti
ir sąmonė priklydus,
savivertė,
motyvas
ir pavydas.
Dar ūgis, svoris,
apimtys
ir spalvos
akių, plaukų
ir lietpalčio be dryžių,
esu vaivorykštė,
žolė
ir pasimetę kalvos,
senamiestis...
akimirka...
ir kvapas
iš Paryžiaus...



Pokalbis

Galbūt galiu pasikalbėti
su tavimi, kol švilpia vėjas,
klausyt, išgirsti, patylėti,
tarsi nebūtumei išėjęs.
Galbūt galiu tave pagirdyt
iš jūros pasisėmus gylio
ir atrakinus savo širdį
išleist į erdvę baltą myliu...
Galbūt galiu dar susapnuoti
palaukę ligi skausmo žalią
ir rudenį, pavasariškai
apdainuotą
tavom dainom, tavam
biržely...

Angelas

Kažkas nupėdino per
sniegą,
per jūrą, ligi kito kranto,
Kūrėjas šypsosi, nemiega,
kažkam ištiesęs savo ranką.
Kažkas pasislėpė už stiklo,
už horizonto, lyg šešėlis –
Kūrėjas linksi: taip, tai
tikra
ir naktyje pražysta gėlės.
Kažkas nurimo tarsi vėjas,
atnešęs sapną tarsi tylą -
vėl šypsosi danguj Kūrėjas
– kažkas lyg Angelas
pakyla...



Labas

– Labas, sakau,
vaikystei,
kuri vis dar manyje,
po oda, po drabužiais,
po pavasariais.

– Labas, sakau,
akimirkai,
kuri sustabdyta sustojo
vakaro tyloje,
kai žolė sulaikė
kvėpavimą...

– Labas, sakau, sau
čia ir dabar,
kai ten ir tada
vis dar per išiestą
ranką...



Ona GAIDAMAVIČIŪTĖ pamažu įsijungia į pilaitiškąsias poezijos šventes. Dar visai neseniai gyveno Pilaitėje. Šiuo metu ji mūsų kaimynė iš Viršuliškių. Studijavo lituanistiką ir menotyrą. Ne viena solidi leidykla, prieš išleisdama knygą, kalbos redagavimą patiki Onai Gaidamavičiūtei. Eiles pradėjo kurti po Mamos mirties. Tada buvo dvidešimtys. Dalį eilėraščių paskelbė almanache „Varpai“, žurnale „Bajoras“, laikraštyje, „Žaliasis pasaulis“. Surengė ne vieną savo piešinių parodą.



sniegas storai apklojo...

paskutinę žydinčią kraujažolę...

prie gimto tako...

Atsikandu, atsidaliju

Savo mirties kąsnelį...

Pakibusios būties,

Trupinių

Virš sušalusio zylelės lizdo...

karališki žiemos sodai...

karališkos pusnys...

žiemos gėlės...

karališki paukščiai...

tik kur tavo, žmogau,

karališka angeliška didybė?

praradai tu viską, žmogau...

Netikiu kalbos dovana.

Renkuosi skambančią tylą.



Kuo skiriasi kovo pradžios rytai mieste nuo vasario, sausio?

Ogi tuo, kad varnėnai sveikina pavasarį rytais...

Iš klaikios vienumos...

Iš laukimo tylos...

Iš bemiegės nakties...

Aš šaukiuosi Tavęs...

Mano Dieve, ateik...



Jurgita IVANOVIENĖ

*Aš Jurgita esu.
Dviejų suaugusių vaikų mama.
Dukra seniai seniai svetur gyvena,
Sūnus – kol kas šalia.
Greit pusė amžiaus bus jau nugyventa,
Tačiau eilėraštis – visad su manimi.
Mintis ateina, ją lape išlieju,
Nuolat degu kūrybos ugnimi.*

Kuriu nuo trylikos metų. Mylimiausia poetė – Salomėja Nėris. Daug jos kūrinų moku mintinai. Mano pirmi eilėraščiai buvo sukurti Salomėjos Nėries stiliumi. Dažniausia kuriu sveikinimus artimiesiems, draugams, geriems pažįstamiems ir įvairių švenčių progomis. Džiugu, kai pasakoma, kad mano eilės sugraudina. Man tai, – aukščiausias kūrybos įvertinimas. Esu sukūrusi ir nemažai vaikiškų eilėraščių. Juos skaitau draugų, pažįstamų vaikams įvairiuose kūrybos vakaruose.



Eilėraščio gimimas

Raidelė prie raidelės,
Eilutė prie eilutės,
Ir mėgautis mes galime
Gyva gyva kalba.
Užgimsta mūs širdelėse
Toks mažas, toks traputis,
Toks šiltas, šviesus jausmas,
Tikra širdies daina!

Šventė širdyje

Man širdy šiandien šventė,
Sniegas sninga už lango.
Snaigės žemę papuošia
Ir nuskaidrina dangų.

Tegu mintys mus lanko
Tiktai tyros ir šviesios.
Tegul meilė mus lydi,
Ir keliaukime tiesiai!

Nenukrypkim nuo kelio,
Kuriuo eit pasirinkom.
Dievas veda už rankos,
Tad keliaukim laimingai!

Daug sveikatos ir meilės,
Ir gyvenkim kryptingai,
Ir dėkokime Dievui,
Kad mums nieko nestinga!



Aš ir tu

Aš ir tu – mes kartu
Ir džiaugsme, ir varge.
Tu man atveri širdį –
Aš tampu jos raktu.

Atrakinta širdelė
Plaka lygiai, laisvai.
Ir manasis veidelis
Vėl nušvinta gyvai.

Aš ilgiuosi tavęs,
Tu ateiki greičiau
Ir dalinkimės viską:
Štai – čia tau, štai čia – tau !!

Meilė jungia, mus riša
Vienon gijon Lemtis.
Mudu radome Laimę,
Ak, kokia ta Būtis!

Aš ir tu – mes kartu
Ir danguj, ir vėl čia:
Esam žemėj žmogum,
O Visatoj – delčia.
Myliu aš, myli tu.
Ak, palaima kokia...
Mūzos šoka ratu:
Judu čia, judu čia!!!



Apkabinki tvirtai
Ir priglauski mane.
Tirpsta tavo glėby
Mano sielos tamsa.

Ir laikyki mane,
Niekada nepaleisk.
Juk ir tu supranti:
Mes skirti viens kitam!!!

Aš esu

Aš žinau, aš mėstau, aš esu.
Šitai aš jau seniai supratau.
O kūryba štai plaukia – puiku,
Aš minčių užrašyt turiu daug.

Sugalvoti man norus – sunkiau,
Dar neperpratau, kaip juos rašyt.
Ir kaip jausmą į norus sudėti,
Kas sumanymai imtų judėti!

Aš tik mokausi, taip jau yra,
Kad išmokti dar daug privalau.
O diena kiekviena juk svarbi,
Kad galėčiau nuveikti daug, daug!

Mintį veja greituolė mintis...
Dienos bėga už vėją greičiau...
Aš suspėti gyventi turiu,
Tad einu, ir darau, ir rašau...



Ačiū, Dieve

Iš miglų, iš aušrų ir iš saulės šviesos
Susijungia Būtis, Esatis visados.
Ir atliepia namai, ten, kur širdžiai gerai,
Ir nušvinta veidai, dvasios mes milžinai!!!

Suradau aš namus, ten man gera yra,
Nors kol kas jie širdy, bet arti ta diena,
Kai įžengsiu tvirtai, kojom žemę paliesiu.
Ten gyvensiu, šypsosiuos ir Dievą mylėsiu!!!

Susijungia planetos, aušta Žemei aušra,
Ačiū tiems, kas kartu, ačiū tiems, kas su ja
Žengia drąsiai pirmyn, koja kojon tvirtai,
Ir nuslenka šalin blogio tamsūs purvai,
Ir nušvinta vėl Saulė danguje ir širdy!
Ačiū, Dieve, už Žemę, ačiū Tau, kad esi!!!



Salininkietė **Birutė KANEVIČIENĖ**



Savo kūryboje gvildenu žmogaus vidinę būseną, apmąstau gyvenimo kelią religinės filosofijos, dvasinių dėsnių šviesoje, o esaties pajautimo akimirkas fiksuojau tarsi žodinėmis fotografijomis tapusiuose eilėraščiuose, kuriuose kiekvienas žodis kaip atskiras kadras. Tai savitų minčių, jausmų ir spalvų paletė, atskleidžianti būties gelmes. Kūrybinį kelią pradėjau 2013 metais, jau brandžiame amžiuje. Kuriu poeziją, prozą, dainų žodžius ir muziką. Esu išleidusi poezijos, miniatiūrų knygą „Atvertos langinės“, poezijos rinktinę „Būties atšvaitai“ ir pačios sukurtų bei įdainuotų dainų albumą „Laiškai tyloje“ (CD). RIDSALES kūrybinė spaustuvė mano kūrybą išleido leidinių serijoje, skirtoje rašančių kūrybai „Žodžių, surašytų į knygą, laiko bangos nenuplaus...“, taip pat kūriniai ne kartą publikuoti Lietuvos kultūros, kūrybos, savasties ir tautotyros mėnesiniame laikraštyje „Gintaro Gimtinė“, Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus leidinyje „Suvalkietis“, tarptautiniuose almanachuose „Vieną kartą Šilaičių karalystėje“, „Meilės atodūsių“. Skaitau poeziją, dainuoju savo kūrybos dainas, rengiu autorinius vakarus.



Ne žodžių dėlionė

Patikėk, ne žodžių dėlionė, –
Širdies plunksna rašyta mintis, –
Būtį gaubiančios abejonės,
Prasiveržusi meilė, viltis.

Būties takas tiesa nugriestas,
Ir kančia, ir klupimais skaudžiais,
O tikėjimo brėkstantį rytą
Pasitinka stiprybės garsai.

Patikėk, ne žodžių dėlionė, –
Atsivėrusi sielos gelmė.
Piligrimo ilga kelionė
Suvokimo teisinga kryptim.

Laimė

Minčių pirštais užslėptą erdvę
Palytėjom labai atsargiai,
Ašmenim įkaitinto kardo
Nukirsti abejonių saitai.

Baimės rūmas į šipulius biro,
Būtis pildės laimės gausa, –
Prasmėmis į sampratos knygą
Surašytais žodžiais širdies.



Trupinėliai vilties gūdžią naktį
Spinduliavo ryškiais žiburiais,
Artumoj subrandintas jausmas
Išsakytas švelniais šnabždesiais.

Vienuma

Pasineriam savoj vienatvėje į miegą
Ir prasibundame su saule savo vienumoj.
Troškimas susiliet su dieviška vienybe
Palaiko dvasią tikrai jai būdingoj aplinkoj.

Vienintelį mums skirtą einam kelią:
Mintim, darbais ir potyrių gausa, –
Už mus gyventi kitas juk negali,
Vidinėn vienumon panirt tylą.

Mes gimstame savos širdies kelionei
Su paskirtim šios žemės erdvėje
Ir kasdienos prasmės dėlionėj
Išsaugot siekdami vertybes mums duotas.



Alkis

Kūno
Širdies
Sielos

Duonos
Meilės
Rašto

Arklo
Minties
Lyros

Laimės
Tiesos
Laisvės.

Pakopa

Ateik
Į rytmečio šviesos
Džiaugsmu
Sruvenančią palaukę
Bendrystėje
Patirti artumos
Nematomąjį
Ryšio saitą.



Nežvelk
Primityviu žvilgsniu
Į visumą
Esmingą,
Išgirski
Patirtis kitų,
Gilės
Ir supratimas.

Kaip niekio
Sąvoka būties
Ir žengto žingsnio
Atvirumas,
Nušvitimu
Pavirtęs Tiesoje,
Sugrįžęs
Veidu žmogiškumo.

Ryškėja
Paskirties vieta
Akistatoj,
Dėlionėj laiko.
Būtybės
Pakopa būtin –

Slaptingi
Pamatiniai
Bruožai.



Lemtis

Numatyta
skirta
sutikta.

Nenorėta
traukyta
išjausta.

Šėlstanti
gelianti
išjuokta.

Rimstanti
mylinti
priimta.

Pažinimas

Tamsoje, kai einame apgraibomis,
Pažinimą čiuopiam jausmine patirtimi
Su šviesos viltim būties neviltyje, –
Virš bedugnės meilės nutiestam saite.

Besimainančio pasaulio kintančiam ritme,
Skriejantys akimirką lemtingą kasdienybėj,
Harmoningą būties dvasią išlaikyt
Pajėgiam nekintančio Kūrėjo pažinime.



Pakalbėkim...

Pakalbėkim, prašau, pakalbėkim
Paprastai, ne gražbylystės žodžiu.
Jau prisirpusios svyra vynuogių kekės,
Spinduliai bučiuoja obels vaisius.

Šakose striksi mažutis paukštelis,
Rytmetinė nutilo jo daina.
Pakalbėkim, širdies žodžiu prakalbėkim
Artumos tyloje ar dienos gausme.

Ryšio saitas kelius sujungia
Ir nutolusio laiko virsme
Subrandina tikėjimą, meilę,
Lemties kalvėj pakausto dienas.

Pakalbėkim.
Širdimi prakalbėkim...



Lazdynietė **Danutė KATKAUSKAITĖ-RUSECKAJA** – Lietuvos kūrybinės raiškos asociacijos „Menų sodas“ prezidentė, Lietuvos nepriklausomųjų rašytojų sąjungos narė, Lietuvos menų mėgėjų asociacijos „Branduma“ narė, Tarptautinės literatū, rašytojų, dailininkų gildijos „Vingis“ narė.

Gimiau 1954 metų vasarą, per patį žydėjimą, Dzūkijos smėlynuose, tarp trijų ežerų, šalia gaivaus miškelio, sraunaus upelio. Vilniuje gyvenu jau beveik pusamžį. Esu dvyliktasis vaikas šeimoje. Gyvenu Dievo rankos vedama ir Jo saugoma.

Su pagyrimu baigiau Vilniaus pedagoginį universitetą.

Esu Vėžys, todėl moku vaikščioti abejomis kryptimis: užsispyrusiai ieškau savo tiesos, bet, atsitrenkusi į kliūtį, moku sustoti, pasvarstyti ir prireikus grįžti atgal.

Lyriška iš prigimties. Mano tėtis irgi rašė eiles, rinko tautosaką, titnagus...

Rašyti pradėjau ankstyvoje paauglystėje. Eilės į mano mintis įsipina netikėtai, ne visad tinkamu laiku ar tinkamoje vietoje. Jose – mano sielos muzika, sklindanti iš širdies, kurioje atspindi įvairiaspalviai jausmai: meilė Dievui, tėvams, vaikams, Tėvynei, gimtajam kraštui, džiaugsmas, liūdesys, ilgesys, nuoskaudos, pergyvenimai, netektis, skausmas, atjauta, neviltis, laukimas, abejonės, laimė, sveikata, draugystė, džiugesys, ištikimybė, pagarba, mažylių išdaigos, humoras, aktualių įvykių gvildenimas, būties, savęs suvokimas... Neretai eiles kuriu pagal skaitytojų papasakotas istorijas, jų asmeninius išgyvenimus, širdgėlas, patirtą skausmą, neviltį, nuoskaudas... Išgirstas istorijas perleidžiu per savo širdį įsivaizduodama, kaip pati jausčiausi tokioje situacijoje. Bandau suprasti žmones ir eilėmis padėti rasti išeitį iš asmeninių labirintų. Labai branginu skaitytojų pasitikėjimą, o jų „išpažintis“ aprašau eilėse pirmuoju asmeniu, kad pasitikėjusieji nesijaustų nepatogiai, o eilėse atpažintų save. Rašau ir progines eiles. Daugybė jų tapo dainomis, kurios skamba ne tik Lietuvoje, bet ir Airijoje, JAV, kitose šalyse.

Išleidau dešimt savo poezijos knygų: „Įmintos pėdos“ (2014), „Po angelo sparnu“ (2014), „Kai pražysta žodžiai“ (2015), „Mano žodžių karoliai“ (2016), „Pro sielos langą“ (2017), „Suvirpus kuždesiams nakties“ (2018), eiliuotų sveikinimų dvitoni „Diena, gėlėm žymėta“ (2019), „Sielos virpesiai“ (2020), „Klajūnės mintys“ (2020). Pakeliui dar dvi knygos.

Organizavau, sudariau, maketavau, redagavau ir išleidau 7 almanachus, vienas iš jų yra Lietuvos rekordų knygos diplomantas. Sudariau ir išleidau a. a. poeto Gintaro Aleksonio poezijos knygą „Nuojautos“. Esu daugelio almanachų bendraautorė, Elektrėnų himno autorė... Esu knygų redaktorė, maketuotoja, viršelio dizainerė.

Mano eilės yra spausdinamos dienraštyje „Lietuvos aidas“, savaitraštyje „Bičiulystė“ ir mėnraštyje „Gintaro giminė“.

Kelis kartus buvau pakviesta į Lietuvos radijo Kultūros laidą, kur daviau interviu ir skaičiau savo eiles.

Pernai buvau pakviesta dalyvauti Respublikiniame skaitymo festivalyje Palangoje. Džiaugiuosi, kad esu kviečiama dalyvauti Poezijos pavasariuose Pilaitėje (Vilnius) bei Lietuvos miestuose bei miesteliuose organizuojamose kūrybinėse popietėse ir poezijos šventėse.

Labai viliuosi, kad kiekvienas skaitytojas, skaitydamas MANO eiles, žvelgs pro SAVO sielos langą ir ras SAU artimų atspalvių bei prieskonių.



Sonetas Laikas – vagis

(Skiriu poeto Vytauto Mačernio gimimo 100-osioms gimimo metinėms)

Šitas laikas – vagis: grožį menkina, čiulpia sveikatą...

Netikėtai ir man į rytojų užvers jis duris.

Ar pajus kas, išgirs mano sielos audringos sonatą?

Ilgesys visagalis parves, nors bus pavakarys.

Išbučiuosiu lietum ant įkaitusio dieną asfalto,

Neliūdėsiu, nes bus tai palaima iš aukšto Dangaus.

Sušlamėsiu, paliesiu, priglusiu... Visai nebus šalta.

Tu apstulbus sustosi nuo bučinio mano svaigaus.

Susitiks mūsų akys, tik žvilgsnio tu nepastebėsi.

Glamonėsiu iš lėto tave vėju aksominiu.

Nuriedės lietaus ašara. Tyliai pasuksi pavėsin

Ir ieškosi manęs pro ažūrą vilties nėrinių...

Kol esu, kol šalia, kol dar vėjas abu glamonėja,

Meilę gerkim akim, rankom, lūpom tarsi išbadėję.



Sonetas Vakaro malda

Duok, Dieve, kiekvienam stiprybės,
Kai tirpsta nuo bėdų orumas,
Viltis vos šviečianti, išstybus
Ir trankos durys sielos rūmuos.

Paimki nerimą ir skausmą,
Ramybės leisk nors kiek patirti.
Už nuodėmes jei skirsi bausmę,
Nutolinki, maldauju, mirtį.

Priimk gražias mintis ir darbus
Kaip padėką Tau už dosnumą.
Priklupę žmonės ir pagarbūs,
Kai sielą peršti lyg nuo dūmų.

Kol saugo, plečias metų rievės,
Esi stiprybė mano, Dieve.

Sonetas Tai kalbėk, širdie

Koksai rytmetis saldus!
Širdis sąla kaip medus –
Sklando nuojauta ore,
Kad jau pakelta bure



Pas mane oru skrendi!
Laiko pertvara standi –
Nepastumsiu jos nė kiek.
– Pasiilgau labai, lėk!

Širdies bangos per aukštai,
Kai galvoju apie tai,
Kaip bus silpna, kojos links
Ir visa drąsa pradinga...

Tai kalbėk, kalbėk, širdie,
Lai neatskrenda „Sudie!..“

Vizijos Esu gimtinės vaikas

Esu savos gimtinės vaikas!
Vieta mane iškart užbūrė.
Ankstyvos miglos pievoj draikos
Lyg toliuose išplaukus burė,

Pušynai, ežerai ir kelias,
Ir upeliūkštis, žali kloniai...
Kartu su saule pieva kelias
Smėlėto vieškelio pašonėj,

Kutena skruostą švelni smilga
Ant kilimo baltų ramunių,
Palydžiu debesėlį pilką
Virš sodo, virš pušų viršūnių,



O paryčiais lakštutės suokia,
Ant kraigo gandrai sukalena –
Prieš daugel metų susituokę,
Kasmet suranda lizdą seną.

Ar gali kas atstot gimtinę?
Čia viskas tikra, miela, sava.
Takus vaikystėje išmynus,
Vėl priglundu prie brolio klevo...

Be Tėviškės, gimtosios vietos
Aš jausčiaus dykumos smiltelė.
Prisiminimais prisilietus,
Ir vėl širdim matuoju kelią...

Aš moteris esu!

Esu dukra, mama, močiutė
Ir prosenelė jau esu!
Aš moku nerti, megzti, siūti,
Sušildyti, jei bus vėsu.

Esu žmona ir mylimoji,
Kančia ir ilgesys esu,
Kam nuodėminga, kam šventoji,
Bet su manim nebus tamsu.



Daugybę pareigų turėjau –
Dabar gražius žodžius ganau.
Ką aš mylėjau, kuo tikėjau,
Į jokį auksą nemainau.

Tėvynę myliu ir gimtinę.
Šis jausmas man labai svarbus!
Joms meilė – ne atsitiktinė,
Man brangesnių daugiau nebus.

Pokalbis su dievu

Žvilgsniu sudrėkusi aš dangų vos liečiu:
– O Viešpatie, kodėl gi šitiek netekčių?
Kiekvienos durys išlydėjo jau savus...
– Tiktai nukūlę vėlei sėjame javus.

Į dangų vėlei klausiančias akis keliu:
– Kiek daug klaidingų, skaudžiai klupdančių kelių!
Kodėl gi leidi bausti sūnus ir dukras?
– Tik patirties įgavęs savo kelią ras.

Veriu iš lėto savo sielos langines:
– O Viešpatie, meldžiu, tik nepamiršk manęs!
Maldauju, neapsunkinki manos dalios!
– Kiek atiduosi, tiek ir gausi atgalios.



Padėkime Dievui

Širdy Dievo nebūna per daug –
Per mažai už malones dėkojam.
Neištarsime mirčiai „Palauk...“,
Kai pajusime ją jau alsuojant.
Ji akla ir kurčia, nebyli,
Kyšių neima, žino, kur eina...
Dažnai sakom: Atėjo anksti...“,
Bet mūs poelgiai – tai mūsų kaina.

Sau atlaidūs mes būnam perdėm,
Kitų poelgius ietimis veriam.
Mes savęs nelinčiuojam bausmėm,
Nors su nuodėmėm gulam ir keliam.

Nebereikia sakyti „Rytoj...“ –
Tas „Rytoj“ ne kiekvieną aplanko.
Padėkime Viešpačiui tuoj,
Kol dar esame žemiškoj rankoj.

Darni vienuma

Aš būnu rami kaip naktis,
Kaip viesulas praūžiu kartais,
Kažkas tarsi knygą skaitys,
Tik vyrui aš – laukiantys vartai.



Jis – saulė virš mano galvos,
Kai darganos nerimą sėja,
Su vėjais likimo kovos
Tarytum nebūtų rugsėjų.

Abu mes – darni vienuma,
Ramybe abu pyktį tramdom,
O meilė – tarytum guma:
Nutolusią visad suranda...

Išpildytas prašymas

Aš meldžiaus kasvakar, kad tave surastų,
Išdėliojau ženklus, kur buvau, esu,
Tik lemtis klajūnė nežinojo masto,
Slapstėsi keliuose ir už debesų.

Maldavau aš Dievo, kad tau pakuždėtų,
Pagal ką pažinti, kai Jis mus suves.
Tu nepastebėjai mano žingsnio lėto,
Kai vaikeisi vėją, keldamas bures.

Tarsi saulė siela vienądien nušvito –
Dievas įsiklausė į manas maldas.
Žvilgsniais glamonėjom lig vėlyvo ryto.
Tu sušildei širdį ir rankas šaltas.



Meilės negana

Visai tas pats, koks metų laikas:
Ruduo, pavasaris, žiema,
Suaugęs tu ar mažas vaikas –
Mums meilės visad negana.

Švelnumo trokšta katinėlis,
Paukšteliai glaudžias ant šakos...
Vienatvė jei kada atsėlins,
Neįsileisk jos niekados,

Nesprausk širdies į kietą kumštį,
Leisk jai plazdėti ir virpėti,
Mintims neleiski susidrumsti.
Juk Meilėje tiek daug prasmės!

Meilės pusiaukelė

Ruduo spraudžias širdin,
Nors vos pusė mūs kelio.
Eikš, mielas, artyn,
Mano laimės dalele.

Dar lig šiolei drovi
Atvirų žvilgsnių jūroj.
Išsilydau tavy
Aukštoj temperatūroj.



Gaubiuos meilės šviesa
Vos palietusi odą.
Išgaruoja drąsa
Po mūs meilės apklotu.

Išsidraikę plaukai,
Švelniai žaidžiantys pirštai...
Meile, tu mus laikai!
Lai šis jausmas nemiršta.

Laiškai

Seniai laiškų jau nerašai.
Jie kuždas atminties dėžutėj.
Ant jų – širdies jautrios lašai,
Sudžiūvęs žiedas pakalnutės...

Daugsyk bučiuoti ir glausti,
Po pagalve naktis praleidę,
Ne kartą ašarom prausti,
Būt perskaityti daugkart geidę...

Kaip laukdavau aš jų kasdien!
Atskrieję man sparnus vis kėlė.
Kiek beskaityčiau juos, vis vien
Norėjos glaust dar minutėlę...

Kodėl, likime, išblaškai
Tuos, kurie taip karštai mylėjo?!.

.....



Kaip tyliai kuždasi laiškai,
Kuriuos širdin seniai sudėjom.

Vakarinis ilgesys

O, kaip seniai mūs rankos žaidė
Ir kaip seniai virpėjo kūnas!
Plaukai, ant skruostų išsisklaidę...
Sakei, kad jie verti karūnos.

Dabar tiktai šešėliai žaidžia,
Danguj suvirpus mėnesienai.
Žvaigždė sumirksi, tyliai leidžias...
Meldžiu, išpildyk norą vieną!

Dar tebevirpa balso aidas,
Ir gyvas kvapas ant pagalvės...
Priglusiu nors sapne, tau leidus,
O rytas budinsis bespalvis...

Ne kartu

Kažką šnara man vėjas,
Tarsi kalbintum tu.
Metų metais ilgėjaus,
Bet lig šiol ne kartu.

Ant balučių vėl mezga
Mūsų meilę lietus,
Purslais suriša mazgą,
Kurs kadais jungė mus.



Vienuma. Vakarėja.

Miegas vėl nugalės.

Tavęs visad reikėjo

Kaip raselei žolės.

Pasakėčia Nakties ir mėnulio meilė

Naktis skraistę juodą kloja ant palaukės.

Per žvaigždynų jūrą Mėnuo valtim plaukia.

Naktis drovisi ir šydu juodu dengias.

– Visą laiką skirti tau tik pasirengęs!

Geltonplaukis, smilkiniais pasidabruotais...

Net dailiausios žvaigždės šianakt jam nė motais –

Elegantiška Naktis jo lauks aistringai!

Ir vaizduotė piešia meilę siautulingą...

Žvilgt žemyn – o koksai ežero gražumas!

Jam patinka nardyti vėsiuose rūmuos.

Nusileidžia ant bangelių, ilgai prausias...

Žvaigždės irgi leidžias jo neatsiklausę,

Tarsi laumės saldžiabalsės aplink sukas,

Bučinius saldžius sodina jam ant lūpų,

Sidabruotus plaukus dailiai subanguoja,

„Myliu...“, „Būsiu vien tik tavo...“ – jam burkuoja...

Į žaidimą saldų Mėnuo įsitraukia,

O Naktis Naktelė kantriai vyro laukia.

Nepamato Mėnuo, kad danguj Aušrinė,

Kad žvaigždė jau baigia skęsti paskutinė.



Naktis Pilnatį už tai greit nulinčiuoja:
Kad neplauktų jis daugiau dangaus kanoja,
Paverčia gražuolį Mėnesį į nieką,
O pati nurimusi saldžiai užmiega.

Betgi Mėnuo, visi žinom, lovelasas:
Nors sunykęs, susirietęs, plikas, basas,
Bet ir vėl Naktelę merginti mėgina,
Nors ir žino, kad dar eina plonu lynu.

Naktis – moteris! Netrukus vėl atlyžta,
Suteikia Mėnuliui tarsi antrą krikštą.
Meilė vėlei vis pilnėja ir pilnėja...
Koks finalas? Gi toks pats ir vėl artėja!

– Kerams laumių visi vyrai neatsparūs.
Susitaikyki, mieloji, nustok barus.
Išduoti Nakties jausmai kankinas, kali,
Bet gyventi viens be kito jie negali!

Pamoka, merginos, mums tikrų tikriausia:
Jeigu vyras sako, kad pirtelėj prausias –
Blefas tikras, netikėkit, šalia – fėjos!
Nors ir dievagotųsi, kad vienas ėjęs.



Telefono skambutis

Mezgu. Skamba telefonas:

„Dzin... dzi-lin... dzi-lin... dzi-lin...“

Perkaitęs jau, net raudonas.

Metu mezginį šalin,

Į rankas imu ragelį:

„Taip... Klausau... Alio!.. Alio!..“

Lyg nubraukdamas vualį,

Balsas prataria:

„Alio!

Ar girdi mane, močiute?

Sėsk, jei stovi, nes svarbu.

Pakvėpuok giliau truputį,

Pasitarkime abu.

Būsi prosenelė greitai!

Ar gerai girdi mane?“

Skruostai nuo žinios įkaitę.

Kaip pradžiugino žinia!

Pagalvojau: reiks pranešti

Ir draugams virtualiems,

Privalės mane jie gerbti –

Būsiu prosenelė.

Yes!



„Būk gera, paskambink mamai,
Nes aš jaudinuos labai.“

„Tik ramiai! O savo damai
Pasakyk, kad bus gerai!“

Aš, močiutė, nesugriuvus,
Meilės daug dar širdyje.
Šitiek laimės!.. Aš nuščiuvus
Dukrai skambinu...
Ojeeeeeeeeeee!

Dukra klausosi tiradų,
Įkalbėjimų ilgų
Ir staiga:
„Mamyte, labas!
Gali stotis. Iš tiesų

Šiandien juk pirma balandžio!
Taip juokauja jau sūnus.
Tėčiui nebus opos skrandžio,
Tegul jaunas dar pabus.“

Istorijos pamokos

Ištuštėjo namai, parkai irgi tušti,
Pustuštės visos didmiesčių gatvės.
Kapuos vartos tėvai, jaučiasi pamiršti,
Namuose laukę savo senatvės.



Sudaiktėję visi, vis mažai ir mažai,
Garbinom, kas netikra ir tuščia.
Laikas nepavaldus. Apsilupo dažai –
Ir pamatėm tikrovę mes rūšią.

Našta žemei sunki, tik žmogus ar suklus?
Jaučiam artinantis naują tvarką.
Kam ji bus prielanki, o prie ko nepriglus?
Mūs ramybę vien nerimas dako.

Ši epocha marga: buvo badas, karai –
Ir staiga blizgesys, šalia – skurdas.
Ką padarėm ne taip? Jaučiamės negerai.
Žmonės panikoj, baimėje murkdos.

Vieniems reikia mažai, kitiems noris valdžios...
Dievas juokias, kai žmonės planuoja.
Žygdarbių daug didžių, patirties daug karčios...
Laimi tas, kurs klaidų nekartoja!

Klastingas įgėlimas

Pavasaris dieną išvystė.
Giesmė paukščių – ligi užkimimo,
Tik žodžių žaizda vakarykštė
Kraujuoja dar nuo įgėlimo.



Šunelis jei kartais aploja,
Tai perspėja, nes saugo turtą –
Žmogus kandžiotis nenustoja,
Kad tik skausmingiau kam įdurtų.

Jis kartais – užanty gyvatė:
Sušildai – o ji skaudžiai gelia.
Širdis jo gerumo nematė,
O gal jaučias turintis galią?..

Kodėl taip gyvenime būna?
Tu širdį tiesi jam padėtą,
O poelgiai jo – lyg klastūno:
Slapta kanda, skaudžiai, iš lėto...

Neskaudinkim kitų

Ašarėlėmis verkia dangus,
Graudžios ašaros skruostais nurieda,
Kai išduoda bičiulis brangus,
Nors viešai ditirambus tau gieda.
Rodos, artimas toks ir jaukus,
O širdy velia pavydą juodą.
Veltui būni jam toks patiklus –
Užsimerki – tau pakiša nuodą.

Na, kodėl gi nerimsta žmogus,
Kažko ieško, apjuodinti knieti?..
Apkalbų nešulys toks sunkus!
Kodėl noris vien tulžį išlieti?



Šitiek žemėj dalykų gražių
Ir spalvų, ir garsų, mielų žodžių!..
Aš kas dieną Dievulio meldžiu,
Kad nebūtų pasaulyje suodžių.

Vis dėkoju likimui, kad mus
Suvedė – nepraėjom pro šalį.
Neretai žodis mestas sunkus
Jautrią širdį ir perverti gali.

Kapai

Kapai... kapai... –
Užgesusių žmonių namai.
Čia šitiek dvasios didžiavyrių,
Nustojusių plazdent gyvybių,
Ir amžiams pasmerktų, nes jų
Siela be dieviškų namų:
Jie Dievo rankos nesitvėrė –
Visus vartus Dangun užvėrė.

Kapai... Kapai...
Čia guli vyrai ir vaikai,
Ir motinėlė tyliai guli,
Dvasia prigludus prie Dievulio,
Tėvelio guli palaikai
Sesers ir brolio... Juos lankai...
Aukštybėse jie, jiems gerai,
Man – dar nevaikščioti takai.

Kapai... Kapai...



Saugokimt Tėvynę

Paukštės pavasarinės,
Nekarpykit dangaus!
Tegul jis mūs Tėvynės
Ašarom neskalaus.

Tegul žėri karoliai
Ant rytinės žolės.
Esam sesės ir broliai
Mes vienos giminės.

Susikibkime rankom,
Apkabinkim širdim.
Lai perkūnai netranko
Nei lietum, nei ugnim.

Saugokim, mieli žmonės,
Šeimas savo, namus,
Melskim Dievo malonės,
Kad būt` miegas ramus.

Kalbą, papročius turim...
Mes – seniausia tauta.
Iškeltom plaukim burėm.
Laisvė juk atgauta!



Sausio 13-ji

Vėl sausio 13-ji.
Šianakt aplink ramu.
Kadais, greta sustoję,
Kovojom dėl namų,
Dėl laisvės, dėl orumo,
Kaip bočiai kitados,
Kartu prie Seimo rūmų,
Prie bokšto ir spaudos...
Jie tankus į mus siuntė,
Nes metodas – jėga.
Viena tiktai sekundė –
Gyvybių nebėra.
Prieš žuvusiuosius lenkiam
Mes galvas ant kapų
Ir esam pasirengę
Apginti, kas svarbu.

Dzūkijos pušys

Pušys smėlynų į dangų kyla.
Sutūpę paukščiai kalbina šilą.
Nors saulė slepiasi ir vėtros užia,
Sargyboj budi pušys giružėj.

Tyliai išglosto jos žilą dangų,
Saugiai užmigdo krūmą nerangų...
Jos pasakytų, jei tik galėtų,
Kaip išgyventi dirvoj smėlėtojų:



Šaknys gyvybę iš žemės semia,
Aukštos viršūnės spindulius geria...

Žmogus – kaip medis – stovėti gali
Už savo šeimą, už savo šalį.

Grįžimas namo

Glotnus kiemo takas,
Šlapias klevo lapas
Įsitempę laukia
Grįžtančių balsų.
Rudenio palaukėj
Stiebiasi kaliausė.
Jai linksmi pamoju:
„Laukei? Pareinu!“.
Susiūbavę šakos
Tarpu savęs šnekas,
Basas kojas prausia
Rudenio rasa.
Garsiai uždainuoju,
Rankomis suploju:
„Sodybėle mano,
Tu – akių šviesa!“

Net jei daug keliaučiau,
Tai kur atsigaučiau,
Jeigu neturėčiau
Aš gimtų namų?



Dar lig šiol vilioja
Upėn merkti kojas,
Tik krantai apžėlę –
Nebėra žmonių...

Sielos atspalviai

Kiek atspalvių mūs sielos turi!
Tai – sąžinė, atsakomybė,
Šilkai gerumo neprakiurę,
Širdies varteliai neiškrypę...

Bet būna sielos akmeninės
Arba apaugusios erškėčiais:
Negaila joms savos Tėvynės
Ir žodžių nesijoja rėčiais...
Akių žvaigždelėm siela šviečia –
Tarsi magnetas gėriu traukia;
O kai paleidžia minčių spiečių,
Ir aurą kuria aplink jaukią.
Sutinkam žmones pagal rūbą –
Išlydim sielą palytėję.
Vienus greičiau priglauti skubam,
O prie kitų nė neartėjam.

Žmogus ir širdis

Kuo mažesnis žmogus,
Tuo didesnė širdis,
O jo sielos languos –
Atjautos atspindys:



Prieis, nesibodės,
Šilumos skirs, kam truks,
Nesvarstydams padės,
Eidams nenusisuks...

Kuo didesnis žmogus,
Tuo mažesnė širdis,
Nes jam turtas brangus,
Tik savuosius girdės.

Kito bėdos – ne jam,
Nes tas daržas – ne jo,
Tik saviems reikalams
Visur naudą žvejos.

Nebe ūgis – bėda,
O didumas savy.
Gėriu besirėdą
Artimi ir savi.

Koks esi tu žmogus?
Tavyje kiek širdies?
Ar kiekvienas brangus?
Toks esi ar dedies?..

Pavasaris – prie horizonto

Pavasaris – prie horizonto!
Jam veriasi visi keliai.
Žiemos parėdus po remonto
Užlopys tuoj šilkais žaliais.



Ilgi varvekliai, girdą žemę,
Jau kiurdo sniegą. Daigai lįs!
Į širdį miegančią dar, ramią
Vėl belsis Meilės spindulys.

Ach, koks saldus tasai laukimas!
Diena prisiduria nakties...
Jaučiuosi lyg naujai užgimus,
Šypsauti sau be priežasties.

Saulutė skruostą pakutena –
Strykt strazdanėlė nelaukta.
Žiemužė, ačiū tau už meną!
Sugrįžk, kai būsi pašaukta.

Lapų šokis

Vėjuota. Vaikštau sau iš lėto...
Keliu akis į vaiskų dangų –
Ten vėjas klevo lapus mėtė,
O šie suktinį šoka trunkų.

Lyg niekas niekas nerūpėtų,
Kiekvienas savo šoky svaigsta.
Šiaip susikibti gal derėtų,
Bet jie nepaiso, tarsi žaistų.

Aukštyn... žemyn... į dangų sminga...
Vėl sukas žingsnyje fokstroto...
Kartu su jais jaučiuos laiminga,
Liekna, jauna, iškilaus stoto...



Isijaučiu... Su mylimuoju
Mes šokam lapų sūkuriuose...
Aš kojas taip lengvai kilnoju,
O taliją ranka jo juosia...

Abudu sukamės apsvaigę,
O paukščiai ditirambus gieda...
Mes svaigstame lyg baltos snaigės...
Net džiaugsmo ašara nurieda.
Kai lapai sukas tarsi spiečius,
-----,
Aš, rūpesčius visus išmėčius,
Striksiu per gelsvą lapų tiltą.

Paskutinė snaigė

Paskutinei snaigei,
Tirpstančiai pavėsy,
Sukuždėsiu taikiai:
– Aš tavęs ilgėsiuos!

Patalais apklostei
Žemę, kad ilsėtus,
Saugojai prijuostėj
Žalią kvapą mėtos.

Ačiū už svajinę
Ir aistringą šokį.
Šitokia stilinga
Tik tu būti moki.



Skruostai nubučiuoti,
Pusnys, besmegenis...
Moki džiaugsmo duoti.
Puošnios tavo menės.

Laukai pilki, nykūs,
Snaige paskutine!
Misiją atlikus,
Grįžti į gimtinę.

– Toks jau mano būdas, –
Iš aukštybių moja.
Ašara nusprūdus
Skruostu nuvingiuoja.

Nykstanti vaikų atmintis

Gėlės žydi parkuose, laukuos,
Žydi gėlės po močiutės langu,
Pievos skęsta marguose žieduos,
Tik nežydi ten, kur nieks nelanko.

Jau apžėlę užmarštim takai,
Klegesys vaikų seniai nutilęs...
Žemę dengia – kaip kasmet – žiedai,
Skiria nuo balsų jau mylių mylios.



Nyksta kaimas, nyksta trobesiai,
Atmintis vaikų taip pat išnyksta.
Gėlėm gėris murzini langai.

Ar vaikai dar mena kaimo krikštą?..

Namai su kūdikiu

Kai kūdikis miega, apmiršta tylą
Ir siunčia sapnelį jam saldų;
Net vėtra priglunda prie žemės žila
Ir poteries šnabžda tarp meldų.

Kai kūdikis šypsos, nušvinta namai
Ir nuovargis slysta nuo veido,
Sunkumai mažėja greit ir juntamai,
O kūdikis spindulius laido.

Jei kūdikis verkia, yra priežastis.
Tėvams neramu, širdį skauda.
Priglausim, pagydysim – vėlei barstys
Jis čiauškesį savo, ne raudą.



Viršuliškietė **Ona KNEZEVIČIENĖ** senjorė. Ji 33 metus dirbo Vilniaus 12-ojoje V. Kudirkos mokykloje. Rengė radio-elektronikos specialistus. Išleido septynias knygas: penkias prozos ir du eilėraščių rinkinius: „Mano kūryba – mano džiaugsmas“ ir „Gyvenimo aidai“. Jos eilės spausdintos ir Tarptautinės literatūros, rašytojų ir menininkų gildijos „Vingis“ almanachuose.



Žemaitijos poetas

(Vytauto Mačernio gimimo šimtosioms metinėms)

Vidury Žemaitijos kalvų,
Tarp šimtamečių liepų, eglių
Stovi Vytauto Mačernio
Vaikystės, jaunystės sodyba.

Iš gausios šeimos, tai
Antras nuostabus vaikas,
Gimęs 1921 m. birželio 5 d.
Jį augino senolė, negailėjo jėgų,

Suteikė jam džiugią akimirką.
Mokėjo atlikti žemės ir ūkio darbus įvairius,
Jautė pagarbą giminės kartoms
Ir turėjo atkaklią žemaitišką dvasią.

Vytautas siekė mokslų –
Tik baigęs Telšių gimnaziją
Aštuolikmetis išvyko studijoms
Į Kauną, vėliau į Vilnių.



Dvidešimt trijų metų jis
Be savo gimtosios kalbos,
Moka septynias kalbas: graikų,
Vokiečių, anglų, prancūzų, italų, rusų, lotynų.

Karas jį užklupo bebaigiant
Filosofijos studijas Vilniuje,
Tad aplinkybių verčiamas,
Sugrįžo į mylimą tėviškę.

Juk ir jauni ažuolai
Stiprių audrų veikiami – žūsta!
Tad 1944 m. spalio 7 d. žiauri karo mašina
Nutraukia jo gyvybės stygą.

Kai vos pražydęs jaunystės
Ir kūrybos žiedas – žūsta,
Tai didelė netektis Lietuvai.
Lai jam Lietuvos pušynai
Ošia amžiną simfoniją!



(Nuotraukoje: Ona Kulbokienė ir Loreta Pladienė)

Elektrėniškė **Ona KULBOKIENĖ** mokėsi Maskvos V. Lomonosovo universitete. Ten įsigijusi Darbo ir verslo organizavimo specialybę, ilgus metus dirbo prekyboje atsakingose pareigose. Mokykloje labiau linko pati kitų eiles skaityti. Į literatūrinę kūrybą pasinėrė ne taip seniai – prieš dešimtmetį. 2012 metais išleido pirmąją knygą „Lietuvišką žodį branginkim“, 2015 m. – „Nušvitusi akimirka“, 2019 m. – „Jausmų ir žodžių vingiai“. Jos eilėraščių galima aptikti Elektrėnų krašto spaudoje ir čia veikiančio literatų klubo „Strėva“ leidžiamuose almanachuose, Vilniaus tarptautinės rašytojų, literatų ir menininkų gildijos „Vingis“ leidiniuose. Ji Vilniaus tarptautinės rašytojų, literatų ir menininkų gildijos „Vingis“ vadovė, Elektrėnų bibliotekos ir jos filialų renginių aktyvi dalyvė, įvairių konkursų prizininkė.



„Panašus į gražiausią dainą likai...”

(Vytautui Mačerniui atminti)

Ant ilgų laiko blakstienų
Nutūpęs poeto sielos paukštis.
Ant trumpų gyvenimo bėgių
Guli brandus kūrybos lobynas.

Degei kūrybiškai lyrine ugnele,
Ieškojai gyvenimo esmės ir prasmės.
Gyvenimo siūlą nutraukė kančia,
Bet širdies vizija kartų kartom švytės.

Kažkur širdy ant sielos kranto
Švytuoja vizijos, trioletai ir sonetai.
Galvoje siaubingos mintys šoka tango
Kodėl tą lemtinę naktį keliavai?

Trumpai – tvirtai ir drąsiai save skleidei
Centrine figūra klasikoj tapai.
Medžių, lietaus ir vėjo kalbą girdėjai.
Gimei Šarnelėje džiaugsme, skausme žuvai.

Tavęs nėra – liko aidas laike
Jausminga „Žmogaus apnuoginta širdis.“
Gražiausios mintys ir žodžiai eilėse
Ir dienos skubančios į priekį vis.

Gyvenimo ugnis būties keliai plasnojo
Rašei, kad žeme praeinam vieną kart.
Kūrybingas, veržlus, tvirtas buvai,
Panašus į gražiausią dainą likai...



Draugų draugystė

Aš myliu
Tikrai draugystę,
Ir draugystę tyrą.
Jei nelaimė,
Būki man draugu
Ir nešaldyk,
Jeigu man kūnas styra,
Ir ugnies nekurstyk,
Jei degu.
Jei norėsiu gerti,
Duok man
Tyro vandens lašą.
Ežerą tau,
Ryt diena gražins.
Tokią težinau
Draugystės gražą,
O kitos –
Širdis nepripažins.
Draugas draugą
Moka juk suprasti
Viską duoda jam
Širdim jautria, tyra,
Štai kokia draugystė
Tegu plazda...
Kitokios, manau,
Nebus, o gal jau
Ir nėra...



Nerimo lašai į širdį laša

Čiurlionio, Mačernio ir kitų apdainuotas
Kraštas Baltijos pačiam krante
Neperaustum vaivos juostos
Ties Vilniumi dangaus skliaute.

Lietuva tarsi didžiulė epopėja
Lietuva – Tavo vardas glūdi tavyje.
Būk skambi kaip buvo Salomėja
Taiklia kitų poetų eilute...

Tačiau nerimo lašai į širdį laša,
Mintys gerą žinią nešte, neša.
Gyvastis gležna prieš žydrą dangų
Ir prieš gyvenimo norą rangų.

Einu, brendu per rūko miglą
Pasąmonėje per klodus atminties.
Regiu ateities dienų ūkaną tirštą,
Rašydama klaidžias mintis būties...

Lai mintys pavirstą realybe,
Į širdis lai veržiasi tyras vanduo.
Jūsų renginiai lai tampa stebuklu,
O prie veidų neprilimpa ruduo...



Justiniškietis **Algimantas Lyva** – poetas, prozininkas, dramaturgas, Lietuvos rašytojų sąjungos narys nuo 2004 metų. Gimė Vilniuje. 2021-aisias pažymėjo savo gimimo 70-metį. Jo kūryba spausdinta „Šiaurės Atėnuose“, „Literatūroje ir mene“, „Nemune“, „Tango“, „Naujoje Romuvoje“. Ji įtraukta į almanachus: „Poezijos pavasaris“, „Varpai“. Bendraautorystėje su poetais ir prozininkais: Robertu Kundrotu, Mindaugu Peleckiu gimė lietuvių literatūroje analogų neturinčios kūrinių serijos. Išleido virš 10 poezijos knygų. Romanus „Gotika“ ir „Kirnis“ autorius taip pat priskiria poezijai. Pasirodė kartu bendraminčiais parengtos ir garsinės poezijos kompaktinės plokštelės. Šių dienų beveik visa A. Lyvos poezija skelbiama Kultūros žurnale: www.radikaliai.lt. Pirmą kartą Pilaitės poezijos pavasariams skirtame leidinyje debiutavo 2014 metais. Tai jau antroji tokia jo bendraautorystė. Čia pateikiami dar niekur neskelbti naujausi eilėraščiai, kurie, pasak poeto: „gimsta labai spontaniškai, nerimuojant ir netobulinant“.



1

užtamsinti langai
šviesios padangos buksuoja skarda į visas puses
sukasi vairas
ta pati žemė
tos pačios upės ežerai
ir jūros tolimi horizontai
prarandami dar jų nepasiekus
galima peršokti kelmus duobes
pripilti pilną batą smėlio
signalizuoti varnoms
kol nusės akumulatorius
užgesvariklis ir elektros lemputės

2

platėja sutramdyti greitkeliai
vis sunkiau pavyti vėją
įveikti rūką
ištiesinti posūkius
aplenkti tiltus
padangų plaustu plaukti upėmis ežerais
medinėmis kopėčiomis žvejoti meldus
išaugti iki eglių viršūnių
nubėgti iki liepto nutiesto į ledinį mėnulio ežerą

3

taškas tiksli laiko padala
surakinti trumpa kelione pusiaukelėje
pametame grandines
surandame revolverį
taikinio viduje atsarginis šūvis
kulkos apskritimas iki nulio
supaprastinta elipsė
ir jei nepasibaigs diena
tapsime žymiai tikresni



banaliai neištirpsime
ieškodami aukštikalnių sniego

4

vėjo užtvanka
kiauro stogo riba
skysti debesys užglaisto duobes
naktis žibintams dovanoja tamsą
teks atrištomis akimis ratu apeiti senų plytų krūvą
surasti žaislinį automobilį
važiuoti prie upės skardžio
kur vasaroja seni garlaiviai
ir bebrai stato užtvankas vilkams

5

neverta lenktyniauti su sienomis
apriboti gatvėmis elektros laidais
nesulaukę troleibuso į šiukšlių dėžę išmeskime batus
tik basi aplenksime dviračius ir kai sulėtės žingsniai
pastebėsime metalinį kioską
šalia slampinėjantį lietų
čia atrandama galia su apuokais gerti balų vandenį
šnekėti apie varles nesudrumstą žolės ramybę

6

dar neprasidėjus kelionei
užburti bėgiai pakeri
traukinius imituodamas garlaivio sireną
džiugiai subaubė garvežys
supurtė šalta perono akustika
galima atkimšti nealkoholinio viskio butelį
užgerti lengvą betono tabletę

7

linksta stiklinė negaivina atšalusi
arbata neįtikina
įstiklinta mėnulio šviesa



nuo debesų gaisro ir šlapdribos
saugome tuščią degtukų dėžutę

8

antrą kartą įbridus į linoleumo upę
atrakinamas neužrakintas kambarys
ir vyno taurė suskamba it gitaros styga
vis dar galima pabėgti nuo stalo
nutolti nuo nupiešto miško pamiršti drobines pušis

9

žuvėdros surinks akvarelinius akmenėlius
parskaitys smėlio eiles suras kopose
paklydusius beržus pamestas drugelių pėdas
kad vilkai neužuostų uždraustų drebulių
varnų išmintu taku apibėgsime pušį ir žolėje
paslėpsime skruzdėlių valtis įbridę į vieškelio žvyrą
sublizgėsime miražu ir debesų laivais pakilsime virš kopų

10

nejuda mediniai namai
kartodami lietaus žingsnius slenka debesys
šviesu padangių žuvys jau uždegė žibintus
atplaukė rūke paskendę akmenys
bus lengva surasti brastą kur tiltai išlipa į kirų krantą

11

tik atsitrenkę į kaminą patikėsime ten žemai tik juodas asfaltas
todėl lauksime kada kaminkrėtys užlips ant stogo ir nudažys čerpes žaliai

12

kai veidrodis suka laikrodžio rodykles atgal bibliotekoje
lengva nuslėpti talentą aštria plunksna
(ant lygaus stalo paviršiaus) nubrėžti vingiuotą apskritimą
kur slepiasi nepripažinti poetai
iki paskutinės padalos nudrožę pieštukus



13

stiklinė nenukrito nesudužo stalas nepaskendo grindys
kažkur toli (už lango ir prieš) pagarbiai tylėjo kaminai
gerdama dūmų suodžius garavo arbata

14

nepasiekus pušų viršūnių (aukšti tikslai paklydo šile)
prie atviro lango sustojama
išlaisvinamos skrydžiui rankos
bet nebus šviesiau
liks žaibų sukapoti debesys ir neiškritęs lietus

15

neramina tolimas upės gerumas
pagauti vėjo nepakilsime
tik sudušime nublokšti į plytų sieną

16

už ežero gili pieva besivejanti liūną
kalva pušų tiltas keliantis į tą patį krantą
nepakilsime žiūrėdami į mėnulį
nes batai traukia žemyn ir vis sunkiau skristi be ratų

17

it bespalviai langai įbridome į debesų upes
čerpių ledu slysta batai net ir pažeminti nepavirsime šaligatviais

18

netikėtai atradę seną pianiną
nugriūsime iš laimės
ir klibančiais klavišais patikslinsime parketo duobes

19

bemiegę naktį smaugia langai
dusina sienos
netrukus ant stogo nutūps ryklės
(kaminų dūmais kvėpuojanti žuvis)
ir sugrauš lietaus vamzdžius bei čerpes
ir kai suriks varna pabelsime į stalą tris kartus



be garso atidarysime duris pavaišinkite vaiduoklį arbata

20

tarsi pasakyta viskas

teatro scena apaugo duobėmis

atviru siaubu alsavo sunkios užuolaidos

geso vienkartinė žvaigždė

(nepagelbėjo gydomasis prožektoriaus dūris)

subliuško blizgančiomis sagomis išmatuotas frakas

ložėje kvatojo klasiko šmėkla (be šešėlio pagarbos)

21

pasibaigus varnų koncertui

dingo noras žaisti slėpynių

gaudyti elektros stulpus

žongliruoti konteineriais

šiukšlių dėžėmis

(pražiūrėtos gatvės surado troleibusą snaudžiantį stiklinėje stotelėje)

22

voliojasi sudužęs butelis vaikiškas kibirėlis sulūžęs kastuvėlis

išgėrę prarūgusios giros neįstengėme atsiremti į tvorą (jos nėra ir nebuvo)

į nugarą pūtė kiauras vėjas linko kojos

laisvi pirštai pagavo asfaltu riedantį obuolį

23

pilnatis neišgėrė rūko nesutrumpino lauko takų

nesulaukusi lietaus pagelto žolė

piliakalnyje liko tik laiptai į debesis

24

po varnų rečitalio sunku išgirsti kaip aukštapelkėje

pragertu balsu gieda tritonas griežia žiogai

ištrūkę iš natų vergovės užlipę ant penklinės stogo

išliksim nesutraiškyti trombonų skarda

nesudušime nuvirtę ant klavišų asfalto

aiškūs saksofonai išsklaidys rūką

gitaros stygos ištiesins žaibų sulenktą dangoraižį



pažadins debesų varpus

25

kai lis ir stogai ilgomis čerpėmis užklos namus sužavėti balų spalva
pamirškime ežerus prisiminkime slides

26

nesulaukę pavasario nudažysime sniegą žaliai
sename stalčiuje atrasime pašto ženklų albumą
metalinę ledinukų dėžutę (ten senos monetos ženkliukai)
kad neužgestų prisiminimų ekranas
iš vorų pirksime vinilo plokšteles
pasikliausime tik elektra ir šešiomis stygomis

27

kai trūksta vėjo tamsime tujų koridoriuje
prisiminkime elektros lemputes
dirvone nėra kelio rodyklių
išvysime tik kilometrinių žaibą
gervę atrajojančią liepsną

28

rūke rieda tik akmenys
todėl nepajuntame
kaip debesys užkloja dangų

29

kai išgirsime minorinę kakofoniją
(sklindančią iš metalinio radiatoriaus vamzdžio)
žiūrėsime į stogais įrėmintus debesis
gersime (de)ginančią arbatą
ir kai suliepsnos akys (nutviekstos tolimų laužų)
išjungsime elektros lemputę
jau šviesu ir rytas atėjo nelauktas ir nekviestas

30

cukrus atakuoja arbatą tirpsta sienos banguoja lubos
agresyviai girgžda parketas mindomas batų
pavargstame stebėti debesis



Gyvenimo ugnis Būties keliais plasnoja / 2021 /

nėra kur keliauti už durų tuščias dirvonas vieniša pušis
ir vingiuotas žvyrkelis.

gal ateis palaiminta valanda

kai nutrūks pražūtingas minčių srautas ateis tylą

31

langai belangės baltos palangės už jų grotų tamsa

šviesesnė už žaibą nakties dovanota laisvė saulėlydžio arbata

32

sutemus vėlu grasinti mėnuliui ieškoti asfaltuotų dviratininkų takų miške
nurimstama iš karto nespėjus pajusti nei baimės nei siaubo



Algirdas MARKEVIČIUS

Gimęs ir augęs lietuviško kaimo vieniemyje, visais žmogiškaisiais jutimais mėgavęsis supančios gamtos, būties, magija tiek žėrinčio sniego mėnesiais, tiek naujai alsuojančio pavasario, bei rudens paletės apsuptyje. Ėjau, einu man skirtu Keliu matydamas bei išjausdamas tiek žmogaus būties šviesiąsias, tiek ir sūriąsias, niūriąsias akimirkas, kas tikriausiai kartais ir prabyla šiais kukliais mano rašymais.



Įkantai

savanoriaujam

įkantai

Būties

į nebūtį

išvedami

klusniai

netapę

laisvais

klajokliais

pamiršę

troškulį

svajonių

skrydžiui

nelaistę

gėlynų

Vilties

savanoriaujam

dramoj

įkaitų

Būties...



Smeigis

viltimi
baltąja
į mirtį
juodąją
smeigiu
klyksmu
begarsiu
atliepia
aidas
amžinybės
akordais
Laikiniais...

Juk būna...

Būna skausmų
kuriems
pritrūksti
raidžių
būna jausmų
ašmenimis
širdį
rėžiančių
būna žingsnių
prieš savo
valią



klupdančių
būna akimirkų
gerumo
banga
gaivinančių
kol vėlei
akmeniu
krenti
į Kelio
dulkes...

Beldimas

Klystam
suklydę
klumpam
suklupe
dairomės
apakinti
visa tai
beldimas
į Būties
duris
atvertas
deja
seniai
seniai...
Beldiesi?..



Smėliadėžė

Po dangaus žydrynės skliautu,
apgaubtas didžiosios žvaigždės šviesos ir šilumos skraiste,
paprastoje smėliadėžėje sėdėjo vaikiukas.

Jis vis sėmė rankutėmis šiltą smėlį, ir,
pamažu leisdamas jį iš pakeltų saujelių,
šitaip bebalsiai kalbino laisvąjį klajoklį vėją.

Greta jo, ant smėliadėžės krašto,
tik sau pačiai tematoma, sėdėjo Mirtis,
stebėdama taurųjį vaikiuko, smėlio,
ir vėjo bendravimą.

Jai tai buvo gražu, netgi labai gražu,
kad nepajuto, kaip pravirko, tyliai ir be ašarų.

Pravirko, nes suprato, jog negali nebūti tuo, kuo esanti...



Akistatos

Tyloje ima kalbėti tiesa, kukliai, nedrąsiai.
Pamažu įsidrąsina, ir vis jautriau imu jausti skausmą.
Skausmą būties, žeidžiančios mane dygiaisiais savo
atspindžiais nuo kasdienybės veidrodžių.
Juose regiu save tiesoje, vis drąsiau kalbinančioje mane.
Vis drąsiau ir skausmingiau. Kartais norisi šaukti,
perrėkti tą tiesos kalbėjimą. Perrėkti, užgožti,
daužyti tuos veidrodžius. Ar tai nuslopintų tą skausmą?
Šukės, dar daugiau skaudžių atspindžių, naujos skausmo bangos.
Ne, bandysiu priimti tą tiesos kalbėjimą, priimti tyloje.
Gal pavyks...



Gėliškasis būties virpesys

Tarp daugybės įvairių žolelių, gėlių bei gėlelių, pievoje augo ir ji, plačiu spalvingu žiedu, siūbuojančiu kiek aukščiau savo kaimynių. Galbūt dėl to ji jautėsi kiek tai vertingesnė už kitas laukų gėles, o galbūt ir ne, apie tai ji tiesiog nekalbėjo. Tik siūbavo, lingavo savuoju žiedu ant grakštaus žaliojo kotelio. Supama klajoklių vėjų, ji galėjo džiaugtis dangaus žydromis ganyklomis, kuriose ramiai ganėsi baltieji padangių ėriukai, galėjo gaivintis rytinės rasos lašeliais, spindinčiais lyg trapūs perliukai ant jos puošniųjų žiedlapų. Stebėdavo kaip žydrosios dangaus ganyklos kartais virsdavo niūriais, pilkais kalnynais, o baltieji ėriukai tuomet kažkur dingdavo, jie irgi apie tai nekalbėdavo, buvo ramūs, kuklūs. Kai nuo tų niūrių kalnynų imdavo kristi daug daug lašų, gėlė galėjo palinkusi glaustis prie savo kaimynių, ir joms visoms kartu tuomet būdavo tvirčiau išbūti, kol tie aukštybių kalnynai pasitraukdavo, ir vėl sugrįždavo mielosios ganyklos, o neretai gi ir tie ramūs ėriukai.

Tąkart, gėlei pasipuošus rytiniais skaidriais perliukais, bei besipuikuojančiai prieš kukliuosius aukštybių ėriukus, kažkoks ritmiškai šmėžuojantis siluetas, keistai šiugždantis, artinosi vis artyn ir artyn. Ją apėmė neaiškus nerimas, nes tai buvo kažkas, ko nebuvo iki šiol, ir tas šmėžuoklis vis artėjo artėjo, tas jo skleidžiamas šiugždėjimas vis garsėjo. Gėlė žiūrėjo tai į žydrąsias ganyklas, tai į savo kaimynes, bet nieks nuo to neaiškėjo, išskyrus Tą kažką artėjant...

Ir...ji negalėjo niekur pasitraukti, nieko pasakyti, pasikviesti kažką į pagalbą. TAI priartėjo, akimirka ji pajuto „kirtį“ per savo grakštųjį žalią kotelį, virto kartu su savo kaimynėmis žolelėmis bei gėlelėmis į vieną šoną, ir buvo nublokštos į šalį. Šiugždantis šmėžuoklis dabar jau ėmė tolti, jo garsas pamažu tilti. Jos spalvingaisiais žiedlapiais pamažu slinko skaidrieji perliukai, nerimas lyg ir nuslūgo, kažkokia neapsakoma, iki šiol nepatirta, ramybė ėmė gaubti gėlę. Galbūt jos, tos tokios ramybės, jai ir trūko, tame kasdieniniame jos lingavime, vis pasupamai amžiniesiems klajokliams vėjams pralekiant... galbūt...



Žirmūnietė **Audronė Eugenija MASIUKAITĖ** gimė Vilniuje 1963 metais. Ji nuo gimimo turi negalią, tačiau ši jai netrukdo kurti, sportuoti, dalyvauti renginiuose. Jos namuose pilna pačios kurtų paveikslų ir kitų darbų. Poetė itin mėgsta laisvalaikio spalvinti mandalas. Audronė yra Lietuvos su negalia sąjungos narė. Ji gyvena Žirmūnuose. Kuria eilėraščius gamtos ir meilės temomis. Savo eilėraščiais viešai dalinasi pirmąkart.



Svyrantis beržas

Auga svyrantis beržas kieme.
Jis užaugo, subrendo kaip aš...
Tik jis žino vaikystės išdaigas manas
Ir jaunystės aistras bei klaidas...

Jis pavasarį puošias bespalviais žiedais,
O vasarą šnara sau lapais žaliais...
Po juo noris kurti, svajoti, ilsėtis
Ir geriausių gyvenimo metų ilgėtis....

Tik svyruoklis berželis,
Svyruos ir tylės,
Neišduos jis manęs,
Nė jokios paslapties...

Vienatvė

Yra vienatvė, kai lieki be draugo,
Kurio tau niekas niekad neatstos.
Ir traukia medis, vieškelis, kur saugo
Atsiminimus draugystės prarastos.



Tačiau yra baisi vienatvė dviese,
Kuri palaužia kaip liga baisi,
Kai savo džiaugsmo valandėlę šviesią
Tik abejingą žvilgsnį sutinki...

Kai tavo skundo liūdesys negirdi,
Nemato sielos prislėgtos ledais
Žmogus, kuriam paskyrei savo širdį,
Kurį rinkais iš tūkstančių kadais...

Kodėl tu atėjai į mano širdį?

Kodėl tu atėjai į mano širdį?
Žadėjai aukso kalnus ir deimanto namus...
Taip, pasitaiko, kad žmogus suklysta,
Tačiau ne taip, kaip kad suklydai tu.

Gal aš ko nors tada nesupratau,
Galbūt tau per žiauri buvau,
Per daug giliai tavim tikėjau,
Bet aš kitaip ir negalėjau.

Nuo skaumo plyšo man širdis,
O ašarų upeliai skalavo vis akis...
Tačiau atleist man buvo per sunku...
Galbūt geriau mums eiti atskiru keliu.



Naujamiestietė **Eugenija Norvilienė**

Gimiau Žemaitijoje, nedideliame Kretingos miestelyje. 15-os metų palikau tėvų namus ir atvykau į Vilnių mokytis. Baigiau Prekybos technikumą (dabar vadintąsi kolegija), po to Vilniaus Universitetą. Nostalgiją jaučiu lankydamasi knygynuose, nes 50 metų išdirbau vadovaujantį darbą knygų prekyboje. Nebeįsivaizduoju savęs be dainų, šokių ir poezijos. Priklausau Tarptautinei literatų, rašytojų ir menininkų gildijai „Vingis“, kuri kasmet išleidžia almanachą. Čia spausdinami ir mano eilėraščiai. Mano eilėraščiai ir Lietuvos kūrybinės raiškos asociacijos „Menų sodas“ leidiniuose.



Gyvenimo ugnis Būties keliais plasnoja

gyvenimo ugnis – tai meilė ir viltis,
Būties kelius ji spinduliais apvainikuoja,
Užplūsta svaigulingas jausmų virpesys
Ir jau gyvenimas džiaugsmu plasnoja.

Ateina meilė troškulio malšinti,
Širdies ramybę sudrumsčia ugnim,
Nuo spindulių šviesos būtis suspindi,
Nušvinta akys laime ir viltim.

Viltis – gražių svajonių siekis
Ir nenurimstanti valdovė ateities,
Ji į žvaigždes pakilti meilę kviečia,
Abejones išstumti iš širdies.

Įžiebta ugnis nebus jau užgesinta,
Ir žemėje nuo jos visiems šviesiau,
Savo sielą, poete, nešei lyg žibintą,
Kad gyvenimo šventę nušviesti skaisčiau.

Ošia gimtinės beržai

Kūryba tava – skridimas
Sidabro naktų gilumoj,
Tai sielos gilus apsvaigimas,
Išliekantis amžiams dainoj.



Didis kraitis – tėvų palikimas, –
Dainos giminės laukų,
Tėviškės lemtingas priminimas, –
Skleist ilgesį gimtų namų.

Tos eilės jausmus palytėjo,
Neramino melsvais vakarais,
Beržai giminės tau šlamėjo,
Graudino širdį sopuliais.

Skausmingas gyvenimo kelias,
Surakinta krūtinė jausmų,
Jaunystė, kovose pradingus,
Karo metų gildyta žaizdų.

Gyvenime meilės tau trūko
Ir kvapo aitriųjų ievų,
Ir topolių pūko, kaip rūko,
Gaivaus vėjo gūsio laukų...

Siūbavai, tarsi beržas svyruoklis,
Žvaigždėtom vasaros naktim,
Tu – lietuviškas ošiantis beržas,
Į širdis ir žemę įaugęs šaknim.

Žemdirbio gyvenimas

Tavo gyvenimas – vakarai žvaigždėti,
Rytai – skaisčiai nuraudę,
Tavo gyvenimas – žemę mylėti,
Ir viską, kas joje auga,



Tavo gyvenimas – lankos ir pievos,
Šienauti pavasarį, vasarą,
Tai dobilai, pienės ir karvės pienas,
Šeimynai gerti kiekvieną vakarą.

Tavo gyvenimas – žemę įdirbti,
Arklys, akėčios ir arklas,
Aukštai danguje čiulbantis vyturėlis,
Rūpesčiai, vargas ir darbas.

Tavo gyvenimas – nesibaigiantis žygis,
Nuo gryčios iki šulinio,
Karvę perkelti, arklį pagirdyt,
Į tvartą – pašerti gyvulius.

Tavo gyvenimas – keltis ir eiti,
Prašvitus – nuo vėsaus ryto,
Tavo gyvenimas – saule džiaugtis, –
Prie gonkų prisėdus parūkyti.

Tavo gyvenimas – malkų rietuvės,
Kad šeima nesusaltų,
Tavo gyvenimas – ūkis nedidelis,
Bet viskas tik savo rankom.

Tavo gyvenimas – tik nesustoti,
Nes kitaip – kojos skauda,
Tavo gyvenimas švelnumo nerodyti, –
Tik glostyti žirgui galvą.

Tavo gyvenimas – išlakios eglės,
Apjuosiančios visą sodybą,



Tavo sodas – žydinčios vyšnios,
Sunokę obuoliai visą žiemą.

Tavo gyvenimas – vaikai užauginti,
Šaunus anūkų pulkelis,
Tavo gyvenimas – mažas ir didelis,
Gražus nueitas kelias.

Vienas žodis

Vienas žodis – Meilė. O esmė?
Tai lyg amžinybės suvokimas.
Tai bendra dviejų širdžių giesmė –
Nerimas, kančia ir naujas užgimimas.

Vienas žodis – Meilė. O esmė?
Begalinis pojūčių aštrumas,
Tai aitri lyg apsvaigimo nuodėmė,
Bučinių ir kūniškų geismų saldumas.

Vienas žodis – Meilė. O esmė?
Ar tai ne paties dangaus siuntimas?
Vieną išsirinkti iš visų, tik jį mylėt,
Gal tai sveiko proto pamišimas?

Vienas žodis – Meilė. O esmė?
Milijonai geidžia josios vyno,
O jinai – lyg neišsenkanti versmė
Amžino širdies gelmių šaltinio.



Vienas žodis – Meilė. O esmė?
Daug turtų prarasta, likimų sudaužyta –
Vienus prikelia gyvenimui, kitus kentėt,
Nesvarbu, ar Faustas tu, Romeo ar Džiuljeta.

Vienas žodis – Meilė. O esmė?
Kiek didingų protų ją suvokti bandė.
Kur gi semiasi galybės ta tėkmė?
Bet įminti mįslę šią dar niekas neįstengė.

Vienas žodis – Meilė. O esmė?
Šlovint, dievint, apdainuot ją verta!
Žody šiam visa gyvenimo prasmė,
Ir visi ją patiria nors kartą.



Lazdynietė **Elena RATAUTAITĖ-SKIRELIENĖ** gimė Jonavoje. Netrukus šeima persikraustė gyventi į Vilnių. Čia ji mokėsi Salomėjos Nėries vidurinėje mokykloje, baigė Vilniaus pedagoginį institutą. Jai teko dirbti valstybės tarnyboje tiek sovietinėje, tiek ir Nepriklausomoje Lietuvoje. Mokykloje pradėjo rašyti eiles. Su poezija bičiuliaujasi iki šiol. Išėjusi į pensiją, daugiau nei prieš 15 metų, sostinėje, Lazdynuose, įkūrė Pagyvenusių žmonių poezijos ir romansų klubą „Elena“. Jo repertuare ne vienas renginys skirtas ir nemariams Lietuvos poetams. Nemanoma, kad jos posmai tokie puikūs, kuriuos reikėtų plačiau viešinti. Kartais savo eilėraščių paskaito klubo „Elena“ pasirodymų metu. Savo eilėmis dalinasi šiame leidinyje jau ketvirtą kartą. 2020-aisiais pasirodė jos posmų knyga „Apnuoginta siela“.



Tai pandemija, tai korona.....

Kodėl taip širdį sopa?
Juk kažkada ji džiaugėsi,
Šv.Kalėdų laukdama,
Ir Naujuosius sutikdama.

Kodėl dabar su baime,
Ir išeities nerasdami,
Liaudis ašarodama
Prie šv.Kūčių stalo sėdasi?

Kas nutiko šiam pasauliui?
Kodėl visur pilka, nejauku?
Juk buvo taip linksma kažkada,
O dabar girdime – korona, korona.

Juk ne kaukių balius,
Kad vaikštome su kaukėm?
O gal nauja mada atėjo?
Kad slėpti veido bruožus reikėjo?
Tai pandemija, tai korona...

Aš viena ir tu vienas esi

Aš viena ir tu vienas esi,
O meilė – tarp mūsų kažkur pakely,
Aš verkiu kažkodėl, o tu vienas liūdi,
Gal meilė slenka kažkur netoli.



Sustok, palauk, neskubėk, aš šalia,
Jei kelias bus bendras – bendra bus dalia.
Aš šįvakar laukiu prie lango viena,
Ateiki, širdy lai nebus sutema.

O vakaras liūdnas toksai ir tylus,
Bijau aš tamsos ir man liūdna bus,
Greit žvaigždės užmigę šypsosis danguj,
Tik nesakyki, kad ateisi paskui.

Aš laukiu tavęs atvira širdimi,
Ateiki dabar ir būk su manimi,
Tavo širdį išgirs greit manoji širdis,
Kai sakysi, kad myli, girdės tik naktis.

Sugrįžk

Tavoj širdy skausmas dar rusena,
Mano širdis vis meilės kupina,
Tavo širdis blogas dienas mena,
Mano širdelė meilės kupina.

Atleiski man nebūtas nuodėmes,
Ir pasakyki meilūs žodelius,
Sugrįžk, prašau, į tas dienas,
Kai buvome laimingi mes.

Tavoj širdy nebus jau skausmo,
Mano širdis bus meilės kupina,
Sugrįžk, prašau, į mūsų sodą,
Sugrįžk, prašau, šaukiu tave.



Tu pabūk su manim, dar pabūk,
Ir palauki jaunystės brandžios,
Pastovėk, pasvajok prie beržų,
Mūsų meilės naktų sutvertos.

Aš norėčiau palaukti tavęs,
Kai bus liūdna tau ir sunku,
Dar norėčiau mylėti tave,
Tik ateik mūs jaunystės taku.

Ir berželis vėl mums užlinguos,
Apkabinęs savosiom šakom,
Vėjas oš, liūdną dainą dainuos
„Tik pabūk su manim“ – vis kartos.

Be tavęs man ruduo

Na tai kas, kad plaukai sidabriniai,
Na tai kas, kad jau beldžias šarma,
Be tavęs nejauku man krūtinėj,
Be tavęs širdyje man žiema.

Tu ateik, apkabink ir priglauski,
Tu ateik, atnešk žvaigždę dangaus,
Ir žiema bus šilta ir šviesiausia,
Tik ateik, apkabink ir priglausk.

Be tavęs man net vasarą šalta,
Be tavęs saulės aš nematau,
Be tavęs šiam pasaulyje ankšta,
Be tavęs, be tavęs pavargau.



Aš išmaldos prašau

Aš išmaldos prašau,
Ne pinigų, ne duonos,
Aš išmaldos prašau,
Trūksta man meilės,
Kaip oro, kaip duonos,
Aš išmaldos prašau –
Šviesios saulės,
Tyro debesėlio,
Duokit man tą mažą švyturėlį,

Kad širdy būtų šviesiau.
Aš išmaldos prašau,
Aš tik saulės, šilumos,
Ir žmonių meilės prašau,
Trūksta man jos, kaip oro,
Kaip duonos.

Aš skridau pas tave

Aš skridau pas tave
Kaip paukštė sparnuota.
Dar ir dabar skrendu,
Bet tik pūgą kely sutinku.
Kur man skristi ir kaip,
Kad vėjas būtų palankus,
Kad lauktų meilė manęs,
Ir mylintis mano žmogus?



Aš vis skrendu pas tave,
Pasitik mane su daina,
Nešu tau meilę ir džiaugsmą.
Pasitik, – būsim vėlei drauge.
Nieko šiam pasauly
Mums jau nebeliko,
Tik vėjuota senatvė
Ir naktis nebyli.
Nieko aš nebelaukiu,
Nei skambučio,
Nei „Labas“ iš ryto, –
Vien tik tavo bučinių.
Kai vėl tave sutiksiu,
Kai lūpas priglausiu,
Ištarsiu tau tyliai „Atleisk“,
Bet kaip ištarti „Sugrįžk“?

Pandemija - corona

Aš užsidariau nuo visų Covidų,
Nuo pačios savęs ir įžymybių,
Užsidariau nuo triukšmo ir linksmybių,
Užsidariau, neieškodama asmenybių.

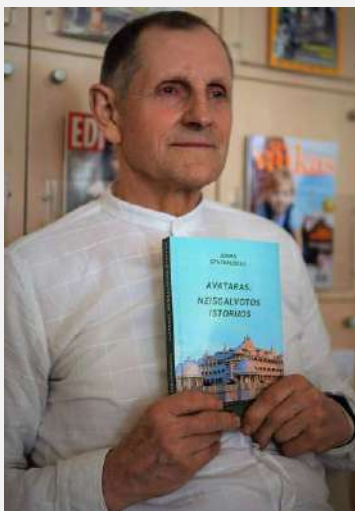
Kaip gera laikinai pabūti tyloje,
Kaip gera kartais būti vienumoje,
Bet per ilgai pabosta ta tyla,
Ir nusibosta skausminga vienuma.



Kiti vis verkia, šaukia, gal gana?!
Taip jau nusibodo ta nelemta pandemija,
Bet pala, dar nesibaigia Corona,
Juk vis dar miršta Žemėj žmonija.

Nepakantūs senjorai, verslininkai,
Uždarytos pirtys, stadionai ir parkai,
O svarbiausia – kavinės, restoranai,
Kur pasilinksminti galėjo narkomanai.

Pakentėkim dar truputį,
Juk negali ilgai šitai būti?!
Susivakcinuosim greit visi,
Ir laimingi palydėsime mirtį.



Šeškinietis **Jonas STATKAUSKAS** išvydo pasaulį 1945-aisiais Biržų rajone. Šeškinėje gyvena daugiau dvidešimt penkis metus. Skelbia sveiką gyvenimo būdą. Dvasios išminties sėmėsi Indijoje. Ja dalinasi pirmoje savo knygoje „Avataras. Neišgalvotos istorijos“. Prieš keletą metų pradėjo rašyti eilėraščius. Antrą kartą savo poezija dalinasi Pilaitės poezijos pavasaryje.



Myliu tave, mano Angele sarge,

Myliu tave, mano Angele sarge,
Su manim Tu visur, visada,
Už tai, kad tu nuotaka balta buvai,
Už tai, kad mano paslaptis saugai...

Už tai, kad surišo paslaptis ir naktis,
Už tai, kad esi ir sesuo, ir dukra,
Už tai, kad gyvenimas ilgas mums duotas,
Ir netgi už tai, kad pora mes nesam...

Už mano tikslus ir tavo sapnus,
Už priekaištus mūsų šeimų,
Už tai, kad nemyli, ką myliu tik aš,
Už tai, kad nemylimas ilgai buvau...

Aš myliu tave, nors silpnas esu,
Mano siela laisva, gali eiti bet kur,
Abiejų mūsų laukia didžioji šviesa,
O tamsa nugalėta seniai jau visa....

Meilė



Toli, toli, kur saulė teka,
Ten už miškų suspindi naktį žvaigždės,
Ten tu esi ir aš esu,
Suspindi tavo akys pilnos gėrio.
Tos mėlynos padangės spindulys,
Tai tu kasdien siunti man meilės.
Užteks liūdėti tarp tamsių naktų,
Tamsos nėra, tamsoj – šviesa.

O tu, nešėja tos šviesos,
Pajausk galybę, jos pačios.
Esi stipri, suklupus atsistoji,
Ir vėl toliau mintim skrendi.

Tik tiek nedaug tereikia,
Tik amžinos šviesos,
Kur meilė ir gerumas švyti tavyje,
Atleisk, jei daug tavęs prašau....

Manau, nedaug prašau....
Tik gėrio ir šviesos,
O meilė – tas mažas spindulys,
Jis visko mums atneš...

Tai tu tas mažas spindulys,
Kur spindi per naktis...
Žvaigždžių šviesoje
Stebuklus mes darysime abu....



Aš norėčiau

Aš norėčiau atrasti tave,
Su skambiausiom dainom ir juokais,
Nenorėčiau prarasti tavęs,
Sidabru nudažytais plaukais.



Esu **Irena VASKELAITĖ**, 87-erių metų, gimusi kovo 21-tą, pavasario gamtos virsme arba lygiadienyje. Gal todėl ir minčių bagažas įvairus... Visuomet labiausiai vertinau vienatvę ir knygas, kurios buvo mano geriausios draugės...

Rašyti pradėjau seniai: pagal dabartinį mano amžių, o jei iš jaunystės taško – vėlokai. Esu išleidusi 4 knygas, skirtas draugams ir artimiesiems, be to, turiu puslapį tinklalapyje „Žalia žolė“, kuriame publikuoju eiles nuo 2013 metų.

Šiuo metu gyvenu Senamiestyje, su kuriuo susipažinau dar vaikystėje, būdama 13-os... Mačiau Vilniaus griuvėsius, belaisvius, vedamus pro mūsų bendrabutį. O mes užkopdavome į senąjį Trijų kryžių kalną, kur ant senųjų, dar nesusprogdintų kryžių mūro palikdavome savo autografus. Deja, po trijų metų teko palikti Vilnių, bet vėliau - vėl grįžti į 11 - tą klasę. Sunku surasti tankmėje kažkada pramintus takus – jie neatpažįstamai kitokie. Kaip ir žmogus neišlieka toks, koks ateina į šį pasaulį, nes gyvybės dėsnis visiems vienodas: yra pradžia ir pabaiga. Tarp jų ilgas ar trumpas kelias, kuriuo, žengiant į nežinomybę, vyksta konkurencija; kuris stipresnis, kuriam pavyks pakilti aukščiau ir gauti kuo daugiau šiltų saulės spindulių... Tad ir aš, tarsi mažas menkas augalėlis, stiebiausi vis aukščiau, nors buvo sunku... Praėjo 68 – eri metai po paskutinio mano sugrįžimo, kai vaikštau tomis pačiomis gatvėmis, jos tarsi senos, bet kartu ir sunkiai atpažįstamos...

Šiame leidinyje dalinuosi savo kūrybos trioletais, su kuriais susipažinau vos patekusi į „Žalia žolė“. Skačiau Mačernio ir kitų autorių trioletus. Mane jie sudomino, tad pamėginau kurti pati... Miniatiūras, etiudus rašau jau seniai įvairiomis progomis... Gilią mintį gali išreikšti keliais žodžiais ar kažkiek sudėtingiau – trioletuose. Pagrindinės temos: savi išgyvenimai, jausmai, atskleidžiant dalelę savo sielos. Rašau ir apie gamtą, jūrą, nepamiršdama politikos bei Tėvynės, žmogaus.

Linkiu malonaus skaitymo, jei patiks – užsukite į interneto svetainę „Zaliazole.lt“ (autorė „Rena“).



Linksniuotė

NIEKAS

Jau niekas nedovanos atviro žvilgsnio ir skaidraus šypsio.
Ir nieko neišspausi iš ten, kur be likus tik tuštuma.
Tu niekam nebeatiki paslapties – tai nebus paslaptis.
Į nieką neatsigręždamas skubi su laiku.
Su nieku jau nebesieji savo tikslų ir svajonių...
Pagaliau nieke dingsta pats tavasis niekas arba viskas...
O, nieke, kodėl tu toks niekingas, o gal paslaptingas?!

Komprojektas

(Pastatų inžinerinių tyrimų skyriaus jubiliejus)

Geodezininkų vargai

Senasis Vilnius augo, gražėjo –
Jame mūsų skyrius daug triūso įdėjo:
Namų kampus, kiemus koordinavo,
Gatvėse medžius skaičiavo.
Galbūt šimtus kilometrų nuėjo,
Kol visas altitudes susižymėjo,
Dešimtis kartų po tą patį kiemą suko,
Nepastebėdami iš paskos slenkančio kipšiuko.
Žiūrėk, medis ar krūmas naujai išdygo,
Apsukrus žmogelis su miesto valdžia dėl garažo suligjo.
Dar prieš langus kažkas vienaaukštį pastatė,
Nors vakar daugelis jo visai nematė.
Geodezininkas iš naujo ima planus skusti,
O tuo tarpu pūga griovį ar duobę užpustė.



Atkasęs griovį, namą ar tvorą tvirtai prisirišo,
Tačiau kipšas ėmė ir vėl jam koją pakišo.
Pasamdęs vėtrą, medį ar krūmą išrovė
Ar iš lentų sukaltą nulinį namelį nugriovė.
Vėl vargšas skuta prakaituoja,
Nes šis projektuotojui kūrybinį kelią užstoja.
Tas kelias sunkus keletą metų matuotas,
Užmarštyje dūlėjęs ir vėl naujai suplanuotas...

Geologų linksmybės

Sako kipšiukas giliai po žeme gyvena,
Tačiau kaip sujaukti esamą gruntą jis neišmano,
Todėl bejėgis prieš mūsų tyrėjus,
Nes jie nesugrįžta jau kartą praėjus.
Senamiesčio rūšiai jų vieta mėgstamiausia,
Nors tenka iškasti ten duobę giliausią,
Jų tikslas mūsų protėvių sukurtais skliautais gerėtis
Ir nesvarbu, jog kiemas pasidarys lyg rėtis.
Sostinėje daugybę gręžinių gręžę, pamatų atkasę,
Lekia prie Baltijos, pas Klaipėdą sesę.
Po sunkaus darbo jūroje prakaitą nuplovę,
Žiūrėk jau į Šiaulius, Panevėžį ar Zarasus numovė.
Taip pavasarį, vasarą, rudenį ar žvarbią žiemą,
Ištisus metus gręžia, kasa kiekvieną dieną



Vizualinis tyrimas

Daug proto, mąstysenos reikalauja vizualinis tyrimas,
Todėl nemanykit, jog ten vandenėlis ar skystimas.
Ten konkretūs ir svarbūs faktai surašyti
Ir gražiai juodu tušu nubraižyti.
Protingi vyrai ir moterys daug valandų sėdėjo,
Jiems nereikėjo apie namą daug kartu apsukti,
Pakako penkias minutes užtrukti.
Pažiūrėjo – sienoje plyšys, o gal ir pamatai nusės,
Tačiau šis namas dar šimta metų išstovėti turės
Tai tik mūsų inžinierių išankstinis tyrimas
Ir ne nuo jų priklauso tolesnis šio namo likimas.
Jų mintys skirtos toliau lentynose gulėti,
O vargšui namui pagalbos laukti ar toliau dulėti.

Dvikovos

Priešingai, statybininkų – inžinierių yra žodis svarus,
Nuo jų priklauso, namas stovės ar greitai nugrius.
Jie kruopščiai sienas, duris, langus išmatuoja,
O kur nepasiekia, apytikriai skaičiuoja.
Jei altitudė kažkur nesutampa,
Po dvikovos geodezininkui ištisia ranką.
Geologams daug nepatiklių minčių užslėpę turi –
Į jų skylėtus pamatus gana skeptiškai žiūri.
Su projektuotojais turėtų kovoti iki galo,
Išklojant savo tiesą drąsiai jiems ant stalo.
Mūsų inžinierių veikimo laisvė gana paini,
Juk perdengimai visur aklini.



Be to ir tinką reikėtų visą nulupti,
O ne plyšelį musei nutūpti,
Kad susidėvėjimo procentą realų duoti
Ir prieš remontininkus nereiktų raudonuoti.

„Brangenybių" saugotojai

Instrumentalistai – vyrai rimčiausi,
Jie ir ūkį turi didžiausią.
Gražtų, grįžtelių, varžtų, varžtelių skrynios pilniausios,
O ant skrynių – spynos sunkiausios.
Nedegamos spintos metalui laikyti –
Čia kolekcionuojamos senienos, ką besakyti.
Viskas atrodo gana išradingai,
Tačiau ir vyrai nusiteikę gana kūrybingai.
Skylę pragręžę, gražtą galanda,
Pamatų tyrimui naujausio būdo dar neatranda.
Jie pasitelkę mokslinčius didžiausius,
Bando kelius tam kuo lengviausius,
Kad namas greičiau išgytų ir atjaunėtų,
Šimtmečius stovėjęs ir tiek dar stovėtų.

Darbščiausias

Visų mūsų atramos taškas svarbiausias –
Skyriaus inžinierius vyriausias.
Jam žinių daugelis gali pavydėti,
Nes jis negaili jėgų į savo darbą įdėti.
Vienam pastabą duoda, kitą konsultuoja,



Pasidalinti patirtimi ir į Leningradą nuvažiuoja.
Per pietų pertrauką skubiai simultaną suloš,
Kitą dieną pamatysi prie teniso lentos.
Jei objektyviai į viską pažvelgus,
Jam nėra laiko žvalgytis pro langus.

Vadovas

Esant kolektyvui tokiam judriam,
Reikia būti ir vadovui budriam.
Visų nueitus kelius sužymėti,
O svarbiausia soclenktynėse pirmą vietą laimėti.
Pastoviai ketvirtinius planus vykdyti
Ir grafikų niekada nežlugdyti.
Tam tikslui turi vyriausius specialistus šaunius,
Kurie padeda spręsti klausimus painius.
Jie gamybai sumaniai vadovauja,
Todėl PIT – as tankiai tarpe skyrių pirmauja.

Taip 10... 20 metų savais keliais žingsniavom
Ir gaila, jog kilometražo nematavom.
Tad viską sudėjus – pirmoji vieta garantuota,
Nes be Respublikos kelių, beveik aplink pasaulį apvažiuota.

Žinoma, ne visi Afrikos, Kubos, Indijos, Japonijos, Europos
keliais riedėjom: pakako vadovo pateiktas skaidres su
malonumu ir atidžiai žiūrėjom...
Vaizduotę papilde egzotišku grožiu neregėtu
Toliau dirbam, plušam, kad mūsų miestai jaunėtų ir gražėtų.



Duotybė

Laikas davė, laikas atima:
Esmi pradžia ir pabaiga –
Pasaulį gal būt svetimą
Laikas davė, laikas atima –
Tu naudojais šia dovana,
Kol nubloškė laiko banga...
Laikas davė, laikas atima:
Esmi pradžia ir pabaiga.

Palieka darbus, palieka mintį
Kaip išaugintus gėlių žiedus –
Negali artimam savęs grąžinti...
Palieka darbus, palieka mintį,
Žiedus artimai sielai priminti –
Iškeliauja ten, kur bus ramus.
Palieka darbus, palieka mintį
Kaip išaugintus gėlių žiedus...



Šaltinis

Likimas atvėrė sielos šaltinį –
Privalai valdytis, nerinkti lašų –
Dėk tašką, tikint – tai paskutinis...
Likimas atvėrė sielos šaltinį –

Tu valdai savą pasaulį – vidinį:
Ne atsigręžus nutolk nuo jo šlaitų.
Likimas atvėrė sielos šaltinį –
Privalai valdytis, nerinkti lašų...

Pagaliau jausmų šaltinio tėkmė rami –
Deja, tyras vanduo jau tapo neskaidrus,
Tik tyliai čiurlena ta pačia kryptimi...
Pagaliau jausmų šaltinio tėkmė rami –
Nuilsęs – nepasitikintis savimi –
Siela džiugi, atradus naujus šlaitus...
Pagaliau jausmų šaltinio tėkmė rami –
Deja, tyras vanduo jau tapo neskaidrus...

Grynuolis

Tobulam pasaulyje – tobulas žmogus –
Gintaro grynuolis išmestas į krantą.
Atradusiam – neįkainojamai brangus...
Tobulam pasaulyje – tobulas žmogus,
Bet jo kelias nepaprastas, ilgas, sunkus,
O netobulybėms nieko nėra šventa...
Tobulam pasaulyje – tobulas žmogus –
Gintaro grynuolis išmestas į krantą...

Minčių blyksniai



Seniai numinti takai,
klodai sudėlioti negrižtamai –
eini tolyn – ar ilgai – nežinai?

Džiaugsmas –
išsipildžiusių svajonių dalis –
skausmas – sugriauta pilis.

Pavasarinės snaigės
saulės paliestos išnyksta –
vėlyvi minčių trupiniai
nesugauti nulekia vėju...

Ieškai prasmės, ieškai tiesos –
deja, ne grybai, nedygsta ten,
kur norėtum rasti, paliesti...

Minties blyksnis tarsi
žaibas atklydęs iš aukštybių
suvirpina proto šakeles...

Nereikia skaičiuoti dienų
ar metų – kreivas veidrodis
laiko matus pasakys...

Sugauki pralekiantį juoką –
prisijaukink savyje:
laimėsi likusiame kelyje...

Sujaukto pasaulio mintys:



laikas į nebūtį grimzti –
valia sutramdyt gali.

pliki medžiai –
besikeičianti gamta
vėlyvi minčių trupiniai
nesugauti nulekia vėju...

Ieškai prasmės, ieškai tiesos –
deja, ne grybai, nedygsta ten,
kur norėtum rasti, paliesti...

Minties blyksnis tarsi
žaibas atklydęs iš aukštybių
suvirpina proto šakeles...

Nereikia skaičiuoti dienų
ar metų – kreivas veidrodis
laiko matus pasakys...

Sugauki pralekiantį juoką -
prisijaukink savyje:
laimėsi likusiame kelyje...

Sujaukto pasaulio mintys:
laikas į nebūtį grimzti -
valia sutramdyt gali.



pliki medžiai –
besikeičianti gamta
nurengia nuogai...

Upėje ledai išplaukę –
medžiai pumpurus brandina –
ar gyvenimas pastovus?..

Pabudusi skruzdė ieško:
kur pramintas senasis takelis –
neradusi skuba dar nepažintu...

Renki gyvenimo trupinius –
bandai dėlioti atminties lentynoj –
deja, ji vis tuštėja...

Meilė – saulės zuikutis
paliečia sielą, sužeidžia širdį,
bet ne įkvepia drąsos...

Gyvenimo kelias – pakelėje
tarsi medžiai išminties ženklai
ar pastebėjai – gal net ne pažvelgei?..

Trapus ryto rasos lašas,
trapi svajonė, viltis –
dvasinis pasaulis – uola,
o ant jos iškilęs gyvenimas.



Surinki išbarstytas penkias raides
ir parašyki artimą žodį myliu...
tavo siela ištars: ačiū tyliu.

Renki gyvenimo trupinius –
bandai dėlioti atminties lentynoj –
deja, ji vis tuštėja...

Jau abejingai sutinki pavasarį –
kažkada virsme atėjai –
jie pasilieka už laiko ribos...



Karoliniškietis **Vytis VALATKA** (g. 1972 metais) – Filosofijos mokslų daktaras (2001), VGTU profesorius ir Kūrybinių industrijų fakulteto prodekanas (nuo 2013-ųjų). Poeziją pradėjo pradėjo rašyti nuo 7 metų ir nesustoja iki šiol. Taip pat gieda grigališkąją chorą ir verčia lotyniškas giesmes ir himnus į lietuvių kalbą. Eilėraščius ir vertimus skelbia edukaciniame-informaciniame portale www.arche.lt. Jau apie 40 gyvenimo metų praleido Pilaitės pašonėje prisiglaudusiose Karoliniškėse.



Kažkur užtrukusi žvaigždė

Kažkur užtrukusi žvaigždė
Pasibrangino ir nepuola.
Nors geidžia sostu tapt kėdė,
Viskiu nevirsta coca-cola.

Vien slaptas žvilgsnis, vien akių
Kiaurymės suktą jauką renkas,
Gardžiuojas priebalsių šoku
Tik ką nukaltas komplimentas.

Vangokos šypsenos delčia
Sūpuojas ant blakstienos lašo,
Smagiai užkandusi slapčia
Viliūgo antakio guašo.

Nedėkingo posmo išdavystė

Nedėkingas posmas paspruko
Iš raudonų plaštakės akių
Ir apgirtęs taure atviruko
Baigęs puolusio žiedo šoku.

Nežinia, kaip tą šelmį surasti,
Nežinia, kiek sukulti taurių, –
Pakylėčiau atvirlaiškio skląstį,
Tik...plaštakės akių neturiu...



Diogenas

Palaikis kiniko apsiaustas
Atvėrė dievą manyje;
Į jo gausias skyles įsiaustas
Karaliūm vadinu save.

Nors nieko neturiu – valdau aš viską –
Karūnos, turtų, iškilmių eskorto
Nereikia man – ne auksas sielai tviska,
Cum universum omne mecum porto.

Tad smerkt manęs, Platonai, neskubėki,
Juk ne puikybė mano dieviška lemtis –
Į skraistės kiniškos skyles įsistebėki,
Ne išdidumas pro jas žvelgia – išmintis.

Retro

Pušų viršūnėm geismas bastos,
Jis skundžias smilkstančia žara;
Vien tuo, kad deivių nebėra;
Dėl to, kad užmirštas, pamestas

Ne sykį buvo ir šįkart
Taip mėgiamas, naujai atrastas;
Tetrokštantis vien guost ar bart
Laukinis geismas gatvėm bastos...



Eilių būtinybė

Ar nebebus daugiau eilių –
Bloknotuos, operoj, prie vyno?
Ar, atsikandus naftalino,
Papėdėje sausų gėlių

Nutūps romantiška kandis,
Sugundyta trapius raudonio;
Ar laikas vėl eiles adys,
Ištroškęs išbarstyto skonio?

Pasisotinimas smiltimi

Pražydusios smilties gana
Sugundyti ir neapgirsti;
Nusišypsoti ar pavirsti
Saulėto veido karūna;

Vogčiom gėrėtis savimi,
Išgarbstyt sodrią sielos spalvą
Ir nuvalyt žvaigždėtą galvą
Žieduos pradėta smiltimi.



Statula ir Afroditė

Gal skulptūra, gal Afroditė
Grasina pokylio dvasia, –
Gal pašokdint ją dausose,
Gal užsimest Narcizo lytį?

Gal saldžiarūgšte tirada
Palaidą rūbą nubarstyti,
Kad džiaugtų *haute couture* mada
Ir statula, ir Afroditė.

Romos griuvėsių šokėja

Kam šypsos tavo auskarai,
Medžioklėn kylanti šokėja?
Statulos akys neskaidrėja, –
Lai kris Rytai ir Vakarai.

Kol supas tavo suktas pa
Lakioja gulbės sparno mostas,
Šlovė ir auksas, šokio sostas
Čia pat – jau tiesiasi ranka!

Čia pat – dabar ar niekada
Dangus, it brangenybė Trojos,
Ir spjaut, kad slepia pomada
Sulopytas statulos kojas...



Žirmūnietė **Irena ŽEMAITIENĖ** gimė Vilkaviškio raj. Kybartų mieste 1953 metais. Nuo 1999 metų gyvena Vilniuje. 2003 metais pateko į avariją, kurios metu patyrė didelę traumą, neteko kojų. Nuo to laiko prasidėjo jos kitoks gyvenimas... Irena yra Lietuvos su negalia draugijos narė. Ji vaidina, dainuoja, mėgsta daryti rankdarbius, dalyvauja įvairiuose renginiuose. Pakviesta pasidalinti savo neseniai sukurtais eilėraščiais, maloniai sutiko.



Meilės trauka

Nuostabiausias pasaulis, žinau,
Tavo nuostabios mėlynos akys...
Vieną kartą prisiečiau, Dangau,
Šventą tiesą tikiuosi supratęs.

Mūsų meilė nebijo kančios,
Juodo keršto, patyčių, apgaulės...
Laiko vėjai tik plėnis nešios.
Paslaptingas mūsų pasaulis!

Tau primins mūsų jausmus visada
Tos raudonos nevystančios rožės.
Tegul būna pradžios pabaiga,
Meilės ji niekada neužgožia...

Šypsena

Tavo lūpos šypsosis šiandieną –
Mūsų mieganti Laimė pabus.
Leisk užmerkti savąsias blakstienas...
Tegul ašaros perlas stambus
Nenugąsdina Tavojo šypsniio,
Neužgauna šešėlis sparnu...
Tavo mėlynos akys sublyksi,
Tu šypsaisi ir aš ateinu!..
Pastebėjus blakstienose rasą,
Patylėki ir skruostą priglausk.
Gal po savo padange nerasi
Nusivylusio Meile žmogaus?



Puokštė

Tu išėjai, o baltos gėlės žydi.
Aitrus jų kvapas – sielai atgaiva.
Drugeliai pievoje Tave palydi,
Mirksėdami žydra sparnų spalva...

Suskeldės lūpos mums nuo saulės,
Kaip šypsena žolynai vyst pradės...
Tik puokštė mano prakaituotoj saujoj
Lyg liūdesio inde ilgai ilgai žydės...

Aš maniau, kad jaunystė visą amžių žydės,
Pasirodo, nuvysta ir švelniausia gėlė...
Supratau, kad suklydau, kad klaida pasiliks,
Kad pasaulį išvydus, jį palikt man teks...



Iš vinilinės plokštelės

Vytautas Mačernis. „Sielos paveikslas“,

1982 m. aktoriaus *Valentino Masalskio* skaitonų

eilėraščių turinio:



*Kai išbundu nakties metu...
Štai praeinančio keleivio žingsniuos...
Aš pasauly neturiu jau mylimų...
Vakar lijo...
Kartais ant manęs užtyška liūdesys...
Man neramu
Aš kadais šventai tikėjau meile...
Aš dabar esu labai protingas...
Einu, bet nežinau...
Neatimki, dieve, iš manęs klydimą teisės...
Einu, sustoju ir klausaus...
Aš laimingas esu...
Aš pažinaus karaliu tavyje
Sielos paveikslas*

© Zita Vilutytė





*

EPILOGAS

Vėl žvaigždės sukinėjas dangaus skliautais ratu,
Paukštukas kutinėjas palėpėje už du,
Ir vėjas, – laukų vėjas – liūdnas maldas brandins,
Poetas reto posmo mums širdgėlą augins.
Pasėjęs platų mostą, užvaldančių eilių,
Sodina mus į sostą Būties gilių prasmių.
Šimtai mūsų sesių brolių pažvelgia į akis.
Jose miškai vėl ošia, – virš jų jauki ugnis.
Širdies karščiausi posmai sužadina viltis.
Negalim nemylėti sugrįžusių laikų:
Į margą laiko klėtį praeiname po du.
Iš saujų, iš kišenių grūdų vėl lavina, –
Pažadinta iš miego Mačernio Lietuva.
Ir dega žodžio šerdyje karališka giesmė, –
Mačerniška širdies ugnelė – šviesi dangaus versmė:
„Aš pažinau karalių Tavyje...
Žmogau, sakyk, kas tu esi?“
Į tavo prasmę amžių žvilgsnis smelkias.

Nežinomas Pilaitės giesmininkas



*

TU R I N Y S

Pratarmė / Angelė ŠARLAUSKIENĖ..... 3

Vietoj epigrafo /Nežinomas Pilaitės giesmininkas.....10

Mokinių kūryba:

Normilas JURGAITIS.....;..... 12

Angelė JONAITYTĖ..... 18

Suaugusių kūryba:

Albertas ANTANAVIČIUS.....29

Jūratė BERNOTIENĖ.....38

Karolina BIEKŠAITĖ-JEZERSKA.....41

Aleksandras BUBNYS.....43

Leta GAUBAITĖ.....45

Ignas INDRIŠIŪNAS.....59

Ingrida JUŠKĖNIENĖ.....63

Oneta LUNSKAJA.....67

Irena MACULEVIČ.....106

Mindaugas PELECKIS.....111

Vanda SAKALAIŠKIENĖ.....124

Rūta SUCHODOLSKYTĖ.....128

Ona Zita ŠALNIENĖ.....134

Lida TAMULEVIČIENĖ.....141

Dalia TARAILIENĖ.....143

Jurga Valery BRAU.....148

Ona GAIDAMAVIČIŪTĖ.....157

Jurgita IVANOVIIENĖ.....160



Birutė KANEVIČIENĖ.....	165
Danutė KATKAUSKAITĖ-RUSECKAJA...	172
Ona KNEZEVIČIENĖ.....	199
Ona KULBOKIENĖ.....	202
Algimantas LYVA.....	206
Algirdas MARKEVIČIUS.....	214
Audronė Eugenija MASIUKAITĖ.....	221
Eugenija NORVILIENĖ.....	224
Elena RATAUTAITĖ-SKIRELIENĖ.....	230
Jonas STATKAUSKAS.....	237
Irena VASKELAITĖ.....	241
Vytis VALATKA.....	253
Irena ŽEMAITĖ.....	258
Epilogas.....	262



Gyvenimo ugnis būties keliais plasnoja: Vilniaus Pilaitės gyventojų ir jų bičiulių kūryba : Pilaitės „Poezijos pavasaris'2021“ XIX-asis skiriamas jauniausio literatūros klasiko Vytauto Mačernio 100-osioms gimimo metinėms / [sudarė Angelė Šarlauskienė]. – Vilnius: Pilaitės bendruomenė, 2021. – 266 [1] p. : iliustr., nat., nuotr.

Tekstas liet., lenk., rusų, anglų. – Kn. taip pat:

Pratarmė / Angelė Šarlauskienė, p. 3-9

ISBN 978-609-95954-8-1

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių eilės,
miniatiūros lietuvių, lenkų, anglų kalbomis

GYVENIMO UGNIS BŪTIES KELIAI PLASNOJA

Sudarė Angelė Šarlauskienė

Vilniaus Pilaitės rajono gyventojų ir jų bičiulių kūryba

Išleido Vo „PILAITĖS BENDRUOMENĖ“,

Kanto al. 15-19, LT-06202 Vilnius



PILAITĖS BENDRUOMENĖ

ISBN 978-609-95954-8-1